HedefimizBir
Muğla1Bir
Sevgi, Hoşgörü, Güleryüzle Hizmet

MUĞLA'DA Geçmişin İzleri

AĞUSTOS 2016 Yıl: 2 Sayı: 3

MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
KÜLTÜR DERGİSİ

SAYILARLA MUĞLA

KARABAĞLAR YAYLASI

DÜNDEN BUGÜNE 5.000 YILLIK Bodrum Kronolojisi

YATAĞAN'DA HALK İNANÇLARI

DALYAN'DA ÇAKIRCALI MEHMET EFE

"Millete Efendilik Yoktur Hizmet Vardır."

M. Atatürk

"Aziz Atam, Cumhuriyetin ve Devrimlerin Bekçisiyiz..."

Dr. Osman GÜRÜN
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI

İÇİNDEKİLER

DÜNDEN BUGÜNE 5.000 YILLIK BODRUM KRONOLOJİSİ 6

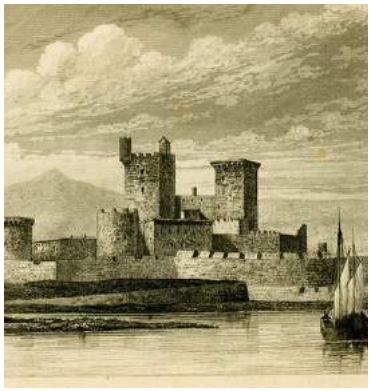

32 KAVAKLIDERE İLÇEMİZİN BİR KÜLTÜR ZENGİNLİĞİ PALLECE ...BAKIRCI DİLİ

Çok bilinen türkünün bilinmeyen öyküsü Şu Köyceğiz Yolları... 40

KARABAĞLAR YAYLASI 46

SAKLIKENT KANYON 62

MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
KÜLTÜR DERGİSİ
Yıl:2 Sayı:3

İmtiyaz Sahibi:
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ADINA
Dr. Osman GÜRÜN

Yazı İşleri Müdürü:
İskender Alp ARSLAN

Yayına Hazırlayan:
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
BASIN YAYIN VE HALKLA İLİŞKİLER
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

Grafik Tasarım
Pelin TAMER
Nevin ŞAŞI

Yönetim Yeri:
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
Müştakbey Mah. Belediye Sk. No:9
Menteşe / MUĞLA
Tel: 444 48 01
Fax: 0252 213 10 47
Mail: info@mugla.bel.tr

Basım Yeri:
ESİN BASIMEVI OFSET & TIPO MATBAACILIK
KÜÇÜK SAN. SIT. 9.BLOK NO:9 MENTEŞE / MUĞLA

Basım Tarihi:
AĞUSTOS 2016

Büyükşehir Çözüm Merkezi

Çağrı Merkezi

444 48 01

www.mugla.bel.tr

İstek, öneri ve taleplerinizi
Bize Bildirin.

T.C. MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ 2014

MUHTARLAR MASASI

Halk Masası

MUHTARLAR MASASI

Muhtarlarımız ile Büyükşehir Belediyemiz arasındaki iletişimi "Mutarlar Masası" birimimiz sağlamaktadır. Muhtarlar Masası; muhtarlarımızdan gelecek olan dilek, istek ve önerileri yetki ve sorumluluk çerçevesinde inceleyip ilgili birimlere ileterek sonuçları hakkında bilgi vermektedir.

HALK MASASI

Muğla Büyükşehir Belediyesi olarak halkımızın dilek,talep ve önerilerini anında ve yerinde alabilecek "Halk Masası" iletişim merkezlerini hayata geçiriyoruz. Halk Masası, tüm ilçelerde halkımıza kulak veren, dilek ve isteklerini takip eden, ihtiyaçlarına cevap arayan, anketleri ile ilçesindeki projelerde fikrini alan bir masa olarak Muğlalılar için çalışacaktır.

444 48 01 / 6
Cenaze Nakil Hizmeti

444 48 01 / 7
Evde Bakım Hizmetleri

444 48 01 / 8
Muhtarlar Masası

HedefimizBir
Muğla1Bir

Sevgi, Hoşgörü, Güleryüzle Hizmet

Muğla, sahip olduğu doğal güzellikleri yanında kültürel değerleri ile de diğer şehirlerden ayrılır. Coğrafi konumu, yaşanılası toprakları ve güzellikleri ile Muğla tarihte birçok uygarlığa ev sahipliği yapmıştır. Karya ve Likya uygarlıklarına ev sahipliği yapan Muğla'da Hitit, Frig, Lidya, Pers, Makedon, Bergama Krallığı, Roma İmparatorluğu, Menteşe Beyliği, Osmanlı İmparatorluğu'nun da izleri görülür.

110 antik kenti, tarihi ve kültürüyle Muğla Türkiye'nin açık hava müzesi konumundadır. Heredot'tan, Hipokrat'a, Halikarnas Balıkçısı'na kadar tarihe, bilime, edebiyat dünyasına yön vermiş insanlar bu toprakların hemşerisidir. Muğla, Yörük Türkmen geleneğinden gelen yörük kültürünün izlerini bütün ilçelerinde korurken aynı zamanda Mevlana'dan gelen Mevleviliğin sevgi ve hoşgörü kültürünü insanıyla yaşatmaktadır. Muğla'nın en büyük zenginliği ne coğrafi güzellikleri, ne de tarihi zenginlikleridir. Muğla, bu topraklarda doğanların vazgeçemediği, tayinle, atamayla gelenlerin bırakıp gidemediği, öğrenim hayatı için gelenlerin iş bulup yerleştiği insan zenginliğine sahiptir. Muğlalı olmak, sadece Muğla'da doğmak değildir. Muğla için düşünen, Muğla için ter akıtan, Muğla için bir çivi çakan Muğlalıdır.

Ülkemizin birlik ve beraberliğe en fazla ihtiyacı olduğu bugünlerde Muğla, Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Mustafa Kemal Atatürk ve devrimlerine, Cumhuriyetine, demokrasisine sahip çıkmış, tek yürek olmayı başarmıştır.

Muğla Büyükşehir Belediyesi olarak Türkiye genelinde marka haline gelmiş 13 ilçesiyle Muğlamızı yani hep birlikte huzur içinde yaşadığımız bu özel şehri sizlere kültür yayınlarımızla da anlatmak, günümüze not düşmek istiyoruz. Büyükşehir Belediyesi olarak bütün birimleri ile daha çağdaş, daha modern daha yaşanır bir kent yaratmak için çalışırken şehrimizin kültürüne de kalıcı eserlerle katkıda bulunmak, siz vatandaşlarımızın yaşadığınız şehri daha yakından tanımanızı istiyoruz. Geçmişin İzleri dergisi ile sizleri Muğlamızın 13 ilçesinden farklı konularda bilgiler ve fotoğraflarla kısa bir gezintiye çıkaracak belki de bu eşsiz coğrafyada kısa bir mola verdireceğiz.

Osman GÜRÜN
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI

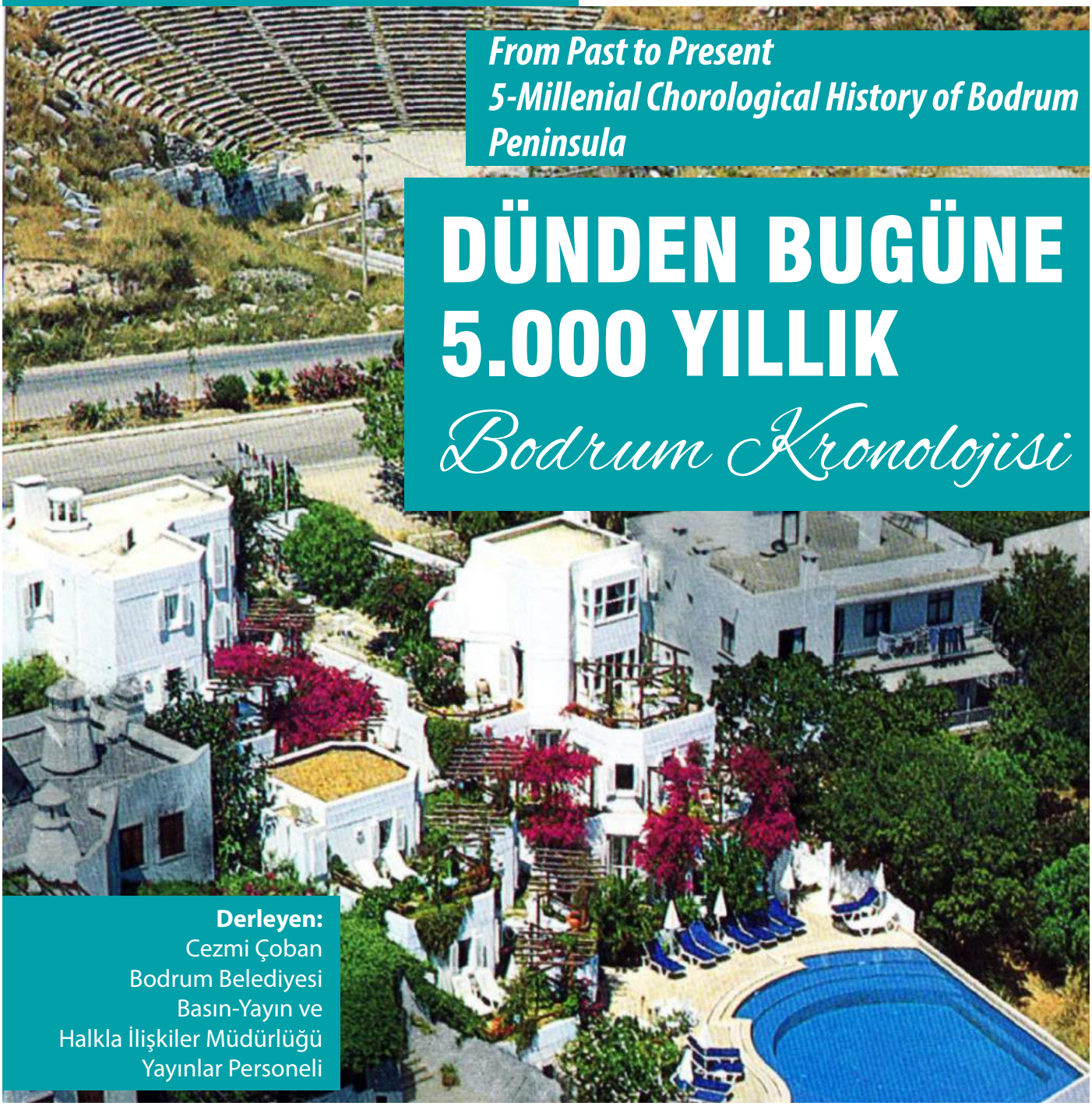

From Past to Present
5-Millenial Chorological History of Bodrum Peninsula

DÜNDEN BUGÜNE 5.000 YILLIK

Bodrum Kronolojisi

Derleyen:
Cezmi Çoban
Bodrum Belediyesi
Basın-Yayın ve
Halkla İlişkiler Müdürlüğü
Yayınlar Personeli

M.Ö. 3500-3000: Gündoğan Mahallesi Peynirçiçeği Mağarası'nda, bu yıllara tarihlenen el aletleri bulundu.
M.Ö. 3000: Bodrum'da (Antik Halikarnassos) önce Lelegler, sonra da Karyalılar tarafından iskan faaliyetlerine girişildi.
M.Ö. 2000: Bodrum-Milas coğrafi sınırının Pilavtepe mevkinde, en eski zeytinyağı sıkma-basma merkezi izlerine rastlandı.
M.Ö. 1500-1200: Müskebi mezar buluntularında, bölgede yerleşimin bulunduğuna dair kalıntılar ortaya çıkarıldı.
M.Ö. 1297-1239: Bodrum'un da içinde bulunduğu Karya bölgesi, Hitit egemenliği altına girdi.

3500-3000 B.C.: Hand tools were discovered in Peynirçiçeği Cave of Gündoğan neighborhood.
3000 B.C.: Leleges and then Carians settled in Bodrum (Antique Halicarnassus).
2000 B.C.: The ruins of the oldest olive oil facility were encountered in Pilavtepe location on Milas-Bodrum geographical borders.
1500-1200 B.C.: The settlement evidences were discovered in the Müskebi graveyards.
1297-1239 B.C.: The Carian Region, including Bodrum, came under Hittite rule.

M.Ö. 900-800: Dirmil (Yalıkavak) bölgesinde Dor kültürüne ait eserler bulundu.
M.Ö. 700: Aspat (Strobilos) kalesi ve çevresinde, yerleşim yerlerinin izlerine rastlandı.
M.Ö. 650: Megaralılar Bodrum'a yerleşmeye başladı.
M.Ö. 484: Bilinen ilk tarihçi olan Herodot (Ö. M.Ö. 425) Bodrum'da dünyaya geldi.
M.Ö. 480: Salamis Deniz Savaşı sonunda Bodrum, Atina Deniz İmparatorluğu'nun egemenliğine girdi.
M.Ö. 391-334: Hekatomnos Hanedanlığı, Bodrum'un da içinde bulunduğu Karya coğrafyasını, Pers Satrapı olarak yönetmeye başladı.
M.Ö. 377: Hekatomnos'un oğlu Mausolos, Karya'nın kralı oldu.
M.Ö. 367: Mausolos, Karya'nın başkentini Milas'tan, Bodrum'a (Halikarnassos) taşıdı.
M.Ö. 353: Kral Mausolos öldü.
M.Ö. 334: Büyük İskender Bodrum'u ele geçirdi.
M.Ö. 180: Bodrum, Roma krallığına bağlanarak Roma'nın bir eyaleti oldu.
M.S. 23-79: Tarihleri arasında yaşayan Plinius Mektuplar V eserinde, Bodrum Yarımadasında bulunan 6 Leleg kentinden söz etmektedir.
M.S. 1261: Bodrum'un da içinde bulunduğu tüm Muğla ili Türklerin hakimiyetine geçti.
1304: Tüm Batı Anadolu'yu etkileyen büyük depremde, Mozole Anıtı'nın kalan parçaları da yıkıldı.
1415: Bodrum Kalesi'nin yapımına Sen Jean Şövalyeleri tarafından başlandı.
1420: Floransalı seyyah, keşiş ve coğrafycı Cristoforo Buondelmonti (Yaklaşık 1385-Yaklaşık 1430) Liber Insularum Archipelagi (Ege Denizindeki Adalar Kitabı) adlı eserinde İstanköy adasını da anlatırken, adaya en yakın kara parçası olan Bodrum hakkında bilgilere yer verir. Seyyah, Bodrum Kalesi dışındaki bölgeyi Turchia (Türkiye) olarak kayda geçirir.
1463-1478: Osmanlı-Venedik Savaşları. Bodrum kıyıları ile birlikte Batı Anadolu sahilleri Venedik saldırısına uğradı.
1480: Bodrum Kalesi, Osmanlı donanması tarafından kuşatıldı.
1485: Büyük Türk Denizcisi Turgut Reis; Turgutreis Mahallesi Karabağ köyünde dünyaya geldi.
1513: Bodrum Kalesi'nin yapımı tamamlandı.

900-800 B.C.: Historical artifacts belonged to Dorian culture founded in Dirmil (Yalıkavak) region.
700 B.C.: Settlement traces were revealed in Aspat (Strobilos) Castle and its around.
650 B.C.: Megarians started to settle in Bodrum.
484 B.C.: Herodotus (425 B.C.) known as "Father of History" was born in Bodrum.
480 B.C.: As a result of the Salamis Sea Battle, Bodrum came under domination of Athens Sea Empire.
391-334 B.C.: As Persian Satrap (Governor), The Hecatomnid Dynasty had ruled Carian geography including Bodrum.
377. B.C.: Mausolus, Son of Hecatomnus, became the king of Caria.
367 B.C.: Mausolos moved the capital of Caria from Milas to Bodrum (Halicarnassus).
353 B.C.: King Mausolos died.
334 B.C: Alexander the Great conquered Bodrum.
180 B.C.: Bodrum connected to Roman Empire and became one of its states.
23-79 A.C.: Plinius mentioned 6 Lelegian cities in Bodrum Peninsula in his work "Letters V".
1261 A.C.: The Turks conquered all Muğla, including Bodrum.
1304 A.C.: As a result of the great earthquake that had influenced all sides of Western-Anatolia, the rest ruins of Mausoleum were destroyed.
1415 A.C.: Knights of Saint John started to construct Bodrum Castle.
1420 A.C.: While Geographer, Monk itinerant and geographer Cristoforo Buondelmonti (c. 1385-c. 1430) from Florence, was describing İstanköy Island in his book named Liber Insularum Archipelagi (Islands in the Aegean Sea), he gave information about Bodrum, which is the nearest land to the İstanköy Island. The geographer described the region apart from Bodrum Castle, as Turchia (Turkey).
1463-1478: Ottoman-Venetian Wars. The coast of Western Anatolia with Bodrum were attacked by Venetians.
1480: The Bodrum Castle was surrounded by Ottoman Navy Forces.
1485: Turgut Reis the Great Turkish Admiral; was born in Karabağ village of Turgutreis neighborhood.
1513: Bodrum Castle's construction was completed.

1517: Sultan I.Selim döneminde Bodrum'da (Sıravolos Kazası) yapılan ilk sayımda Bodrum yarımadasının genel nüfusu 3.797 kişi.
05.01.1523: Kanuni Sultan Süleyman'ın komutanı, Palak Mustafa Paşa tarafından Bodrum Kalesi alındı.
1530: Bodrum Yarımadası'nın (Sıravolos Kazası) nüfusu 3.810 kişi.
1671: Ünlü Türk seyyahı Evliya Çelebi'nin Bodrum ziyareti.
1770: Rus Donanması tarafından Bodrum bombardıman edildi.
1775: Bodrum Tersanesi kuruldu.
1830-1831: Osmanlı Devletinin planlı ve programlı ilk nüfus sayımına göre Bodrum'un nüfusu 1.190 kişi. (Kadınlar sayılmamıştır)
1857-1862: İngiliz Arkeolog C.Newton'un Mausoleum kazılarını yapması.
1867: Yapılan idari düzenleme ile, Karaova ve Sıravolos nahiyeleri Bodrum'a bağlanarak, Bodrum ilçe merkezi oldu.
04.01.1873: Siyaset adamı-tarihçi yazar Avram Galanti Bodrumlu dünyaya geldi.
1874: Bodrum Rüştiye Mektebi (Ortaokulu) açıldı.
1878: Bodrum'da belediye teşkilatı kuruldu. İlk belediye başkanı Salih Bey. (H.1296 Aydın Vilayet Salnamesine göre.)
14.06.1879: Neyzen Tevfik Kolaylı Bodrum'da dünyaya geldi.
1880: Bodrum Feneri inşa edildi.
1882: Abdurrahman Nafiz Gürman Bodrum'da dünyaya geldi.
1886: Türk siyaset adamı Hilmi Uran, Bodrum'da dünyaya geldi.
1892: Bodrum'un nüfusu 14.008.
1895: Bodrum Kalesi hapishaneye dönüştürüldü.
1904: Bodrumlu eğitimci-yazar Süleyman Nuri Öz dünyaya geldi.
1904: Bodrum'un nüfusu, 13.382 kişi.
16.04.1907: İngiliz kadın seyyah ve casus olan Getrude Bell (1868-1926), Bodrum'u ziyaret ederek; Bodrum Kalesi ve çevresinin fotoğraflarını çekti.
26.10.1912: Hilâl-i Ahmer Cemiyeti (Türk Kızılayı) Bodrum Şubesi açıldı.
26.05.1915: Bodrum Kalesi ve sahil çevresi Fransız kruvazörü Duplex tarafından bombardıman edildi.
28.05.1915: Bodrum Kalesi ve sahil çevresi, İngiliz HMS Kennet ve HMS Bacchante savaş gemileri tarafından bombardıman edildi.
11.05.1919: İtalyanlar tarafından Bodrum işgal edildi.
1920: Bodrum'un nüfusu 21.101 kişi.
05.07.1921: İtalyan işgali sona erdi.
1923: Bodrum'un nüfusu 19.086 kişi.

1517: During I. Sultan Selim era, the first population census in Bodrum (Sıravolos town) was realized and the population of Bodrum Peninsula was 3.797.
05.01.1523: Palak Mustafa Pasha, commander of Suleiman the Magnificent, conquered Bodrum Castle.
1530: The population of Bodrum (Sıravolos town) Peninsula was 3.810.
1671: Evliya Çelebi, famous Turkish Itinerant visited Bodrum.
1770: Russian Navy Forces bombarded Bodrum.
1775: The shipyard of Bodrum was established.
1830-1831: According to the first planned and programed population census of Ottoman Empire, the population of Bodrum was 1.190. (The women were not counted)
1857-1862: C. Newton, English Archeologist, conducted Mausoleum excavations.
1867: With the administrative regulations, Karaova and Sıravolos towns were connected to Bodrum and Bodrum became a central district.
04.01.1873: Avram Galanti Bodrumlu, Politician, Historian and Author was born.
1874: Bodrum Rüştiye Mektebi (Secondary School) was opened.
1878: The Municipal organization was established in Bodrum. Salih Bey became the first Mayor. (H.1296 according to Aydın Vilayet Salhanesi)
14.06.1879: Neyzen Tevfik Kolaylı was born in Bodrum.
1880: Bodrum Lighthouse was constructed.
1882: Abdurrahman Nafız Gürman was born in Bodrum.
1886: Turkish Politician Hilmi Uran was born in Bodrum.
1892: The population of Bodrum was 14.008.
1895: Bodrum Castle was transformed to a prison.
1904: Süleyman Nuri Öz, Educator and Author from Bodrum was born.
1904: The population of Bodrum was 13.382.
16.04.1907: English Itinerant and Spy Getrude Bell (1868-1926) visited Bodrum and took pictures of the Bodrum Castle.
26.10.1912: Bodrum Branch of Turkish Red Crescent (Hilal-I Ahmer Cemiyeti) was founded.
26.05.1915: French Battleship Duplex, bombarded Bodrum Castle and its sea costs.
28.05.1915: Bodrum Castle and its environment were bombarded by English Battleships HMS Kennet and Bacchante.
11.05.1919: The Italians occupied Bodrum.
1920: The Population of Bodrum was 21.101.
05.07.1921: Italian occupation ended.
1923: The population of Bodrum was 19.086.

15.01.1924: Türk ve Rum Nüfus Mübadelesi'ne Dair Sözleşme ve Protokol uyarınca; Bodrum ilçesinde İmar ve İskân Komisyonu kuruldu. Komisyon Başkanı: Enver Bey (Kaymakam), Aza: Kazım Bey (Mal Müdürü), Aza: Niyazi Bey (Jandarma Kumandanı), Aza: Mümtaz Bey (Hükümet Tabibi), Aza: Hacı Halil Efendi (Belediye Reisi), Aza: Ahmet Hamdi Efendi (Tüccar), Aza: Mustafa Efendi (Tuccar), Aza: Mehmet Efendi (Orman Memuru), Aza: Emin Efendi (Tapu Memuru).
1925: Cevat Şakir Bodrum'a sürgün edildi.
07.03.1926: İsmet İnönü Bodrum'u ziyaret etti.
28.09.1927: Cumhuriyet tarihinin ilk nüfus sayımı. Bodrum'un nüfusu 15.694 kişi.
1928: Bodrum-Milas Karayolu açıldı.
1930: Bodrum Hakimi, Karaova Düğünü, Hayıtlı gibi onlarca Bodrum türküsünü yakan Mustafa Bacaksız dünyaya geldi.
1931: Bodrum Spor kuruldu. Takımın ilk renkleri sarı-kırmızı iken, daha sonra yeşil-beyaz olarak belirlendi. Kulübün federasyon tarafından tescil tarihi 1933.
1931: Bodrumspor ilk maçını, deplasmanda Milasspor ile yaptı.
14.01.1933: Anadolu Sahilleri ile Meis Adası arasındaki ada ve adacıkların ve Bodrum Körfezi karşısındaki Kara Ada'nın ciheti aidiyetini tesbit ve mezkur ada ve adacıkları ihata eden kara sularını tahdit zımnında İtalya Kırallığı ile Ankara'da imza edilmiş olan itilafname kabul ve tasdik edildi.
23.04.1933: Büyük İstanköy depremi. Bodrum'da da ciddi bir şekilde hissedildi.
30.10.1934: Bodrum Gençlik Kulübü kuruldu. 22.05.1944 yılında tescil edildi.
15.02.1935: Süngercilik Türk Anonim Şirketi (SÜNTAŞ)'nin Bodrum şubesi açıldı.
20.10.1935: Cumhuriyet tarihinin ikinci nüfus sayımına göre, Bodrum'un nüfusu 17.648.
1936: İnşaatını Derviş Şakar Usta'nın üstlendiği, Bodrum Belediye binasının yapımına başlandı. Dönemin Muğla Valisi Recai Güreli inşaatın temel atma törenine katıldı.
21.02.1937: Bodrum Halkevi açıldı.
1937: Bodrum Belediye hizmet binası tamamlanarak, hizmete açıldı.
1945: Bodrum'un ilk imar heyeti planı, İller Bankası Teknik İşler Müdürü yüksek mimar Mithat Yener ve Şehircilik İşleri Şefi yüksek mimar Cevat Erbel tarafından hazırlandı.
1945: Avram Galanti Bodrumlu'nun, Bodrum Tarihi kitabı yayınlandı.
1948: Bodrum'un ilk eczanesi Halil Uslu tarafından, Güneş Eczanesi adıyla açıldı.

15.01.1924: According to Greco-Turk Population Exchange Agreement, The Commission of Public Works and Housing was established in Bodrum. Chairman of the Commission, Enver Bey (Qaymaqam); Members, Kazım Bey (Fiscal Director of District), Niyazi Bey (Commander of Bodrum Gendarmerie), Mümtaz Bey (Doctor), Haci Halil Efendi (Mayor), Ahmet Hamdi Efendi (Merchant), Mustafa Efendi (Merchant), Mehmet Efendi (Forestry Officer), Emin Efendi (Land Registry Officer).
1925: Cevat Şakir was expelled to Bodrum.
07.03.1926: İsmet İnönü visited Bodrum.
28.09.1927: The first population census of Republic History. The population of Bodrum was 15.694.
1928: Bodrum-Milas road was opened.
1930: Mustafa Bacaksız, composer of many Bodrum folk songs such as Bodrum Hakimi, Karaova Düğünü, Hayatlı was born in Bodrum.
1931: Bodrumspor was established. The first colors of the team were red-yellow, and then the colors were changed into green-white. The registry date of the club was 1993.
1931: Bodrumspor played the first soccer match with Milasspor.
14.01.1933: The Islands between Anatolian Shores and Meis Island plus Kara Island, across of Bodrum Gulf, were determined in accordance with territorial waters in line with an agreement between Italy and Ankara governments.
23.04.1933: The Great İstanköy Earthquake was felt also in Bodrum.
30.10.1934: Bodrum Youth Club was established, and registered in 22.05.1944.
15.02.1935: Bodrum Branch of the Turk Sea Sponge Inc. (SÜNTAŞ) was opened.
20.10.1935: According to the second population cercus in the Turkish Republic history, the population of Bodrum was 17.4648.
1936: Bodrum Municipality's construction, undertaken by Derviş Şakar, was started. Recai Güreli, governor of Muğla participated in the groundbreaking ceremony.
21.02.1937: Bodrum Public House was opened.
1937: Bodrum Municipal Building was opened and started to render service.
1945: The first Master Plan of Bodrum was prepared by Master Engineer and Director of Technical Works Directorate of Bank of Provinces, Mithat Yener and Master Engineer and Chief of Urban Design, Cevat Erbel.
1945: Avram Galanti Bodrumlu's book named Bodrum Tarihi (History of Bodrum) was published.
1948: The first pharmacy of Bodrum, Güneş Pharmacy, was opened by Halil Uslu.
16.06.1949: Turgut Reis Monument was opened in Karatoprak (Turgutreis) village.
1949: Bodrum secondary school was opened. Yonca Ataman, daughter of Mayor, was the first student.

16.06.1949: Turgut Reis Anıtı, Karatoprak (Turgutreis) köyünde açıldı.
1949: Bodrum Ortaokulu açıldı. Bir numara ile okula ilk kaydı yapılan öğrenci, Belediye Başkanı'nın kızı Yonca Ataman.
1951: Muğla Valilik kupasını Bodrumspor kazandı.
24.09.1951: Bodrum Hakimi türküsüne konu olan Fatma Mefharet Tüzün, Bodrum'da görevine başladı.
1952: Bodrum Sünger İstihsal ve Satış Kooperatifi kuruldu.
04.04.1953: Dumlupınar Denizaltı Faciası. Bodrumlu denizciler; Emin Süzen, Ahmet Kızılışık, Niyazi Giritli şehit oldu.
08.11.1955: Bodrum İlçe Halk Kütüphanesi Açıldı. İlk kütüphane memuru Yunus Türhan.
1958: Bodrum'a denizden ilk turist kafileleri gelmeye başladı. ilk turist kafilesi Trypaldos isimli Yunan firmasına ait Ageon gemisiyle geldi.
1960: Bodrum Yassıada sualtı kazılarına başlandı.
1963: Milli Eğitim Bakanlığı ve Ankara Üniversitesi DTC. Fakültesi adına ve Ege Üniversitesi Arkeoloji Enstitüsü'nün destekleriyle Yusuf Boysal başkanlığında, Müskebi kazıları başlatıldı.
06.11.1964: Bodrum Müzesi açıldı. Haluk Elbe müzenin ilk müdürü.
1965: Aya Nikola Kilisesi yıkılarak, yerine Halk Eğitim merkezi inşa edilmeye başlandı.
1966-1972: Danimarkalı arkeolog Kristian Jeppesen'in Mausoleum kazılarını yaptı.

16.06.1949: Turgut Reis Monument was opened in Karatoprak (Turgutreis) village.
1949: Bodrum secondary school was opened. Yonca Ataman, daughter of Mayor, was the first student.
1951: Bodrumspor became the champion of Muğla governorship tournament.
24.09.1951: Fatma Mefharet Tüzün mentioned in Bodrum Hakimi folk song, began her duty in Bodrum.
1952: Bodrum Sea Sponge Production and Sales Cooperative was established.
04.04.1953: Dumlupınar Submarine Tragedy. Marines Emin Süzen, Ahmet Kızılışık and Niyazi Giritli from Bodrum, martyred.
08.11.1955: Bodrum Public Library was opened. Yunus Türhan was the first officer of the library.
1958: The first tourist groups started come to Bodrum. The first group came with Ageon ship of Greek Trypaldos Company.
1960: Bodrum Yassıada under water excavations were started.
1963: Müskebi archeological excavations began under the presidency of Yusuf Boysal with supporting of Ege University Institute of Archeology on behalf of Ministry of National Education and Ankara University Faculty of Languages, History and Geography.
06.11.1964: Bodrum Museum was opened. Haluk Elbe was the first manager of the museum.
1965: Aya Nikola Church was demolished and Public Education Center was constructed instead.
1966-1972: Archeologist Kristian Jeppesen from Denmark managed excavations of Mausoleum.

1967: Baraz Otel'in inşaat temeli, dönemin Başbakanı Süleyman Demirel tarafından atıldı.
28.05.1967: Karatoprak (Turgutreis) Belediyesi kuruluş seçimleri yapıldı. İlk başkan olarak Hüseyin Süzen seçildi. İlk belediye meclisi 07.06.1967 tarihinde toplandı.
1967: Bodrum'un turizm belgeli ilk oteli olan Kaktüs Motel Ortakent'te açıldı.
1970: Bakanlıklararası Turizm Komitesi tarafından Bodrum; Birinci derecede öncelikli turistik merkezler arasına alındı.
1970: Baraz Otel açıldı.
1972: Mumcular Belediyesi kuruldu.
1972: İlk Bodrum gazozu Baki Akalan tarafından üretildi.
1972: Bodrum Lisesi açıldı.
13.10.1973: Halikarnas Balıkçısı adıyla tanınan, Cevat Şakir Kabaağaçlı vefat etti.
1974: Kıbrıs Barış Harekatı sırasında, Kocatepe Muhribi'nin batması sonucu Bodrumlu denizciler; Zafer Baydar, Yusuf Cansevdi, Uğur Öztop, Gaffur Kaynar şehit oldu.
1975: Cumhuriyet meydanındaki Atatürk heykeli, Nusret Suman tarafından tamamlanarak bugünkü yerine yerleştirildi.
05.06.1975: Bodrum Turizm Derneğinin açtığı Bodrum Amblem Yarışmasını; Kale, Amfora, Kayık, Dalga ve Deniz motiflerinin kullanıldığı tasarım kazandı. Tasarımcı Mimar Sinan Üniversitesi Grafik Bölümü Mezunu; Burhan Taştan.

1967: Baraz Otel foundation was laid by Süleymen Demirel, the then Prime Minister of Turkey.
28.05.1967: Founding elections of Karatoprak (Turgutreis) Municipality was realized. Hüseyin Süzen was elected as the first mayor. The first Municipal Council met in 07.06.1967.
1967: Kaktüs Mote,l the first certificated tourism facility of Bodrum, was opened in Ortakent.
1970: Bodrum was placed among of the first degree fundamental tourism regions by inter-ministerial tourism committee.
1970: Baraz Otel opened.
1972: Mumcular Municipality was established.
1972: Baki Akalan produced the first soda water of Bodrum.
1972: Bodrum High School was opened.
13.10.1973: Cevat Şakir Kabaağaçlı known as Fisherman of Halicarnassus deceased.
1974: During the Turkish invasion of Cyprus, Marines Zafer Baydar, Yusuf Cansevdi, Uğur Öztop, Gaffur Kaynar from Bodrum martyred in the sunk Destroyer Kocatepe.
1975: Statue of Atatürk in Cumhuriyet square was completed by Nusret Suman and placed its current location.
05.06.1975: The emblem designed with a castle, an amphora, a wave, a boat, wave and sea motifs won the Bodrum Emblem Competition held by Bodrum Tourism Association. Burhan Taştan graduated from Mimar Sinan University Department of Graphic Design was the designer of the emblem.

1975: Bodrum için ilk koruma kararı alınarak, eski yerleşme alanı 3. Dereceden Sit Alanı ilan edildi. 773 Sivil Mimarlık örneği ve 112 Anıtsal Yapı tesbit edildi.
27.05.1977: Bodrum Ticaret Odası kuruldu.
1977: Her Gece Bodrum romanı ile Selim İleri, Türk Dil Kurumu Roman Ödülü'nü aldı.
Ocak 1979: Meteorolojinin verilerine göre, Bodrum'a tarihinde ilk defa kar yağdı.
1979: Bodrum Müzesinde ilk sergi, Cüneyt Ayral tarafından açıldı.
1981: Bodrum Müzesi'nin adı, Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi olarak değiştirildi.
18-19 Şubat 1983: Meteorolojinin verilerine göre, Bodrum'a tarihinde ikinci defa kar yağdı.
18.06.1983: Bodrum Mausoleum Anıt Müzesi, Ören ziyarete açıldı.
17.06.1985: Bodrum Hükümet konağı, Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in katılımları ile açıldı.
23.06.1985: 1. Uluslararası Bodrum Festivali yapıldı.
19.07.1986: Bodrum Belediyesi tarafından Zeki Müren'e fahri hemşehrilik belgesi verildi. Belediye başkanı Cevat Bilgiç; Halikarnas Disko'dan TMT Otel'e kadar olan güzergaha Zeki Müren Caddesi adının verildiğini bildirdi. Cadde levhasının kurdelesi, Zeki Müren tarafından kesildi.
1987: Cenova Deklarasyonu uyarınca, 5. Hükümetlerarası Toplantısında kabul edilen, "Akdeniz'de Ortak Öneme Sahip 100 Tarihi Sit Alanı" listesinde Antik Halikarnas (Bodrum) kenti de yer aldı.
28.05.1988: Bodrum Eski Belediye Başkanı Dr. Hüseyin Mümtaz Ataman, İstanbul'da vefat etti.
1989: Yalıkavak Belediyesi kuruldu.
1989: Mumcular Barajı tamamlanarak, su tutmaya başladı.
1989: Bodrum girişinde yapılan temel kazısında, Karya kraliçesi Ada'ya ait olduğu düşünülen oda mezarı bulundu.
1990: Bodrum Belediye Matbaası kuruldu.
1991: Gündoğan Belediyesi kuruldu.
07.03.1992: Dönemin Bodrum Belediye başkanı Emin Anter'in önerisi ve girişimleriyle; Türkiye'nin ilk özel radyo istasyonu, Radyo Bodrum yayına başladı. Bodrum Belediyesi'nin, bodrum katında yayına başlayan radyonun kurucu müdürlüğünü Ender Uslu, genel yayın yönetmenliğini İmran Yıldırım, haber müdürlüğünü Zeki Özkeskin, yayın spikerleğini Berrin Özgürel, teknik müdürlüğünü Savaş İnceer ve teknisyenliğini İlker Aygün tarafından yapıldı.
1992: Bodrum Belediyesi'nin aylık bülteni olan Halikarnas yayın hayatına başladı.
1993: Bodrum Basın-Yayın tarihinin ilk dergisi olan Mavi Bakış, yayın hayatına başladı.
09.08.1994: Bodrum Süper Lisesi açılarak, ön kayıt almaya başladı.

1975: The first protection decision was taken for Bodrum and old settlement area was announced as 3rd degree protected area. 773 civil architectural exemplary and 112 monumental buildings were made firm in Bodrum.
27.05.1977: Bodrum Chamber of Commerce was founded.
1977: Selim İleri won the Novel Award of TDK (Turkish Language Association) with his "Her Gece Bodrum" novel.
January 1979: According to Meteorology's data, Bodrum snowed for the first time in its history.
1979: The first exhibition in Bodrum Museum was opened by Cüneyt Ayral.
1981: Name of the Bodrum Museum was changed to Bodrum Museum of Underwater Archaeology Museum.
18-19 February 1983: According to the Meteorology's data, Bodrum snowed for the second time in its history
18.06.1983: Bodrum Mausoleum Monument Museum was established in Ören.
17.06.1985: Bodrum Government House was opened with participation of Kenan Evren, the then President of the Republic.
23.06.1985: The first International Bodrum Festival was realized.
19.07.1986: Bodrum Municipality gave honorary fellow citizen certificate to Zeki Müren. Cevat Bilgiç, the then Mayor of Bodrum announced Zeki Müren's name was given to the avenue that starts from Halikarnas Disco to TMT Hotel. Ribbon of the avenue plate was cut by Zeki Müren.
1987: In accordance with Genova Declaration, Halicarnassus (Bodrum) Ancient City took place in the "100 Mediterranean Historic Sites" accepted at 5th Intergovernmental Meeting.
28.05.1988: Dr. Hüseyin Mümtaz Ataman, Prior Mayor of Bodrum, deceased in İstanbul.
1989: Yalıkavak Municipality was established.
1989: Mumcular Dam was completed and started to hold water.
1989: In archeological excavation in the entrance of Bodrum, tomb chamber thought belong to Ada, Queen of Caria was discovered.
1990: Bodrum Municipality's Printing House was established.
1991: Gündoğan Municipality was established.
*07.03.1992: With offering and supporting the then Mayor of Bodrum, Emin Anter; Radyo Bodrum, the first private ra*dio sta*tion of Turkey was established and started to radio broadcast. Ender Uslu, Founding Manager, İmran Yıldırım, Chief Editor, Zeki Özkeskin, News Editor, Berrin Özgürel, Anchor, Savaş İnceer, Technical Manager and İlker Aygün Technician worked in the radio station.*
1992: Halikarnas, monthly newsmagazine of Bodrum Municipality started to be published.
1993: Mavi-Bakış, the first magazine of Bodrum Press History started to be published.
09.08.1994: Bodrum Superior High School was established and accepted the first registrations.

14.08.1994: Türkiye'nin ilk özel radyosu Radyo Bodrum, RTÜK kararı ile kapatıldı.
11.11.1994: Muğla İl Genel Meclisi'nin aldığı kararla, Ortakent'te her Çarşamba semt pazarı kurulmasına karar verildi.
1995: Avrupa Yılın Müzesi yarışmasında, Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi, 'Özel Övgü' ödülüne layık görüldü.
01.04. 1997: Milas-Bodrum Havalimanı'nın yapımı tamamlanarak, işletmeye açıldı. 30 Nisan 1997 tarihine kadar, havaalanından giriş yapan yolcu sayısı 71.070 kişi oldu.
1999: Konacık, Bitez, Ortakent-Yahşi, Gümüşlük, Göltürkbükü ve Yalı Belediyeleri kuruldu.
2000: Zeki Müren Sanat Müzesi açıldı.
22.03.2001: Bodrum Eski Belediye Başkanlarından Emin Anter (D.10.10.1941) vefat etti.
23.06.2005: Turgut Reis Anıtı ve Turgutreis Şevket Sabancı Parkı açıldı.
2005: Gümüşlük Myndos kazılarına, Uludağ Üniversitesi tarafından başlandı.
16.01.2006: Bodrum Güzel Sanatlar Fakültesi'nin temeli atıldı.
2006: Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından Ulusal Müze
ilan edildi.
2006: 22 üretici bir araya gelerek, Turunçgil Üretici Birliğini kurdu.
2006: Bakanlar Kurulu'nun kararı ile Bodrum Yarımadası, "Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi" ilan edildi.
2006: I. Çömlekçi Yağlı Güreşleri yapıldı.
05.04.2007: Bodrum Belediyesi tarafından, heykeltıraş Tankut Öktem'e yaptırılan Atatürk heykeli Gümbet kavşağına yerleştirildi.
23.04.2007: Bodrum'un gelenek, görenek, örf ve adetlerini anlatan kitaplarıyla tanınan araştırmacı-yazar İsmail Uslu, 77 yaşında hayatını kaybetti.
16.06.2007: Bodrum Ender Güzey Bütünsel Sanat Müzesi açıldı.
2007: Bodrum Gemi Yanaşma İskelesi hizmete açıldı. Ankara isimli feribot, iskeleye yanaşan ilk taşıt.
2007: 22 üreticinin bir araya gelerek oluşturduğu, Turunçgil Üretici Birliği tarafından Bodrum Mandalina Gazozu üretildi.
2007: Pedasa Antik Kenti kazıları, Muğla Üniversitesi Arkeoloji Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Adnan Diler tarafından başlatıldı.
21.11.2007: Bodrum'un ilk golf sahası, Ortakent-Yahşi Beldesinde açıldı.
2008: Bodrum Oda Orkestrası kuruldu. Topluluk ilk konserini, Bodrum Belediyesi Nurol Kültür Merkezinde gerçekleştirdi.

14.08.1994: Radyo Bodrum, the first radio station of Turkey, was closed in line with RTÜK Decision.
11.11.1994: With the decision of Muğla Provincial Council, district bazaar was established in Ortakent on Wednesdays.
1995: The Museum of Underwater Archeology, was granted "special praise" award in European Museums of the Year competition.
01.04.1997: Milas-Bodrum airport construction was completed. 71.070 passengers have used the airport since 30 April 1997.
1999: Konacık, Bitez, Ortakent-Yahşi, Gümüşlük, Göltürkbükü and Yalı Municipalities were established.
2000: Zeki Müren Art Museum was opened.
22.03.2001: Emin Anter (born 10.10.1941), Prior Mayor of Bodrum deceased.
23.06.2005: Turgut Reis Monument and Turgutreis Şevket Sabancı Park were opened.
2005: Uludağ University started to Gümüşlük Myndos Archeological Excavations.
16.01.2006: Bodrum Fine Arts Faculty Building foundation was laid.
2006: The Bodrum Museum of Underwater Archaeology was announced as National Museum by Ministry of Culture and Tourism.
2006: 22 agricultural producers banded together and founded Bodrum Citrus Fruit Producers Union.
2006: With the Council of Ministers decision, Bodrum Peninsula was announced "Region of Culture and Tourism Protection and Development"
2006: I. Çömlekçi Greased Wrestling tournament was organized.
05.04.2007: Bodrum Municipality made sculptor, Tankut Öktem to do sculpture of Atatürk and it was placed in Gümbet intersection.
23.04.2007: Researcher and author İsmail Uslu, known for his books on Bodrum traditions died at 77.
16.06.2007: Bodrum Ender Güzey Bütünsel Art Museum was opened.
2007: Bodrum Pier was put into service. The first vehicle that landed on the pier was a ferryboat named Ankara.
2007: The Citrus Fruit Producers Union established with 22 producers, produced Bodrum mandarin soda water.
2007: The Archeological Excavations of Pedesa Antique City were started by Prof. Adnan Dinler, Muğla University Faculty of Archaeology.
21.11.2007: The first golf course of Bodrum was open in Ortakent-Yahşi town.
2008: Bodrum Chamber Orchestra was established. The Orchestra realized its first concert at Bodrum Municipality Nurol Cultural Center.

2008: Muğla Üniversitesi Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Namık Açıkgöz'ün, Bodrum Yarımadası genelindeki Sarnıç Araştırması sona erdi. Açıkgöz'ün tesbitlerine göre, Bodrum Yarımadası'ndaki en eski sarnıç, Güvercinlik Sıralı mevkiinde yer alan 1766 tarihli sarnıç olduğu kitabesindeki bilgilerden öğrenilmiştir.
29.03.2009: Yapılan yerel seçimler sonucu Mehmet Kocadon, Bodrum Belediyesi başkanlığına seçildi.
2009: Bodrum'un ve Türkiye'nin ilk, tek odalı oteli olan Ada Ev, Ortakent'te 400 yıllık Mustafa Paşa Kulesinin restore edilmesiyle açıldı.
2009: Uludağ Üniversitesi Arkeoloji Bölümünün, Gümüşlük Tavşan (Asar) Adasında yaptığı kazılarda, M.Ö. 1300'lü yıllara tarihlenen kalıntılarına ulaşıldı.
03.12.2009: Bodrum Mandalini Coğrafi İşareti, Türk Patent Enstitüsü tarafından tescil edildi.
20.01.2010: Araştırmacı-Yazar Mehmet Uslu, 82 yaşında hayatını kaybetti.
23.04.2010: Bodrum Belediyesi'nin Çarşı Mahallesinde bulunan hizmet binası önünde, Bodrum Şehitler-Gaziler Anıtı açıldı.
2010: Muğla Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Ortakent Yerleşkesi açıldı.

2008: Prof. Namık Açıkgöz, Academic Member of Muğla University finalized his Bodrum Peninsula-wide cistern researching project. According to Açıkgöz's findings, the oldest cistern is placed in Güvercinlik Sıralı location of Bodrum and constructed in 1766.
29.03.2009: As a result of local elections, Mehmet Kocadon was elected Mayor of Bodrum.
2009: Bodrum and Turkey's first, one-bedroom hotel Ada Ev, was opened by the renovation of 400 years old Mustafa Kemal Paşa tower in Ortakent.
2009: Uludağ University Faculty of Archeology reached the ruins dated 1300 B.C. in Gümüşlük Tavşan (Asar) Island excavations.
03.12.2009: Turkish Patent Institute registered Bodrum Mandarin geographical indication.
20.01.2010: Researcher and Author, Mehmet Uslu lost his life at the age of 82.
23.04.2010: The Monument of Ghazis and Martyrs was opened in front of Bodrum Municipality's Service Building in Çarşı neighborhood.
2010: Muğla University Fine Arts Faculty Ortakent Campus was opened.

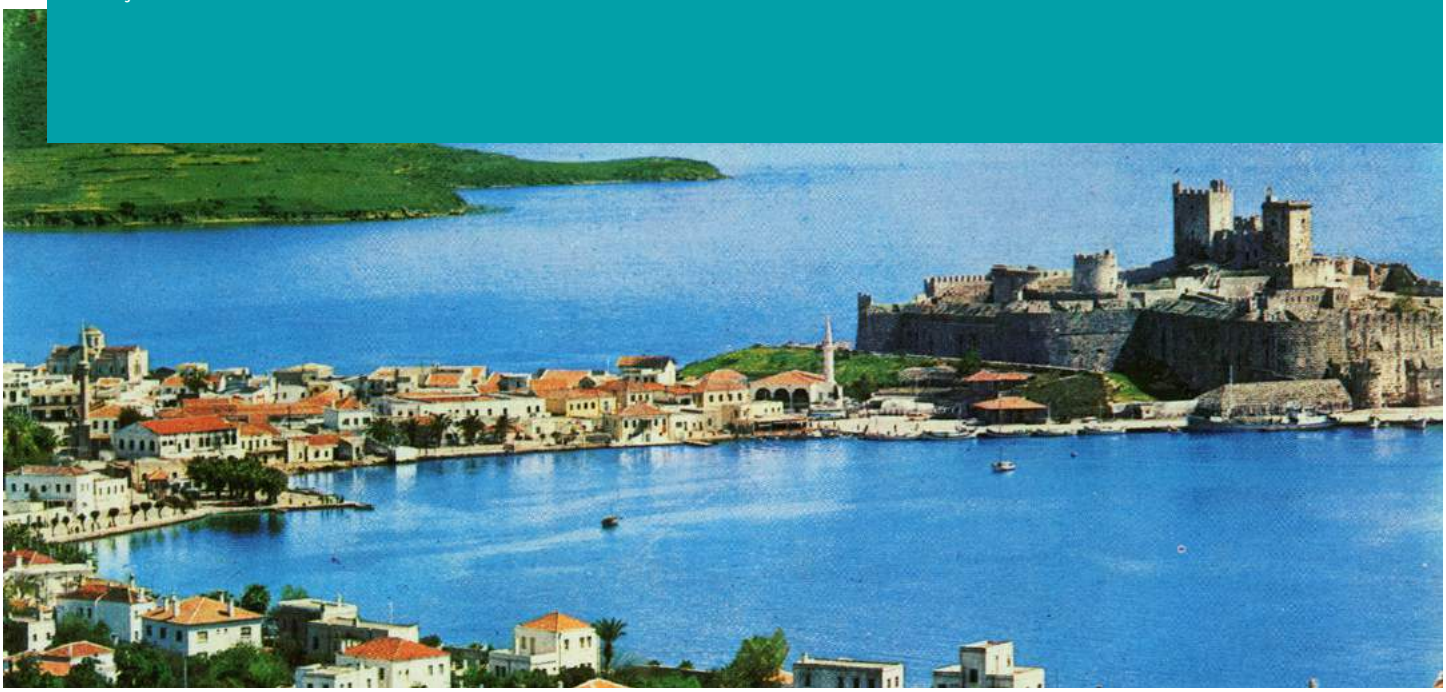

2010: Dünyaca ünlü Bodrumlu sandalet ustası Ali Güven hayatını kaybetti.
9-12 Mayıs 2011: Ege Üniversitesinin akademik danışmanlığı ve Bodrum Belediyesi'nin sponsorluğu ile, 2. Uluslararası Her Yönüyle Bodrum Sempozyumu düzenlendi.
12.09.2011: Şevket Sabancı Kültür ve Sanat Merkezi, Turgutreis'te açıldı.
2011: Gazeteci-yazar Bülent Akkurt'a, ilk onursal hemşehri beratı verildi.
11.12.2011: Bodrum Mandalinası Coğrafi İşareti, Türk Patent Enstitüsü tarafından tescil edildi.
2011: Bodrum Belediyesi hizmet binası yenilendi.
2011: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre Bodrum'un nüfusu 130.990.
2011: Bodrum Deniz Müzesi açıldı.

2010: Ali Güven, One of the World Famous Sandal Masters lost his life.
9-12 May 2011: "2nd International Bodrum in All Aspects Symposium" was held with sponsorship of Bodrum Municipality and academic consultancy of Ege University.
12.03.2011: Şevket Sabancı Cultural and Art Center was opened in Turgutreis.
2011: Journalist and author, Bülent Akkurt was honored with the first fellow citizen present.
2011: Bodrum Municipality Service Building was renewed.
2011: According to the address-based population registration system, the population of Bodrum was 130.990.
2011: Bodrum Maritime Museum was opened.

01.06.2011: Bodrum Kalesi Kuzey Hendeği, 5 yıl süreli olarak Bodrum Belediyesi'nin kullanımına bırakıldı.
2012: Bodrum Kent Konseyi kuruldu.
2012: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre Bodrum'un nüfusu 136.317.
31.08.2013: Trafo Bodrum Hakan Aykan Kültür ve Sanat Merkezi açıldı.
30.03.2014: Yerel seçimlerde Mehmet Kocadon, ikinci defa Bodrum Belediyesi başkanı seçildi. Büyükşehir yasası ile birlikte Bodrum Yarımadasındaki tüm belde belediyeleri kapanarak, mahalle statüsüne dönüştürüldü. Bodrum Belediyesi yarımadada tek belediye.
2014: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre Bodrum'un nüfusu 152.440.
Eylül 2014: İlk olarak 1992 yılında Bodrum Belediyesi'nin aylık bülteni olarak çıkan Halikarnas, yeniden yayın hayatına başladı.
20.07.2015: Bodrum Mimarlık Kitaplığı, Prof. Dr. Süha Özkan tarafından, Bodrum Türkkuyusu Mahallesinde açıldı.
13.08.2015: Bodrum Belediyesi'nin destekleriyle hizmete giren ve Türkiye'de bir ilk olan Engelliler Plajı Özgür Plaj, Bitez'de açıldı.

01.06.2011: The northern moat of Bodrum Castle was given up to usage of Bodrum Municipality for five years.
2012: Bodrum City Council was established.
2012: According to the address-based population registration system, the population of Bodrum was 136.317.
31.08.2013: Trafo Bodrum Hakan Aykan Cultural and Art Center was opened.
30.03.2014: In the local elections, Mehmet Kocadon was elected Mayor of Bodrum for the second time. With the Greater City Law, all Municipalities in Bodrum Peninsula was changed into neighborhoods. Bodrum Municipality is the only municipal organization on the peninsula now.
2014: According to the address-based population registration system, the population of Bodrum was 152.400.
September 2014: Halikarnas Monthly Magazine of Bodrum Municipality started to press again.
20.07.2015: Bodrum Architectural Library was opened by Prof. Süha Özkan in Türkkuyusu neighborhood.
13.08.2015: Accessible Beach for persons with disabilities was put into the service in Bitez.

"GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE DÜĞÜNLER"

Wedding Ceremonies From Past to Present

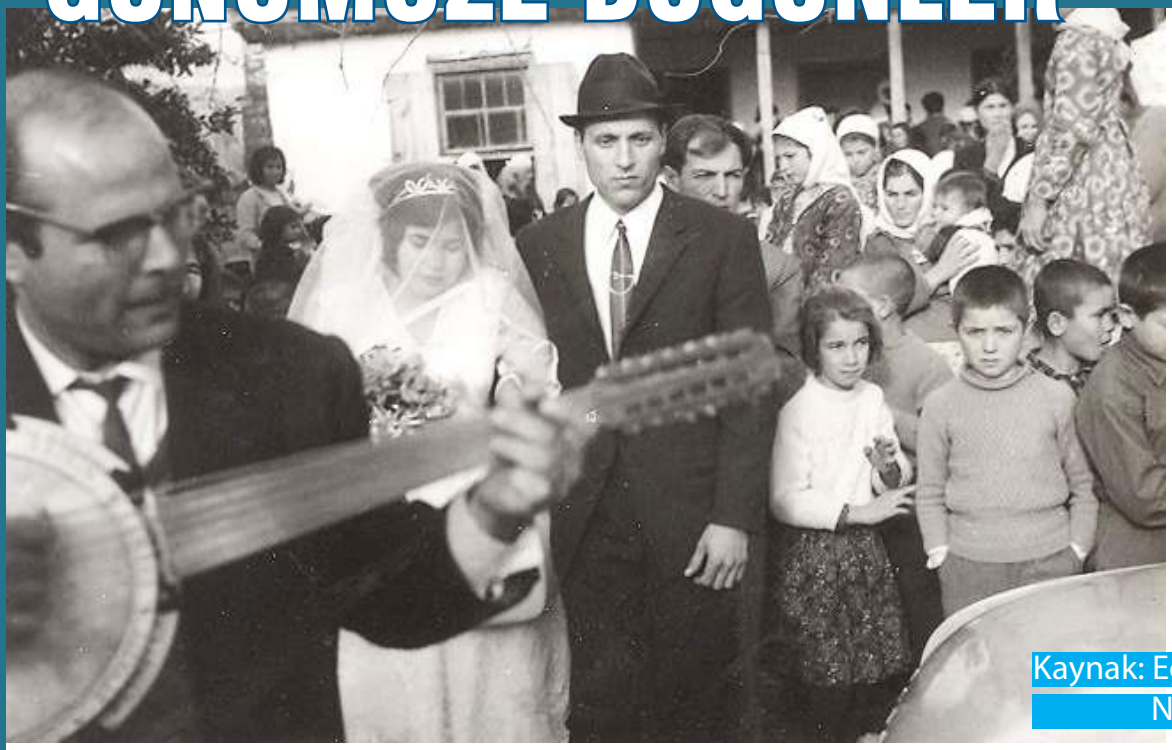

Kaynak: Ege Yolcusu

Nadir ŞAHİN

1960'ların sonuna kadar düğünler Köyceğiz, Ortaca ve Dalaman' da geçmişten gelen bir gelenekle dört gün dört gece olurdu. İlk gün kına, ikinci gün kapma, üçüncü gün duvak, dördüncü gün gelin alma ile sonlanırdı. O yıllarda düğünlerde yapılan güreş müsabakaları, at yarışları ile şenlik, mini bir festivale dönüşürdü. Kadınlar, delbekçilerin çalıp söylediği delbek eşliğindeki müzikle, erkekler de çalınan davul zurnaların düğün meydanını şenlendirmesiyle eğlenirdi.

According to the traditions in the past, wedding ceremonies were realized as 4 days 4 nights in Köyceğiz, Ortaca and Dalaman districts by the end of 1960s. The first day was Henna Night, the second days was "Kapma (A kind of Game)", the third day was "Duvak (Veil)" and the forth days was Bridal Procession. Thanks to the wrestling games and horse races so on, the wedding ceremonies were celebrated as a festival in these past years. The women had fun with Delbek (A Local Drum) and also men had fun with flourish of trumpets.

1970'li yılların başındaysa durumu daha iyi olan düğün sahipleri ut, keman, cümbüş, klarnet ve bateri gibi enstrümanlardan oluşan "ince çalgı" ile düğün yapmağa başladı. Bu ince çalgı ekibinin içerisinde bazen köçek olarak da adlandırılan bir de dansöz olurdu.

In the early 1970s, the wealthy families in the region started to hold wedding ceremonies with "İnce Çalgı" bands created with the lute, violin and mandolin with a metal body, clarinet and drum. Belly Dancers called "Köçek" sometimes participated in the "İnce Çalgı" bands.

Genellikle içkili olan düğünlerin bize göre hoş olmayan en büyük tarafı havaya sıkılan silahlardı. Bu gün olduğu gibi o yıllarda da düğün adetleri yöreye ve halkın geleneklerine göre farklılıklar gösterebiliyordu. Alevi düğünlerini Yörük düğünlerinden ayıran en önemli özellik "Başbağı" merasimi idi. Bu konuda yöremizin büyüklerinin kapısını çaldık. Onlar bize yarım asır önce düğünlerinin nasıl ve ne şekilde yapıldığını anlattı.

Alime Şahin (Ortaca): "Eskiden düğünler ya Cuma ya da Salı günü başlardı.

"1. Gün Kapma": Salı başlayan düğünün ilk gün gecesinde "kapma" yarışması yapılırdı. Kapma yarışmasının hediyesi genellikle bal ve susamın karışımından hazırlanan bir tatlı türü olan gığam olurdu. Bazen de kapma torbasının içerisine bir poşet incir konurdu. Kapma oyunu düğünlerin en renkli eğlencelerindendi. Bez torbanın içerisine konan gığam ya da incir torbası uzun bir iple bağlanıp yüksek bir ağaçtan iple sarkıtılır. Bir kişi ipin ucuna geçer torbayı aşağı yukarı çekerek sallandırırdı. Düğüne gelen gençler havada asılı olan torbanın altında toplanır yarışmanın başlamasını beklerdi. Burada en önemli iş, ipi tutan kişinin torbayı yakalatmamasıdır. Yarış hakeminin işaretiyle başlayan oyunda, ipi tutan kişi tarafından hediye torbası ağaçtan aşağı yukarı aşağı indirilip kaldırılır. Yarışmacılar da torbanın altında zıplayarak sallanan torbayı yakalamaya çalışır. Torbayı kim yakalarsa içindekiler onun olur. İşte bu oyunun adına "kapma" denir. Düğün sahibinin en yakını ve hali vakti iyi olan dostu kimse ona çalgıcı gönderilirdi. Çalgıcı onu evinden alır gelir. Onlar da evinden düğün sahibine keçi veya koç getirirdi."

Hamdi Şahin (Ortaca): "2. Gün Kına": Düğünün ikinci günü akşam yakılacak olan kına merasimine yağlı güreş yarışmalarının hazırlıklarıyla başlanırdı. Merasim eğer zengin düğünüyse, güreş öğleden sonra başlayıp geceye kadar sürerdi. Akşam kız evinde delbekçi kadınların müziği eşliğinde kına yakılırdı. Damat eve girerken arkadaşları tarafından kilimle üzeri örtülüp şakadan sırtına vurulurdu. Bu adet, damadın gelini üzmemesi, iyi geçinmesi için arkadaşları tarafından kendine bir uyarı niteliğidir.

According to the regions and traditions, the wedding ceremonies were different. The most important difference between Alevi (Partisan of the Caliph Ali) and Yuruk (Turkish Nomads in Anatolia) wedding is "Başbağı" ceremony. In order to learn and discover the "Başbağı" ceremony, we interviewed with the elders and they described us how the wedding ceremonies were held 50 years ago.

Alime Şahin from Ortaca: *In the past, the wedding ceremonies started on Friday or Tuesday.*

The First Day is "Kapma": *"The first day of the wedding starting on Tuesday; the "Kapma" game is held. The present of the game is usually "Gığam (A Kind Of Traditional Dessert Cooked with Honey and Sesame)". A bag of fig is presented sometimes. "Kapma" is the most colorful activity of the wedding ceremonies. The Gığam or Fig bag is fascinated by rope and hanged down from a tree. A person starts to swing the present bags. Young participators band under the bags together and wait to start game. The most significant rule of the game; the young participators should not catch it. In game starts with a sign, the present bags are seesawed. The participators try to catch the bags by jumping. If one participator catch the rope, the gifts in the present bag are presented to him/her. This game is called "Kapma". On the other hand, a musician is sent to someone's house who is a relative of the wedding owner or wealthily friend. The musician takes him/her from his/her house. He or She presents a ram or goat to wedding owner.*

Hamdi Şahin from Ortaca;

The second day is "Henna Night": *The greased wrestling starts before the henna night. If the wedding owner is wealthily, the greased wrestling starts afternoon and continues to the night. The henna is applied at night in company with music. Before the groom enters the house, he is covered by a rug, and his friends punched on his back weightlessly. This tradition is an admonitory for the groom in order to do not upset his wife.*

"3. Gün Gelin Alma": Oğlan evinden 40-50 kişilik atlı, davul zurna eşliğinde düğün alayı kız evine yola çıkar. Kız evinde bir süre oynandıktan sonra dönüş yolculuğu başlar. O gün at yarışları yapılır. Yarışmada birinci gelene düğün sahibi tarafından bir koç ya da para hediye edilir. Gelin eve geldiğinde atın başına birisi geçer ve kaynana ve kayınbaba çağrılır, geline ne vereceğini sorar. Duruma göre dana, inek, koç ya da altın verildikten sonra gelin attan öyle iner, eve girerken de bir adak kesilirdi.

"4.Gün Duvak": Pazartesi düğünün son gününde duvak merasiminde gelin, önce damat tarafına; sonra kendi akrabalarına el öpmeye götürülür. Öğle yemeğinin ardından delbekçilerin son çalgısıyla düğün bitmiş olur. 8 Mayıs 1948 yılında bizim düğünümüz de aynen böyle oldu."

Hadime Kesgin (Dalaman): "Dalaman ve köylerinde düğünler genellikle Cuma günü "kapma" ile başlardı. İlk gün düğün evine bayrak asılır ve öğleden sonra başlayan davul zurna eşliğinde akşam yemeği verilirdi. Kapma yarışını kazanana gığam yada küçük ödüller verilirdi. Düğünün ikinci günü olan Cumartesi sabahı gelinin çeyizi, kız evinden oğlan evine getirilir ve "kına" için hazırlıklara başlanırdı. Kınaya akrabalar, komşular ve kızın arkadaşları çağrılır. Gündüz başlayan kına, davul zurna eşliğinde yağlı güreş yarışmasıyla devam ederdi. Maniler ve türkülerle kız evinde yakılan kına sonrasında, damat adayı ve beraberindekiler evlerine geri döner. Düğünün üçüncü günü Pazar öğleden sonra, "gelin alma" at yarışı ve silah atma yarışlarıyla başlardı. Davul zurna eşliğinde gelin, baba evinden dualarla alınır. Kızın babası, gelinin kuşağını 3 kere bağlar ve dua eder. Gelin süslenmiş ata bindirilir ve düğün alayı davul zurna eşliğinde yola çıkarlar. Yol boyunca gelinin bindiği atın yolunu kesenlere para verilir. Gelin oğlan evine geldiğinde adak kesilir ve gelin kesilen adağın üzerinden atlar. Gelin eve girmeden önce kapının eşiğine yağ ve bal sürülüp aynı zamanda geline yedirilir. Bu adet, genç çiftin evliliklerinin tatlı geçim içerisinde olması içindir. Damadın ise eve girmeden arkadaşları tarafından sırtına usulden hafifçe yumruk vurulur. Artık düğünün büyük çalgılı bölümü bitmiştir ve o gün herkes dağılır. Düğünün son gününde "duvak" olur. Pazartesi sabahı gelin, görümcesi veya bir büyüğüyle boynuna al dolayıp akraba ve yakınlarına el öpmeye gider buna "gelin gezmesi" denir. Gittikleri yerlerde geline uğur parası verilir. Öğleyin düğün evinde yine yemek verilir. Sadece bayanların iştirak ettiği delbekçiler eşliğinde şenlik olur. Bu şenlik hava kararmadan biter ve düğün son bulur."

Gül Hanım Ölmez (Kemaliye): "Alevi kültüründe eskiden düğünlerimizin 1.günü "kapma" ile başlardı. Gündüzden başlayan çalgıyla birlikte gelen misafirlere yemek verilirdi. 2.gün "kına" merasimidir. Oğlan evinde davul zurna çalarken kız evinde geline gündüz kınası yakılır. Her iki tarafta da misafirlere yemek verilir. Öğleden sonra güreş müsabakalarıyla başlayan düğünün akşamında, oğlan evinden davul zurna ekibiyle beraber akşam kınası için kız evine gidilir. Kız evinde bulunan delbekçilerin müziği eşliğinde geline kına yakılır ve tepsiye para atılır. 3.gün "gelin alma". Oğlan tarafından kadınlar gelini sabah evinden alıp hamama götürür. Hamam, bir komşunun evinin banyosudur. Kadınlar burada kendi aralarında eğlenirler. Öğleden sonra gelin alma için atlı konvoy halinde oğlan evinden davul zurnayla beraber yola çıkılır. Kız evinden gelin alınıp aynı şekilde oğlan evine dönülür. Bu dönüş yolculuğunda at yarışları yapılır. Akşama doğru eve varılınca davulcular düğün yerini terk ederek büyük çalgı sonlanmış olur.

*" **The Third Day Is "Bridal Procession":** The Bridal Procession created by 40-50 horsemen, departed from the groom's house toward to the bride's house in company with a flourish of trumpets. After the groom and his friends dance in the bride's house, the arriving journey is started. The horse races are organized this day. A ram or some money is presented to the winning rider by the wedding owner. When the bride arrives to the groom's house, someone heads up the horse and parents-in-law are called and they gift some presents to the bride such as calf, cow or gold. At the end of the present distribution, the bride dismount from the horse and she enters the house. **The Fourth Day is "Duvak (Veil)":** "At the last day of Monday's Wedding, the bride visits firstly the groom's relatives and her relatives for taking their best wishes. After lunch, the wedding ceremony finishes with the music of Delbekçiler (A Local Drummer). Alime Şahin's wedding ceremony is realized as like it on 8 May 1948.*

*" **Hadime Kesgin from Dalaman: "**The wedding ceremonies in Dalaman and its villages usually start with "Kapma" games on Fridays. A Turkish flag is displayed on the wedding owner's house and a dinner is held accompanied by the flourish of trumpets. The "Gığam" or some gifts are presented to the winner. On Saturday Mornings the second day of the wedding ceremony, the marriage proportion is carried from the groom's house to bride's house, and preparations for the henna night is started. The bride's relatives, neighbors and friends are invited. The henna celebration started in the daytime, continued with greased wrestling accompanied by the flourish of trumpets. After the henna ceremony is celebrated with Mana (A Local Turkish Poem) and folk songs in the bride's house, the groom and his relatives return their homes. The third day of the wedding ceremony, "Gelin Alma" starts with horse races and gunshot games. The bride is taken from her father's house. Her father links a red sash to his girls belly three times and he prays. The bride is ridden an embellished horse and then the bridal procession is departed accompanied by the flourish of trumpets. Money is given to the people who are blocked way of the bridal procession, throughout the journey. When the bride arrived the groom's house, she eats oil and honey. This tradition is held for young couple in order to spent peaceful times during their marriage. Before the groom enters the house, his friends punched on his back weightlessly. The great part of wedding ends and everybody return their houses in this day. On Monday Mornings, the bride visits her parents' houses with her husband's sister or a parent. It is called "Gelin Gezmesi". Money is given to the bride during "Gelin Gezmesi". The lunch is served again in the wedding house. A festival is organized accompanied by Delbekçiler established with only women. This festival finishes before it gets dark and the rest of wedding ceremony ends."*

***Gül Hanım Ölmez from Kemaliye:** "According to the Alevi Culture, the first day of our weddings is started with "Kapma" game. A lunch is held for guests in company with music started in the daytime. The second day is the henna night. While flourish of trumpets are playing at the boy's home, the henna is applied at the girl's home. Both two home hold a lunch. The wrestling game starts in the afternoon. The groom's relatives and friends departed to the bride's home for the henna night. At night, the henna is applied to the bride in company with Delbekçiler and money is put on the tray. The third day is "Gelin Alma". Firstly, the bride is taken to hammam by the women parents of the groom. The Hammam is usually bath of a neighbor. The women had fun between each other. In order to take the bride in her house, the groom's family and relatives departed from his house as a convoy accompanied by the flourish of trumpets in the afternoon. Then, they return their homes with the bride. During the journey, horse races are organized. When the convoy arrives the house towards evening,* musicians leave the wedding area and the wedding ends."

Hasibe Altın (Fevziye): "Bir gelinin bekâret sembolü olan "duvak", nikâh kıyılıncaya kadar gelinin başını örter. Damat, anca "yüzgörümlüğü" verdikten sonra duvak açılır. Alevi düğünleri eskiden 5 gün sürerdi. Düğünün 4. Günü "duvak" merasimi olmakla birlikte, düğün kalabalığının en aza inip sadece kadınların gündüz vakti kendi aralarında eğlendiği bir gündür. Sabah uykudan kalkan gelin ve damat anne babasının ve yakınlarının elini öper. Damat, duvak günü evden ayrılıp arkadaşlarıyla birlikte olur. Gelin, ister duvak için yapılmış kırmızı üç etek (bindallı) kıyafetini giyer, ister gelinliğini giyer. Bir ay içerisinde yeni evlenmiş olan akraba ve komşu gelinler de gelinliklerini giyip yeni gelinin evinde toplanırlar. Bütün gelinler ve diğer kadınlarla birlikte delbekçiler eşliğinde yemek yenip eğlenilir. Duvak günü eve hiçbir erkek alınmaz. Alevi kültürünün düğünlerde ki en önemli unsurlarından biri de "Başbağı"dır. "Başbağı", aile arasında yapılan dinsel ve töresel bir gelenektir. Düğünün 5.günü yapılan "Başbağı" merasiminde gelin, üç etekten oluşan geleneksel folklorik kıyafetini giyer ve gelinin başına ipekten oluşan üç değişik bez bağlanır. Bu işlem yapılırken kurandan dua ve ayetler okunarak salavat getirilir. Bu kutsal merasimle düğün töreni tamamlanmış olur."

Dursen Özarslan (Köyceğiz): "Köyceğiz' de eskiden düğünlerin 1. günü Ortaca ve Dalaman'da ki gibi "kapma" ile değil, kınayla başlardı, halen de bu şekilde devam eder. Kapma, daha çok dağ köylerinde yaygındı. Köyceğiz'de ki düğünleri, diğer yerlerden farklı kılan en önemli özellik "Sini"dir. Sini, yakınları tarafından düğün yapacak olan aileye, düğüne gelecek misafirlere dağıtılmak üzere hazırlanmış baklava, börek ya da sarma dolu bir tepsi hediye edilmesidir. Bu genellikle tatlı türünden oluşur. Komşu ve akrabalar düğün sahibine "ben de bir sininiz var, gelin alın" der. Ya da düğün sahibi nazı geçeceği yakınına "senden bir sini istiyorum" der. Düğün sahipleri kimlerden sini alacağının listesini yapar ve düğünün ilk günü çalgılar eşliğinde bu evler tek tek dolaşılıp siniler toplanır. Düğün yapan ailenin eşrafına göre bir düğünde 30-40 sini toplanır. Toplanan bu siniler düğüne gelen misafirlere yemekle birlikte ikram edilir. Sini verme işi karşılıklıdır. Kimden sini aldıysan, daha sonra onların düğünü olacağında aynı şekilde sen de ona sini hazırlarsın.

Hasibe Altın from Fevziye Village: "Veil is the symbol of virginity. It is putted on the bride's head. After the price for seeing the bride's face, the veil is opened. Alevi weddings took 5 days in the past. The veil ceremony is realized in the fourth day of the wedding ceremony and also an entertainment day for the women. The bride and groom kiss their mother, father and relatives' hand. The groom leaves the home and spend time with his friend in the veil day. And the bride wears a special dress which is prepared for veil day or her wedding gown. The relatives of bride, married approximately one month ago, wear new dresses and band at the bride's home together. And then, a dinner or lunch is held for them accompanied by Delbekçiler. During this activity, none of males do not enter the home. "Başbağı" is the most significant factor in the Alevi Culture. Başbağı is the religious and ceremonious tradition made between two families. In the Bağbaşı ceremony made on the fifth day of the wedding ceremony, the bride wears a folkloric skirt established by three parts and different fabrics built by silk, is covered on the bride's head. Participators pray and say salavat during the "Başbağı" ceremony. Then, the wedding ends."

Dursen Özarslan from Köyceğiz: "In Köyceğiz, the first day of wedding ceremony starts with the henna ceremony as Ortaca and Dalaman does. It is still continuing. "Kapma" is a common game in the mountain villages. The most significant specialty of the weddings in Köyceğiz is "Sini". Sini is a tray of baklawa, pastry or sarma (A Kind Of Traditional Food). Neighbors and relatives said the wedding owner's family; "I have your Sini, come and take it". Or, the wedding owner said his/her parent; "I want to a Sini from you." The wedding owner make a list who will prepare "Sini", and they visit these houses in company with music in the first day of wedding ceremony. According to neighborhood of the wedding holder, 30-40 Sinis are collected in a day. Then, Sini is serviced with dinner to guests. Gifting Sini is mutual. The wedding owner takes the Sini from her/his neighbors, the wedding owner prepare the Sini for them in the future.

Bu adet benim çocukluğumdan beri vardır ve Köyceğiz'de hala geçerliliğini korumaktadır. Kına gecesi olan ilk gün, gelinin el ve ayaklarına kına yakıldıktan sonra gelin ortaya oturur. Düğüne gelen bayanlara eşarp türünde bezler verilir ve onlarda gelinin etrafında dönerek oynarlar. 2. gün akşam büyük çalgı eşliğinde düğün başlar. Her iki taraf bir araya gelip eğlenilir. Düğün bitince gelin kendi evinde, damat kendi evinde son kez yatarlar. 3.gün çalgılarla kız evine gelin almaya gidilir. Bir müddet kız evinde eğlenildikten sonra yine çalgılarla oğlan evine dönülür. Çalgılar eşliğinde son kez eğlence yapılıp gelin damat kilimlerle örtülüp usulen şaka mukabilinde değneklerle dövülür ve kilimin altından çıkan gençler doğruca eve girerler. Bu dayak olayı, genç çiftin kavgasız dövüşsüz geçinmeleri için onlara uyarı niteliğinde bir adettir. Tıpkı Nasrettin Hoca'nın çocuğu suya göndermeden evvel su testisini düşürüp kırmaması için dövdüğü gibi. Gelin damat 15 dakika sonra evden dışarı çıkar ve gelin evin avlusuna oturur. Genç çifte doğacak çocuklarının kız mı yoksa erkek mi olması konusundaki istekleri sorulur. Verdikleri cevaba göre küçük bir çocuk gelinin kucağına oturtulur. Herkes geline bakar ve düğün yerinde son kalan akraba ile çiftin yakınlarına şerbet ikram edilir. Düğün bu şekilde son bulur."

Ali Altın (Fevziye): "Eskiden düğün yapacak kişi, düğün merasim tarihini yakınlarına duyurmak ve davet etmek için şimdiki gibi matbaalarda basılan davetiye olmadığından "Okuluk" dağıtırdı. Okuluk, kibrit kutusu, mendil, havlu ya da çorap gibi eşyalardan oluşurdu. İşte bu malzemeler davetiye görevini yapardı. Mesleğim tuhafiyecilik olduğu için uzun yıllar okuluk sattım. Oku alan (düğüne davetli kişi) düğüne giderken eli boş gitmez, o da oku karşılığı olarak odun, oğlak, yemeklik gibi bazı malzemeler götürürdü. Ortaca'da yapılan düğünlerin 3.günü olan gelin alma merasiminde at yarışları Sarıgerme Akdoğan Ovası, Ortaca Çevre Yolu kenarındaki Enver Bey'in konağının yanı olan Alpan Sokak gibi yerlerde yapılırdı. Aynı zamanda silah atma yarışmaları olurdu. Uzağa bir şişe ya da tahtadan oluşan hedef dikilir, birinci gelene düğün sahibi tarafından hediyeler verilirdi. O yılların düğünü mini bir festival gibiydi. Çağın getirdiği değişimlerle birlikte eski kültürel değerlerimiz ve geleneklerimizden hızla uzaklaşır olduk. Bizim bu konuda anlattıklarımız artık günümüzde yaşanmasa da Ege Yolcu Dergisi'nin sayfalarında yer almasıyla en azından gelecek kuşaklara ışık tutacağına inanıyor; saygılar sunuyorum."

This tradition has been continuing in Köyceğiz since my childhood. The henna night is the first day of the wedding ceremony, after the henna is applied on the bride's hands and feet, she sits on a chair. The white fabrics are given to the participator women and then, they dance around of the bride. The wedding starts in the second day. Both two families have fun by gathering. When the wedding ends, the relatives of the bride and groom return their homes one last time. In the third day, the groom's family goes to the bride's house in order to take her. After having some fun at the bride's house, they return the groom's house. The bride and groom are putted on a rug and their friends beat them with sticks as a joke and then their friends return. This tradition is an admonitory for the young couple in order to be respectful for themselves and live peacefully, as Nasrettion Hoca does. The married young couple go out 15 minutes later and the bride sit on the house's yard. Their relatives ask them about their baby's gender in the future and a child or baby sits on the married young couple according to their answer. Every participator looks the bride and sweetened fruit juice is serviced. The wedding ceremony ends like that."

Ali Altın from Fevziye Village: "In the past, wedding owner distributed "Okuluk" instead of invitation card in order to invite people to his/her wedding. "Okuluk" was created by matchbox, handkerchief, towel or socks. These equipment were used as the wedding invitation. Due to my profession, I sold lots of "Okuluk" in the past. The person who takes "Oku", is not participate in the wedding without a present such as wood, goat so on. In the third day of the wedding ceremonies in Ortaca district, the horse races are realized in Sarıgerme Akdoğan Plain and Alpan Street. At the same time, the gun shooting game is held. Some presents are given to the winner by wedding owner. The wedding ceremonies were like a festival in the past. Unfortunately, we forget our old customs and traditions owing to the necessities of the modern time."

SAYILARLA MUĞLA

Muğla with Numbers

Yrd. Doç. Dr. Feray KOCA
Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Assist. Prof. Dr. Feray KOCA
Department of City and Regional Planning
Muğla Sıtkı Koçman University

Muğla, antik dönemden bugüne sırasıyla Karya, Frig, Lidya, Pers, Makedon, Bergama Krallığı, Roma, Menteşe Beyliği, Osmanlı, Türkiye Cumhuriyeti gibi birçok halka ev sahipliği yapmıştır. Burada Muğla'nın yerleşilebilir olmasının önemi vardır. Toplumlar için yerleşilebilirlik kavramının kapsamı geniştir. Modern toplumun yerleşilebilirlik algısı günden güne farklılaşsa da, genel olarak bir coğrafyanın insan toplulukları için önemli ve vazgeçilmez olması coğrafik, sosyal, toplumsal, ekonomik, kültürel ve mekânsal bir çok koşulun olumlanmasını gerektirir. Muğla ili bahsettiğim koşulların hepsinden olumlu puanlar almış ve toplumların gözbebeği olmuştur.

Bu yazıda Muğla'nın sahip olduğu değerlerin bazıları sayılarla ifade edilecektir. Sayılarla ifadesi mümkün olmayan değerler için Muğla'da yaşamanızı tavsiye ederim. Coğrafi açıdan Muğla, Türkiye'nin 1479 km ile en uzun kıyı şeridine sahip olup, nüfus olarak Türkiye'nin en kalabalık 24üncü ilidir. Muğla verimli toprakları sayesinde uygarlıkların beşiği olmuştur. Geniş orman ekosisteminin varlığı, verimli çöküntü ovaları, sulak alanlar, kıyı şeridi ile yüzyıllar boyunca deniz ticareti, ormancılık, tarım ve turizm sektörlerinin gelişmesini desteklemiştir. 8.401.000 hektarlık orman arazisi ile Antalya ve Mersin'den sonra Türkiye'nin orman varlığı açısından en zengin 3üncü ilidir.

Verimli toprak arazisi ve kırsal nüfus yoğunluğu ile Türkiye'nin önemli bir tarım şehridir. Türkiye'de iş gücünün %48,38'i tarım sektöründe istihdam edilirken, Muğla'da bu oranın %55,02 olması tarımın il için önemini göstermektedir. Çok çeşitli tarım ürününün yetişmesini mümkün kılan elverişli topraklara sahiptir. Her ilçede hatta her mahallede kurulan yerel üreticinin halkla buluştuğu yerel pazarlarda, tarım ürünlerindeki çeşitliliği görebilirsiniz. Muğla Türkiye'nin domates, zeytin ve limon üretiminde çok önemli bir yer tutmaktadır.

Muğla has hosted many nations such as Carians, Phrygians, Lydians, Persians, Macedonians, Pergamum Kingdom, Romans, Menteşe Principality, Ottomans, and Turkish Republic respectively. The habitability of Muğla is important herein. The content of the habitability term is extensive for the societies. Even though the habitability perception of the modern society changes day by day, in general a geography's importance and indispensability require affirmation of many geographic, social, economic, cultural and spatial conditions. Muğla Province has received positive points from all those conditions and has been the apple of the societies' eye.

In this text, some values of Muğla will be expressed numerically. I would recommend you to live in Muğla for the values inexplicable with numbers. Geographically, Muğla has the longest coastal strip (1479 km.) of Turkey and is the 24th most populated city of Turkey.

Muğla has been the cradle of civilizations thanks to its fertile soil. It has been supporting the development of maritime commerce, forestry, agriculture and tourism sectors for centuries with its wide forest ecosystem, fertile depressions, wetlands and coastal strip. Muğla is the 3rd richest province of Turkey in terms of forest existence following Antalya and Mersin with it 8.401.000-hectare forest land.

Muğla is an important agricultural city of Turkey with its fertile land and rural population density. While 48,38 % of Turkish workforce is employed in agriculture, this ratio climbs 55,02% in Muğla which shows the importance of agriculture for the province. It has convenient lands that enable the cultivation of various agricultural products. One may see the range of the agricultural products in the local bazaars set up in every district even neighborhoods, where local producers meet with the public. Muğla has a very important place in tomato, olive and lemon production of Turkey.

Muğla'nın Türkiye'deki domates üretimindeki payı %15, zeytin üretimindeki payı %13 ve limon üretimindeki payı %7dir. Fethiye, Muğla'nın domates üretiminde öne çıkan ilçesidir. Yöre halkının en büyük geçim kaynağı seracılıktır ve seralarda ağırlıklı olarak domates üretilir. Bugün Antalya'dan sonra en çok sera alanı Muğla'da bulunmaktadır.

Muğla has 15% in tomato, 13% in olive and 7% in lemon production share of Turkey. Fethiye is the top tomato-producing district of Muğla. Greenhouse cultivation is the main means of living of the locals and predominantly tomato is produced. Currently, Muğla has the second widest greenhouse area following Antalya.

Dünyada yaklaşık 10milyon hektar alan üzerinde 900milyon zeytin ağacı olduğu düşünülmektedir. Bu zeytin ağacı varlığının %98'i Akdeniz ülkelerinde bulunmaktadır. Türkiye dünya içinde zeytin ağacı varlığı ve zeytinyağı üretiminde 4üncü sırada bulunmaktadır. Muğla ilinde yaklaşık 12,3 milyon adet zeytin ağacı varlığı bulunduğu tespit edilmiştir. Türkiye'de bulunan zeytin ağaçlarının yaklaşık %13'ü ilimizde bulunmaktadır. İlimizde üretilen zeytinin yaklaşık %20'si sofralık, %80'i ise yağlık olarak değerlendirilmektedir. Muğla'nın en çok zeytin üretilen ilçesi ise Milas'dır.

It is estimated that there are 900 million olive trees on 10 million hectare land in the world. 98% of this olive tree existence is found in the Mediterranean countries. Turkey holds the 4th place in the world in terms of olive tree existence and olive oil production. The existence of 12.3 million olive trees in Muğla is detected. Approximately 13% of the olive trees of Turkey are located in our province. Nearly 20% of the olive produced in our province is used as table olive while the rest 80% is used for olive oil production. Milas is the top olive producer district of Muğla.

Narenciye üretiminde Türkiye dünyada 7inci, mandalina üretiminde ise 4üncü sırada yer almaktadır. Muğla narenciye üretiminde; Türkiye'de 5inci sırada yer alırken, limon üretiminde Adana ve Aydın'dan sonra 3üncü sıradadır. Muğla'da narenciye üretimi Köyceğiz, Ortaca ve Dalaman'da yoğunlaşmıştır. Bu üç ilçe Muğla'nın toplam narenciye üretiminin yaklaşık %90'ını oluşturmaktadır. Mandalina üretiminde Bodrum Mandalinası marka olmuştur.

Turkey holds the 7th place in the citrus production and 4th place in the tangerine production. While Muğla ranks 5th in the citrus production, it ranks 3rd place in lemon production following Adana and Aydın. The citrus production concentrates in Köyceğiz, Ortaca and Dalaman. These three districts constitute approximately 90% of Muğla citrus production. Bodrum Tangerine became a trademark in the tangerine production.

Türkiye sahip olduğu 4 milyon dolayında kovan varlığı ve 63 bin ton dolayındaki bal üretimi ile dünyada 4 üncü sırada yer almaktadır. Türkiye kovan varlığının %19'u Muğla'da bulunmaktadır. İlde üretilen balın büyük kısmı çam balından oluşmaktadır. Çam balının kaynağı, Ege ve Akdeniz kıyılarında özellikle Muğla kızılçamları üzerinde yaşayan 'Basra' olarak isimlendirilen çam pamuklu koşnili olan böceğin tatlı sıvı salgısıdır. Dünyadaki çam balı üretiminin %90'ı Türkiye'de yapılmakta ve bu oranla Türkiye dünyada ilk sırada yer almaktadır. Türkiye'de çam balı üretiminin %75-80'lik payı Muğla'ya aittir.

Türkiye dünya su ürünleri yetiştiriciliğinde ise 24üncü sırada bulunmaktadır. Muğla ise %40'lık yetiştiricilik oranıyla Türkiye içinde ilk sırada yer almaktadır. Muğla'da yetiştirilen en önemli 3 su ürünü, gökkuşağı alabalığı, avrupa deniz levreği ve çipuradır. Muğla'nın gökkuşağı alabalığı üretiminde öne çıkan ilçesi Fethiye, avrupa deniz levreğinde Köyceğiz ve Milas, çipurada da Köyceğiz'dir. Muğla'nın genelinde 130 adet su ürünleri işletmesi bulunmaktadır. Muğla, Türkiye'de çipura, orkinos, avrupa deniz levreği ve gökkuşağı alabalığı ihracatında %75 lik rakamla en ön sıradadır. Muğla'dan özellikle Avrupa Birliği ülkelerine su ürünleri ihracatı gerçekleştirilmektedir.

Muğla'da tarıma dayalı sanayide dünya çapında öneme sahip iki ürünü sığla yağı ve zeytinyağıdır. Sığla ağacı dünyada doğal olarak nadiren yetişmektedir. Türkiye'de en geniş yayılışını Muğla'da, özellikle de Marmaris, Dalaman, Köyceğiz ve Fethiye dolaylarında göstermektedir. Sığla yağı, sığla ağacı olarak bilinen ve Muğla'da yaygın olarak bulunan Liquidambar Orientalis Miller ağacının gövdesine, tekniğine uygun açılan yaralardan elde edilen balsamın kaynatılması ve preslenmesi sonucu elde edilmektedir. İnsan ve hayvan sağlığı ile ilgili ülser, gastrit, reflü, bağırsak, üst solunum yolu gibi bazı hastalıkların tedavisinde kullanılmaktadır. Bununla birlikte parfümeri ve ilaç endüstrisinde önemli bir yere sahip olduğu bilinmektedir.

Turkey holds the 4th place of world honey production with existence of approximately 4 million beehives and 63 tons of honey production. 19% of the Turkey beehive existence belongs to Muğla. Honeydew honey production constitutes the large part of the honey production of the province. The source of the honeydew honey is the sweet substance produced by the scale insect named Marchalina hellenica, locally also known as "Basra" that lives on turkish pines in the Aegean and Mediterranean shores, especially Muğla Turkish Pines. 90% of world honey production is performed by Turkey, which makes Turkey number one in this field. Muğla owns 75-80% share in Turkey's honey production. Turkey holds 24th place in the world aquaculture while Muğla ranks first in Turkey by providing 40% of the production.

The most three important aquaculture production in Muğla are rainbow trout, European seabass, gilt-head bream. Fethiye predominates in rainbow trout production while Köyceğiz and Milas take the lead of European seabass production and Köyceğiz heads the gilt-head bream production. In total, there are 130 aquaculture enterprises in Muğla. Muğla comes in first in the gilt-head bream, tuna, European seabass and rainbow trout exportation with 75% share. Muğla performs aquaculture exportation especially towards EU countries.

Storax and olive oil are Muğla's two agro-industry products with worldwide importance. Sweetgum rarely grows naturally and the largest deployment of the sweetgum trees is seen in Muğla, especially around Marmaris, Dalaman, Köyceğiz and Fethiye. Storax is produced via boiling and pressing of the balsam retrieved from the scars opened on Liquidambar Orientalis Miller, also known as sweetgum tree, in a proper technic. The storax is used for ulcer, gastritis, reflux, intestinal, upper respiratory infections treatments. In addition, its importance to perfumery and pharmaceutical industry is known.

Muğla ili yer altı kaynakları bakımından da oldukça zengindir. Muğla ilinde var olan maden türleri; linyit kömürü, feldspat, krom, grafit, kalsit, kuvars, zımpara, alüminyum, dolomit, mika, mermer şeklinde sıralanmaktadır. Özellikle mermer üretimi ve mermer işletmeciliği bakımından ülkemizdeki önemli illerden biridir. Dünyadaki mermer rezervlerinin %40'ının ülkemizde olduğu tahmin edilmektedir.
Muğla yöresi mermer potansiyeli bakımından zengin yataklara sahiptir ve Türkiye'de rezerv zenginliği açısından Afyonkarahisar ve Balıkesir'den sonra 3üncü ildir. Mermer madeni için özellikle Yatağan ve Kavaklıdere çok önemli imalat girdisi sağlamaktadır.

Muğla is also rich in underground sources. The minerals found in Muğla province are the followings; brown coal, feldspar, chrome, graphite, quartz, emery, aluminum, dolomite, mica, marble. Muğla is one of the important cities of Turkey especially regarding marble production and industry. It is estimated that Turkey has 40% of the world marble reserve. Muğla region has rich deposits regarding the marble potential and ranks as Turkey's third richest reserve following Afyonkarahisar and Balıkesir. Especially, Yatağan and Kavaklıdere districts provide a large marble manufacturing input.

Turizm açısından baktığımızda ise Muğla ilinde Marmaris ve Bodrum, Antalya'dan sonra en büyük yatak kapasitesine sahip ilçelerdir. Gelen yabancı yatırımcıların sınır kapılarının bağlı olduğu il dağılımlarına göre, Antalya %32,5'lik payla birinci, İstanbul %26,8'le ikinci ve Muğla ise %10,9'luk payla üçüncü sırada yer almaktadır. Muğla ili için deniz turizmine talebin üst düzeyde olduğu ve bu turizmin getirisinin de üst düzeyde olduğu görülmektedir.Bunların dışında kültürel ve tarihi değerleri ile de Muğla ön plandadır. Tescilli taşınmaz kültür varlıkları ile Muğla, İstanbul ve İzmir'den sonra 3üncü sıradadır. 2610 adet sivil mimarlık örneği, 156 adet kalıntı, 1 adet koruma altında sokak, 225 adet dinsel yapı, 722 adet kültürel yapı, 43 adet idari yapı, 22 adet askeri yapı, 158 adet endüstriyel ve ticari yapı, 392 adet mezarlık, 7 adet anıt ve abide ile toplam 4336 adet taşınmaz kültür varlığına sahiptir. Sit alanları bakımından ise Muğla ili Konya'dan sonra ikinci sırada yer almaktadır. İlde 799 adet Arkeolojik Sit Alanı, 12 adet Kentsel Sit Alanı, 4 adet Kentsel Arkeolojik Sit Alanı, 8 adet Karma Sit Alanı, 20 adet Doğal Sit ile Çakışan Sit Alanı olmak üzere toplam 843 adet sit alanı bulunmaktadır. İlin sahip olduğu potansiyellerin tam anlamıyla değerlendirilmediği konusunda zaman zaman eleştiriler oluşsa da, size Ernst Friedrich Schumacher'in 'Küçük Güzeldir' kitabını okumanızı ve önceliği insan ve doğa olan bir ekonomi anlayışını benimsemenizi tavsiye ederim.

Regarding tourism, Marmaris and Bodrum districts of Muğla have the biggest total bed amount after Antalya. According to the distribution of the border gates that foreign investors attached, Antalya ranks first with 32.5 % share, İstanbul ranks second with 26.8% share and Muğla ranks third with 10.9% share. In addition, sea tourism demand, hence its income, is high in Muğla.
Apart from these, Muğla is important with its cultural and historical values. Muğla ranks third after İstanbul and İzmir with its registered immovable cultural properties. Muğla has 2610 example of civil architecture, 156 remains, 1 street under protection, 225 religious constructions, 43 administrative constructions, 22 military constructions, 158 industrial and commercial constructions, 392 graveyards, 7 monuments namely 4.336 registered immovable cultural properties. Regarding the protected areas, Muğla comes second after Konya. There are 843 protected areas in total; 799 archeological protected areas, 12 urban protected areas, 4 urban archeological protected areas, 8 mixed protected areas, 20 protected areas overlap with the natural protected areas.
Even though there have been some critiques on the potential of the province has not been utilized properly, I would recommend you to read Ernst Friedrich Schumacher's 'Small Is Beautiful' book and adopt an economical understanding that puts human and environment into its focus.

MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI

EVDE BAKIM HİZMETLERİ

Tüm Hizmetlerimiz ücretsizdir.

444 48 01 / 7

Verilen Hizmetler

- Enjeksiyon
- Serum Takma / Çıkarma
- Sonda ve Katater Uygulamaları
- Kan Alma
- Pansuman ve Yara Bakımı
- Hasta ve Hasta Bakıcı Eğitimi , Danışmanlık
- Kişisel Temizlik ve Bakım Desteği
- Tansiyon ve Kan Şekeri Ölçümü
- Kişisel Bakım (Saç ve Sakal Tıraşı Vs.)

Devlet durumunda bulunan siyasal kuruluşlarının en birinci görevi, ulusun sağlıklı kalması için gerekli yaşam koşullarını gerçekleştirmektir. M. Atatürk

HedefimizBir
Muğla1Bir

info@mugla.bel.tr
444 48 01 / 7
www.mugla.bel.tr

MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Sevgi, Hoşgörü, Güleryüzle Hizmet...

T.C. MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ 2014

HACETEVİ

ÇİĞDEM AKIN

Köyden Yaklaşık 350 m yükseklikte elips şeklinde yığılı taşlardan oluşan 70 m2'lik alandır. Üç dört adet çukur bulunmaktadır. Büyüklerimin anlattığına göre o çukurlara yatılır ve yarı uyku halinde gördükleri gerçekleşirmiş. Eskiden de şimdi de hacetevine Datçadan birçok kişi istihareye yatmış. Kimisi de olmasını istediği dilekleri için gitmiş. Gidenlerden şuanda çalıştığı işi ya da eşini gören çok var.

Tabi Hacetevi'ne çıkmanında bazı ritüelleri var ; gündüz çıkılır ve çıkmadan önce abdest alınır. Camide veya tepede 2 rekat namaz kılınır. Sonrada niyetinizi yada duanızı ederek çukurlardan birinin içine uzanılır, rüyaya yatılır. Yarım ya da bir saatlik uyku/uyku hali sırasında görülen rüya anlatılır ve köydeki yaşlılara yorumlatılır. Hacetevinden dönüşte gittiğiniz yoldan dönülmez.Dini günlerde ve çarşamba günleri Hacetevi'nden Hızırşah Camisi'ne (eski cami) doğru inen ışıklar görüldüğü rivayet olunur. Bu ışıkları Hacet Karıları veya Çarşamba Karıları taşırmış. Bu kadınların Hacetevi'ni korudukları anlatılır.

Hacetevi is a 70 m2 area composed of elliptic stones 350m above the village. There are 3 -4 hollows. According to what my elders tell, the things that ones who lay in those hollows see would come true. Many people have come here from Datça for incubation ritual. Some of them have been going there for their wishes to come true. Many of the visitors say that they had seen their current job or spouse.

Of course, going to Hacetevi requires some rituals; it is climbed only during the day and ablution is performed before climbing. Two-rakat prayer is performed in the mosque or on the hill. Then, one intents or prays and lays down in one of the holes for the dream incubation. The dream during this half or an hour period is told to the elders of the town for their comments. The return path should be different from the walkthrough. It is rumored that lights carried by Hacet women or Wednesday women fall upon the Hızırşah Mosque (Old Mosque) from Hacetevi in the religious days or Wednesdays. It is told that aforementioned women protect Hacetevi.

Annem yaklaşık 7-8 yaşlarında iken bir Çarşamba gecesi yine anneannem dokuduğu kilim için çıkrıkta yün eğiriyormuş. O zaman Çarşamba geceleri iş yapanların evine Çarşamba kadınlarının geldiğini bilen ve çok korkan annem durmadan ağlayıp anneanneme iş yapma diye yalvarmış. Ama maalesef anneannem dinlememiş. Annem gece uyanmış ve kafasını çevirip çıkrığa baktığında çıkrığın durmadan döndüğünü görmüş. Çıkrık gerçekten çok hızlı dönüyormuş. Annem "kızım belki ben korktuğum için hayal gördüm belki de gerçekten o kadınlar bizim evi o gece ziyaret ettiler" dedi. Köyde hemen hemen herkes Çarşamba geceleri hacetevinden eski camiye inen sıra sıra ışıklar görürmüş. Tabi sadece bizim köyde bilinen birşey değil tüm Datça bilirmiş.Hatta bana anlatılan bir başka olayda Reşadiye Mahallesinden iki genç bir Çarşamba gecesi bizde görelim bakalım bu ışıkları diye nöbet tutmuşlar.Fakat hiçbirşey görmeden geri gelmişler. Soranlara da biz ışık falan görmedik dediklerinde nasıl görmezsiniz biz hızlı hızlı gidip gelen ışıklar gördük sanki orada olduğunuzu bildiler ve bundan rahatsızlık duydular demişler. Köyde kime gidip sorsanız bu konuda mutlaka size anlatacak bir anısı vardır. Bazıları da öyle şey olmaz sizin gördükleriniz orada hayvanları olan çobanlardır diyorlarmış.

When my mother was around 7-8 years old, my grandmother was spinning for the kilim she was weaving, as usual. My mother who knew Wednesday women would visit the ones who work on Wednesday nights cried and begged my grandmother to stop working. Unfortunately, my grandmother did not listen to her. My mother woke up during the night and saw the spinning jenny turn continuously and really very fast. My mother said; "Maybe it was a hallucination because I was scared or those women really visited our house." Almost everyone in the village would see lights fall from Hacetevi upon Old Mosque. Of course, not only our village but also whole Datça knew about this. According to another story I was told, two young men from Reşadiye neighborhood stood watch to see the lights with their own eyes but came back without seeing anything. However, when they said they had not seen anything, the others told them that they saw intermitted lights that made them think they knew the young men were there and they felt uncomfortable with their presence. Everyone in the village has something to tell you about this matter. However, some of them would say such a thing is not possible and those are only the shepherds who has herds there.

Babam da marangoz çıraklığı yaptığı yıllarda yaklaşık 12 yaşındayken işten eve dönüyormuş. Eski Datça'dan köye giden kestirme yolda giderken caminin oraya geldiğinde bir uğultu duymuş. Durmuş ve dinlemiş ama oldukça da korkmuş. Hiç arkasına bakmadan köye doğru koşmaya başlamış. Aslında o uğultu yaklaşık iki kilometre ötedeki bir köylünün köpeğiymiş ama o gün günlerden Çarşamba olduğu için ve gece olduğu için Çarşamba kadınları zannetmiş.
Anlatılan anıların hemen hemen hepsinde ortak olan duygu korku.Tam olarak tanımlayamadıkları ve gizemli olduğu için ne kadar kanıksamış ve alışmış olsalar dahi bu durum korkmalarına engel olmamış. Aynı zamanda onlar için ayrıcalıklı bir oay olduğundan da hoşnutlarmış.

When my father was around 12 years old and carpenter apprentice, he was turning back home. While he was walking on the shortcut from Old Datça to the village, he heard some soughs. He stopped and listened but he was scared very much, too. He run toward the villages without a backward glance. In fact the sough was belong to a countryman's dog that live 2 km away but since it was Wednesday, he thought that it was Wednesday women.
The common feeling in almost all of those memories is fear. Even though they got used to, since they could not identify it completely and it was mysterious, they could not stop being scared. They were also pleased at the same time since it was an exclusive event.

EREN DAĞINA, YAREN TEPESİNE,
YÖRÜKLERİN TÜRKÜLERLE YAYLA GÖÇLERİ

Migration of Yoruks with folk songs to Eren Mountain, Yaren Hill

Yörükler kışın hayvanlarını daha toplu tutarlar. Kış aylarında zaman çok zor geçer. Yörük kim bilir günde kaç kez karlı dağlara bakarak of çeker. Her gün, her an özlediği dağlara yürümek ister. Sahil sanki tutsaklıktır, sanki hapishanedir. Hapishanedeki insan gün sayarken sahildeki çoban da dağlardaki karın erimesini, otların cücüklemesini görmek için günleri sayar. Sabah kalkınca önce dağlara bakar; gözünün ferini, nazarını dağlara akıtır. Sonra hayvanlarına, daha sonra da çocuklarına bakar.

Yoruks keep their animals gathered during winter time. In winter time time passes difficult. How many times Yoruk looks at snowy mountains while he is heaving a sigh. They want to walk to the mountains which is being missed at any moment of a day. Beach is a kind of captivity for them. Shepherd in beaches counts the days so that they can see melting of the snow and growing grass like a prisoner in prison. When he gets up, he stares to the mountains, to his animals and then to his children.

Ramazan KIVRAK/ Yörük Türkmen Derneği Başkanı / Araştırmacı yazar
Ramazan KIVRAK / Head of Yoruk Turkmen Association/ Researcher Journalist

Bitince kış, görününce baharın ucu, otlar cücüklemeye, ağaçların yaprakları pürçüklenmeye başlayınca, sahilde zaman geçmek bilmez. Zaten beklenen gün de gelip çatmıştır. Ak sakallı Türkmen dedesi, çağırır obanın ihtiyar heyetini. Toplanırlar kara çadırda. Bağdaş kurmuş Türkmen dedesi elini kuşağından çıkarır, sakalını sıvazlar, ihtiyar heyetini bir bir süzer ve son sözü söyler: "Ak keçi, kara keçi, yine geldi yaz göçü. Keçilerle teke, o da ister pınarlı bir tepe. Koyunlarla koç, o da ister mevsiminde göç."

Artık karar verilmiştir. Bir de dukkuk kuşu öttü mü göç zamanı tamamdır. Çoğu zaman da dukkuk kuşu göçü takip eder. Dukkuk kuşuna da çok türküler yakılmıştır. Gökyüzünün doğusunda, gecenin karanlığının arkasından deveci yıldızı görününce, "Göç yolda düzülür." denilir ve yola çıkılır. Önde, en değerli kızıl kilimler yüklü, hataplarında havan, döş, güldürek, gümbürdek çanları asılan develer vardır. Arkasında yozlar, tülüler, mayalar, bohurlar, köşekler... Atlar, ırafanlar, kısraklar, taylar, gulinler... Eşekler, sıpalar, goduklar, katırlar... Öküzler, sığırlar, düveler, tosunlar, danalar, bızalar... Keçiler, tekeler, çepiçler, oğlaklar... Koçlar, koyunlar, şişekler, kuzular... Velhasıl Yörüklerin bütün evcilleştirilmiş hayvanları dizilmiştir yola.

In beach, time does not lingering. When winter ends and spring comes. The expected day is finally at hand. Wise old Türkmen man calls nomad group committee. They gather in dark tent. A wise old Türkmen man is caring his beard and sitting Indian-style, stares nomad group committee carefully and says the last words on the matter " White goat, Black goat migration time has came again. Goats and billy goats want to oak bush. Sheep and rams want to migrate on time.

It was decided. Besides if a hornbill calls, migration time has come. Mostly hornbill follows the migration. Many songs has sung to hornbill. It is said that "On the east of the sky, when you see Deveci Star after the midnight it is high time to migrate. In front line there are camels which carry red carpets and bells. Behind the camels, horses, foals, mares, donkeys, donkey-foals, cows, cattle, heifers, bullocks, rams, sheep, yearlings, lambs. . . in sum all the dominated animals are ordered on the road.

Önde, deveyi çeken bir türkü tutturur: "Develerim katar katar/ Çilbiri suya batar..." Eşeğin üzerindeki yaşlı adam curasını tıngırdatır, sevincini, üzüntüsünü, geçmişini anlatmaya başlar. Ama develer tepesi aşağı sallandı mı dağlardan, hataplarındaki havan çanlarından çıkan ritmik sesleri de, curasıyla ona eşlik etmeyi de ihmal etmez. Tabii ki hatap yürüyüşünü de çalar. Bir ahenk, bir düzen vardır Yörük göçünde. Yörük, göçte geçit vermeyen koca dağlara tırmanmaya başlayınca göç zorlaşır. Kalsa da atının nalları yolda, yırtılsa da ayağındaki çarığı, "Yüklü deve dinlenmez..." der, yürür Yörük insanı.

Göç devam ederken, olunca gece, gelinince konalga yerine; develerdeki, atlardaki, eşeklerdeki yükler çezilir. Dinlenmeye çekilinir. Erkekler hayvanları ağaçlara bağlarken, koyunu keçiyi toplarken, hemen ateş yakılır. Bızalar, oğlaklar, kuzular bolca emdirilir de gene de sağmak gerektir sığırları, keçileri, koyunları. Bakraçlara sağılan sütler ısıtılır, yine kadınlarımızın pişirdiği dürgelenmiş yufkalar dağar cıktan çıkarılır. Bir yandan tarhanalar pişirilir; çökeleğiyle, kese yoğurduyla, kuru soğanıyla hep birlikte yenilir.

İnsanın karnı doyunca, bir başka görür dünyayı. Artık gökyüzünü yıldızlar kaplamaya başlamıştır. Eğer konalga yerinde hanlar varsa, kadınlar handa yatarlar. Yoksa ayrı bir yerde yatarlar.

Bir yandan da ateş çoğaltılır. Curalar çalınır, türküler söylenir ateşin etrafında. Yaşlılar, dengilip bu muhabbeti seyrederken gençler daha hareketlidir. Göçte şenlik devamlı yapılır. Ünlü Seyyah Evliya Çelebi de Anadolu'yu gezerken dememiş miydi, "Yörük göçü, yolda şenliktir." diye?

Türkçe; Tabiat dilidir, Allah'ın yarattıklarını isimlendirerek yaşatan dildir. Her canlının yaşına, boyuna, soyuna, cinsine, geçmişine, geleceğine, doğumuna, yaşamına, ölümüne, faydasına, zararına göre anlaşılır isimler verilerek tabiat, doğa Türkçe olarak dillendirilir.

Türk türküyü; Türkçe söyler, Türküsünü söyleyemediğimiz dil bizim değildir. Dağa, ormana, denize, gökyüzüne, kuşlara insanlara, hayvanlara, doğaya ve yaratana yakılan türkülerin sözlerinde; sevginin, saygının, derdin, sevincin yanında özgürlük sevdası vardır.

Türküler sahil için söylenmez, hep yaylaları anlatır. Konalgada çalınan türküler de hep göçün zorluğunu, yayla özlemini içerir. Türkülerin bazıları şunlardır:

men man calls nomad group committee. They gather in dark tent. A wise old Türkmen man is caring his beard and sitting Indian-style, stares nomad group committee carefully and says the last words on the matter " White goat, Black goat migration time has came again. Goats and billy goats want to oak bush. Sheep and rams want to migrate on time.

It was decided. Besides if a hornbill calls, migration time has come. Mostly hornbill follows the migration. Many songs has sung to hornbill. It is said that "On the east of the sky, when you see Deveci Star after the midnight it is high time to migrate. In front line there are camels which carry red carpets and bells. Behind the camels, horses, foals, mares, donkeys, donkey-foals, cows, cattle, heifers, bullocks, rams, sheep, yearlings, lambs. . . in sum all the dominated animals are ordered on the road. In front, the man who pulls the lead camel sings a song "Develerim katar katar/ Çilbiri suya batar. . ." The man who is on the camel plays his cura (a kind of music instrument) starts to tell his happiness, sadness and his past. The man on the lead camel doesn't pass over to accompanying to the camels bell with his music instrument while the camels are walking down on the hills. He plays "Hatap walk song" as well. There is a harmony and an order in Yoruks migration. Migration becomes difficult when they started to climb high mountains which are impassable. Even if horse shoes fall down on the road and Yoruks' shoes tear, Yoruks keep walking and they said "The camel which is loaded can't rest". Yoruks unload the camels, horses and donkeys when the night comes during migration in the stopover. When males tether the animals, a fire is lighten. Even calves, yeanlings and lambs suck milk, sheep, goats and cattle need to be milked. Milk boil, the wafers has taken out by women. They eat Tarhana soup, yogurt, onion, and residuum. When a person get full he/she looks the world differently. If there is inn around stopover woman sleeps there. If not they sleep away from men.

At the same time fire is increased. Curas are played, songs are sung around the fire. Teenagers are more gamesome while old people are resting and watching them. There is always feast in migration. As the words of famous voyager Evliya Çelebi who travelled Turkey "Yorük migration means feast during migration".

Turkish a language of nature. It is a language that gives names to things which are created by god. They give apprehensible names according to each livings' age, nationality, kind, past, future, birth, life, death, benefit, loss.

Turkish sing folk songs in Turkish. The language which we don't sing its folk song is not our language. In folk songs there is always love about happiness, freedom will, respect, love and misery. Folk songs aren't sung for beaches. They are always sung about highlands. The folk songs which sung in stopover always related about the difficulties of migration and missing of highlands.

- Dağlar seni delik delik delerim.
- Yaylam senin ne dumanlı başın var?
- Bizim yaylanın korusu vardır.
- Yayla yollarında meleyen kuzu
- Yaylaya göçmenin zamanı geldi.
- Güllük dağı
- Sarı yaylam seni yaylayamadım.
- Salınıp gelir gelin, yayla yolunda.
- Benim ölüm şu dağlarda kalırsa
- Meşelidir engin dağlar meşeli.
- Keklik de koydum al ardıcın başına.
- Hışıl hışıl eder sarı çamın dalları.
- Beşparmak'tan inmem ben. Gümüş de mavzerimi vermem ben.
- Yüce dağ başında kar idim.
- Duan vardır yüce dağlar başında.
- Karlı dağlar karanlığı bastı mı?
- A yaylam, senin çalbaların niye kurumuş?
- Aşıp aşıp da geliyor gelin, yayla yolunda.
- Dirmilcik'ten gider yaylanın yolu.
- Sarı gurdelem, sarı dağlara saldım yari.
- Meşeli dağlar
- Gara dağın boz yılanı

Sevginin yüceliğini, acının dayanılmazlığını, özgürlüğün sınırsızlığını anlatır türküler. Bu türküleri dengildiği yerden dinleyen ihtiyarlar da, geçmişi bir film şeridi gibi gözlerinin önünden geçirip "Ah gahbe gençlik, geldi de geçti yel gibi!" deyiverirler.

Yayla yolu uzundur, zordur, çetindir, güçtür. Yörük yaylaya sevdalanınca, yollar kolay aşılır. Yaylaya göç; yaşam kıvılcımıdır, özlemdir, hayaldir, umuttur, geçmiştir, gelecektir, aşktır, kavuşmaktır... Yaylaya yaklaşınca Yörük, kabaardıcın kokusunu almaya başlar. Bilseniz bu koku ne kadar ferahlatır, huzur verir, güven verir insana. Yayla denince akla ilk kabaardıç gelir. Yörük burcu kokulu, koyu gölgeli kabaardıcın gölgesine bakar ve hemen oraya kuruverir alacığını, çadırını, turluğunu.

Kabaardıç, hayvanları da unutmaz elbette. Bazen eğrek olur, bazen ağıl, bazen de koşan olur kuzucuklara. Atalar demişler ki: "Armut ağlatır, kavak kavlatır, söğüt söyletir." Kabaardıç gölgesi baş yayladır.

Some of the folk songs are;

- *Dağlar seni delik delik ederim*
- *Yaylam senin ne dumanlı basin var?*
- *Bizim yaylanın korusu vardır.*
- *Yaylaya göçmenin zamanı geldi.*
- *Güllük dağı*
- *Sarı yaylam senin yaylayamadım.*
- *Salınıp gelir gelin, yayla yolunda.*
- *Benim ölüm şu dağlara kalırsa*
- *Meşledir engin dağlar meşeli.*
- *Keklik de koydum al ardıcın başına.*
- *Hışıl hışıl eder sarı çamın dalları.*
- *Beşparmak'tan inmem ben. Gümüş de mavzerimi vermem ben.*
- *Yüce dağ başında kar idim.*
- *Duan vardır yüce dağlar başında.*
- *Karlı dağlar karanlığı bastı mı?*
- *A yaylam, senin çalbaların niye kurumuş?*
- *Aşıp aşıp da geliyor gelin, yayla yolunda.*
- *Dirmilcik'ten gider yaylanın yolu.*
- *Sarı gurdelem, sarı dağlara saldım yari.*
- *Meşeli dağlar*
- *Gara dağın boz yılanı*

Folk songs are kind of explanations about the greatness of love, intolerable pains and eternal freedom. When old men listen these songs, they said "my youth has just passed like wind".

Highlands way is difficult and hard. When Yoruks want to move to the highlands, migration is getting easier. Migration to the highlands is a kind of sparkling of life, missing, dream, hope, past, future, love and coming together. By getting closer to the highlands, Yoruks smell the Sabine. This smell makes people fresh and give confidence and peace. When the point is highlands the Sabine tree is the most important thing. Whenever a Yoruk sees a Sabine tree, he/she places his tent under this tree.

Sabine trees don't forget animals too. It provides many benefits to the animals.

Yörük yaylaya varınca, obanın bütün insanları yaren yerinde oyuna iştirak ederler; sevinci paylaşırlar, hünerlerini gösterirler. Yörüklerde güç, parayla ya da kolay kazanılan payelerle gösterilmez. Güç bilekle, yürekle, akılla gösterilir. Yörüğün ata binişi, yürüyüşü, zeybek oynayışı, oturması kalkması, hepsi bir yiğitlik göstergesidir. Çünkü ata öyle yapmış, oğullar devam ettirmiş. Devam ettirmek de gerektir. Yörüğün oyunlarında silaha fazla rastlanılmaz. Çünkü yörük gücü, silahta değil kendinde görür. Kendini ortaya koyar.

Oyunlara at yarışı ile başlanır. Cirit, çelik çomak, güreş, cıngırak, an taşı, arap, yanık oynarken erkekler, kadınlar da boş durmazlar; beş daş, göçek oynarlar. Sıra ezgilere ve oyunlara gelince cura, bağlama, saz, düdük, sipsi, kaval, kemençe çalınır; türküler söylenir. Orta yerde görülür; ağır zeybek, kıvrak zeybek, teke zortlatması, çömlek kırdıran oynayanlar vardır. Kızlar anası nenesi gibi, erkekler babası dedesi gibi oynar. Türküler ilk söylendiği gibi, oyunlar ilk oynandığı gibi devam etmelidir, değiştirilmemelidir. Şahinin gökte uçtuğu gibi, keçinin kayadan kayaya sektiği gibi, atın dörtnala koştuğu gibi, devenin hatap yürüyüşü gibi, yurdun düşmandan kurtarıldığı gibi, kurtarılan yurtta özgürce yaşandığı gibi oynanan oyunlarımız hep var olmalıdır. Yörükler; Yaylaya ulaşmanın sevinciyle yaptıkları, geleneksel yarenlikten sonra öbek öbek ata yurtlarına dağılıp yerleşirler. Zaten gezilmiş yurdun konması da kolay olur.

Yaşadıkları yerleri; Anadolu, Anayurt, Anavatan yapan, evlat doğuran, aç ı doyuran, varlığı kıtlığı bilen, yarım şişe yağla, yarım çuval unla kışı geçiren, sabretmeyi, şükretmeyi en iyi bilen, hayvanı, ağacı, insanı seven, sevdiğini yaşatmaya çalışan, ağaç yaşasın diye abdestini ağaç dibinde alan, hayvanına verdiği suyun artanını ağacın dibine döken hem hayvanı, hem ağacı hem neslini yaşatan; Türk kadınının kıymeti Yörük yurtlarında yerindedir. Göçte, yolda, belde, ovada, evde, aşta, elekte, harmanda, dermende her yerde kadının, ananın sözleri dinlenir.

Her Yörük yaylasının, bir eren dağı vardır. Erenlerin, ermişlerin Türk İslam büyüklerinin Dünyadan, Ahrete büyük göçe gidenlerin; Gök tanrı zamanından bu yana gelen gelenekle yüksek dağlara kabirleri konur. Ziyaret ve dua için edilen yerlerdir buralar. Her yaylaya varışta, düğünde bayramda toplandıkları, eğlence, şenlik yaptıkları birde yaren tepesi vardır.

Hayvanların sevdikleri, beslendikleri yerleri, yaylaları yurt yapan Yörükler, özgürlük, güç, sevda olarak gördükleri yaylalarda, eğlenirken Yaren tepesine, sabırda şükürde Eren tepesine yakın olan yaylalarda yaz boyu yaşarlar.

Yazı yaylalarda geçiren, doyurduklarıyla doyan, emeği yumak yapan, helalı haramı ve kul hakkıyla, mal hakkını bilen Yörükler, sonbaharla yeniden kışlaklara sahillere göçerler. Tarih boyunca, yörüyen, yayla sahil konargöçer olan, Türk ün mayası, çimentosu olan Yörüklere; Türklüğü kurtaran, Türkiye Cumhuriyetini kuran; Gazi Mustafa Kemal Atatürk. YÖRÜYEN TÜRK demiştir.

Yörükler; yayla zamanında yaylaya, sahil zamanında sahile, özgürce Yörümeye devam edecektir. Kadim Türk yurtlarında; var olan kadim kültür yaşatılmalıdır. Türk olan Yörükler; bağımsız, özgür olarak, üreterek, çalışarak, değerlerini ve kültürünü koruyarak, Alemleri yaratan Allah'ın yarattıklarını yaşatarak, yaşamaya çalışarak varlıklarını sürdürebilirler.

When Yoruks come to highlands, the whole people in nomad group start to dance. They shared their happiness and show their talents. In Yoruks, power is not related about money. Power is in their muscles, hearths and it is something related about wisdom. Riding horse, walking, playing zeybek, is indicator of bravery. Because their ancestors did the same and now their sons kept doing this. And it needs to be kept. There is no gun in Yoruks' dance. Because Yoruks believe that gun is not a symbol of power. They believe the power in themselves.

The games begin with horse races. Men play javelin throw, tipcat, rattle, an taşı, arap, yanık while women play jacks and göçek. In middle of the feast there are people who plays ağır zeybek, kıvrak zeybek, teke zorlatması, çömlek kırdıran. Little girls play like their mothers and grandmothers, boys play like their fathers and grandfathers. Songs must be sung without change and plays must be played without change. They can't be changed. Our plays must exist forever like flying hawks in sky and cleaned up motherland from enemies. After the traditional bull session they spread out to their own lands and they settle.

Yoruks cares about their mothers' world in everywhere.

Each Yoruk highland has an Eren Mountain. As a tradition which comes from the sky god to today our famous ancestors' graves build on high mountains. These are the places for pray and visitation. There is such a kind of place in each highland.

Yoruks who lives throughout summer on highland settle around Eren Mountains. In autumn time they migrate to the beaches again. Mustafa Kemal Atatürk, founder of Turkish Republic, calls Yoruk as "Walking Turks".

Yoruks will migrate to the highlands in highland time and to the beaches in beach time. The culture that they have must be kept in archaic Turkish homelands. Yoruks can only live if they protect their values.

KAVAKLIDERE İLÇEMİZİN BİR KÜLTÜR ZENGİNLİĞİ PALLECE …BAKIRCI DİLİ

A Cultural Heritage From Kavaklidere District Pallece… Coppersmith Language

Kavaklıdere İlçemizde yaşayan insanlarımızın yüzyıllardan beri en önemli geçim kaynaklarından birisi BAKIRCILIK ve KALAYCILIK olduğu bilinmektedir.Geçmişte Kavaklıdere'deki Bakırcı Ustalarımızın Bakır üretim merkezlerin Kavaklıdere İlçemiz olmasına rağmen Kavaklıdere'de üretilen bakır eşyaların nihai tüketiciye ulaştırılması ve nihai yani son kullanıcıda bulunan eski bakır eşyaların belirli dönemlerde Kalaylama işlemlerinin yapılması için Kavaklıdereli Bakır ve Kalaycı Ustalarımızın yüzyıllar boyunca belirli dönemlerde Kavaklıdere'den ayrılarak YABAN ve GURBET diye isimlendirilen Seyyahlık yaşantılarıyla Bakır Ticaretini ve Kalaycılığı devam ettirmişlerdir.

Bakırcılık ve Kalaycılık mesleklerini icra etmek ve ticaret yaparak geçimlerini sağlamak Kavaklıdere'li Bakır ve Kalaycı ustalarımızın çok zor koşullarda sürdürdükleri, YABAN ve GURBET yaşantılarındaki yaşadıkları sıkıntı ve problemler Kavaklıdere insanımızın pratik zekası ile birleşerek PALLECE ve BAKIRCI dilinin ortaya çıkmasını sağlamıştır.

It is known that coppersmith and stannic is the mainstay of people who live in Kavaklıdere. In past Kavaklıdere was the production of copper centre. In order to reach goods to the costumers, our copper masters left Kavaklıdere and went to places which were named as "YABAN" and "GURBET" (means "foreign land" in local language) so that they can stannic their old copper goods periodically.

During the work in "GURBET" and "YABAN" life was difficult. These difficulties and our coppersmiths' ingenuity were caused to born a language which is called Pallece and Coppersmith Language.

A language can be described as a tool that let people keep in with and communicate. In this manner the more a language speaks, the more people can communicate with each other and this will lead to increase the importance of spoken language. Somehow this is not valid for Pallece or Coppersmith Language. Because the less people speaks this language the better it is.

Bir Dil ve Lisanın amacı insanlar arasındaki anlaşmayı ve iletişimi sağlayan araç olarak tanımlanabilir. Bu açıdan bakıldığında insanlar arasındaki iletişimi ve anlaşmayı sağlayan bir Dilin veya Lisanın ne kadar geniş insan toplulukları veya kitleler tarafından konuşulup bilinmesi o dil ve lisanın önemini o derece arttığı bilinse de, bu genel bilgi ne kadar az kişi tarafından bilinip konuşulursa ortaya çıkma amacına hizmet edilecek olan Kavaklıdere İlçemizde de konuşulan PALLECE veya BAKIRCI Dili için geçerliliği yoktur.

500 Yıllık bir geçmişi olduğu tahmin edilen PALLECE(BAKIRCI) Dili geçmiş dönemlerde Bakırcılık ve Kalaycılık Mesleğini Kavaklıdere dışında GURBET ve YABAN yaşantısında devam ettiren Kavaklıdere'li Bakırcı ve Kalaycı ustalarımızın Gurbette mesleki sırları ve kazanç miktarların başkaları tarafından bilinmemesi, hem de kazanılan paranın güvenli bir şekilde saklanabilmesi için kendi aralarında geliştirdikleri bir dildir. Bugün Kavaklıdere bölgesinde sadece belli bir yaş grubundan büyük kişiler tarafından konuşulan PALLECE(BAKIRCI)Dili maalesef gençler tarafından çok fazla bilinmemektedir.

It is predicted that Pallece language has a 500 years old. Pallace and Coppersmith Language, which were created between each other, was used so that keeping trade secrets and masking their winnings out in "YABAN" and "GURBET". Today Pallace and Coppersmith Language is known by only specific old people. Regrettably it is not known by teenagers.

Arab el işi	: Katır	İmamişi	: Namaz	*Pallece*	*Turkish*	*English*
Arap aşı	: At, Beygir	Kedilemek	: Evlendirmek	*Arab el işi*	*Katır*	*Donkey*
Avan	: Gitmek, Dolaşmak	Köken İşi	: Kavun, Karpuz	*Arab aşı*	*At-Beygir*	*Horse*
Avandı	: Gitti	Kös	: Kötü, Çirkin	*Avan*	*Gitmek-Dolaşmak*	*Go*
Bahar	: Tütün	Metirek Yavşa	: Genç Erkek	*Avandı*	*Gitti*	*Went*
Bahar işi	: Sigara	Nasıf Köslemek	: Ekmek Hazırlamak	*Bahar*	*Tütün*	*Tobacco*
Cink	: Para	Palle	: Bakır kap	*Bahar işi*	*Sigara*	*Cigarette*
Çapan	: Kadın	Samanlığı Kös	: Sağır duymaz	*Cink*	*Para*	*Money*
Çeklemek	: Görmek, Bakmak	Sivri	:Kız	*Çapan*	*Kadın*	*Woman*
Dinlice	:Buğday	Yemen işi	:Çay,kahve	*Çeklemek*	*Görmek-Bakmak*	*Look*
				Dinlice	*Buğday*	*Wheat*
				İmamişi	*Namaz*	*Pray*
				Kedilemek	*Evlendirmek*	*Marry off*
				Köken işi	*Kavun-Karpuz*	*Melon – Watermelon*
				Kös	*Kötü-Çirkin*	*Good-Bad*
				Metirek Yavşa	*Genç Erkek*	*Young Boy*
				Nasıf Köslemek	*Ekmek Hazırlamak*	*Making Bread*
				Palle	*Bakır Kap*	*Copper Container*
				Samanlığı Kös	*Sağır Duymaz*	*Deaf People Can't Hear*
				Sivri	*Kız*	*Girl*
				Yemen işi	*Çay-Kahve*	*Tea – Coffee*

PALLECE(BAKIRCI) DİLİ
CÜMLELER VE ANLAMLARI
Metirekden palleleri avandırdın mı? : Müşterinin kaplarını getirdin mi?
Nasıf maratı avandırdın mı? : Kaplarını kalayladığımız müşteri yemek getirdi mi?
Yanbol avanıyoru mazını kös et : Jandarma geliyor, tabancayı sakla.
Mekçi bahar gır : Sigara ver.
Yemenişi süyütelim : Arkadaşım gel kahveye gidip bir kahve içelim.
Tuna pirin avanıyoru : Baban geliyor.
Mekçi naslığı çekliyomun : Kalaycı dili biliyor musun?
Karamancılık kösledim : Hırsızlık yaptım, çaldım.
Tandır avandırdın mı? : Müşteriden odun getirdin mi?

Pallece Coppersmith Language
Sentences and Their Meanings in Turkish-English
Metirekden palleleri avandırdın mı?
Müşterilerin kaplarını getirdin mi?
Did u bring the costumers containers?
Nasıf maratı avandırdın mı?
Kaplarını kalayladığımız müşteri yemek getirdi mi?
Did the costumer whose containers was blanched bring food?
Yanbol avanıyoru mazını kös et.
Jandarma geliyor, silahını sakla.
Soldier are coming, hide your pistol.
Mekçi bahar gır.
Sigara ver.
Give me a cigarette.
Yemenişi süyütelim.
Arkadaşım gel kahveye gidip bir kahve içelim.
Let's go to cafe and drink some coffee .
Tuna pirin avanıyoru.
Baban geldi.
Your father came.
Mekçi naslığı çekliyomun.
Do you know Coppersmith language?
Karamancılık kösledim.
Hırsızlık yaptım, çaldım.
I thieved.
Tandır avandırdın mı?
Müşteriden odun getirdin mi?
Did you bring woods from costumer?

MUĞLA'DAN TESPİT EDİLEN BAZI HALK İLAÇLARI

Yrd. Doç. Dr. Ali Abbas ÇINAR

Ula Bölgesi halk hekimliğinde, hastalığa bağlı olarak temel iki tedavi yöntemi görülür. Bunlardan biri otlarla tedavi, ikincisi mistik tedavidir. Bunlardan otlarla tedavi çeşitli ve ilgi çekicidir. Hastalık basit bir soğuk algınlığıysa, büyüklerden öğrenilen tedavi yöntemleri uygulanır. Hastalığın seyrinde olumlu bir ilerleme olmazsa doktora gidilir. Grip, nezle, baş ağrısı, diş ağrısı, mayasıl, eş çıkığı, mide bulantısı, kabızlık, ishal vb. hastalıkların evde tedavisi yapılmaya çalışılır. Geçmişte, çevrede çok ünlü halk hekimlerinin olduğu söylenmektedir.

Tespitlere göre çeşitli hastalıklara karşı şu ilaçlar kullanılır.

In the folk medicine of Ula, there are two main treatment methods depend on the disease. One of which is an herbal treatment. The other of which is a mystical treatment. The herbal treatment method is interesting. The treatment methods learned from the older residents, are used if the disease is a simple cold. If the disease does not pass, people go to the doctor. Some of the diseases such as flu, headache, toothache, eczema, nauseation, constipating, and runs are tried to cure at homes. In the past, it was mentioned that there were many famous doctors in the region.

These medications are used against the diseases in accordance with diagnosis:

Adaçayı (kekik elması)

Toplanan adaçayı bir kabın içinde bulunan suyun içine konulur. Kaynatılarak bu bitkinin özünün suya karışması sağlanır. Sonra bu soğuk algınlığından kaynaklanan bütün hastalıklarda içmek suretiyle kullanılır.

Ayva

Ayva yaprağı grip için iyi gelir. Kaynatılıp suyu içilir.

Balık eti/balık yağı

Şifa kabul edilir; egzamaya iyi geldiği belirtilir. Felçlere ve benzeri hastalıklara iyi geldiği belirtilir, erenler yanındaki sularda var olan balıklar, kutsal kabul edildikleri için yenmez. Kırık ve çıkıklarda, çabuk iyileşsin diye alabalık sarılır. Süt, yumurta bilhassa balık yedirilir. Balığın çocuğun zekâ gelişimi için yararlı olduğu düşünülür.

Elma Yağı

Bağırsak ve mide gazlarını giderir. Boğaz, bademcik, diş etleri iltihaplarını giderir. Mide bulantısını keser. Astımdaki sıkıntıları giderir. Böbrekteki kum ve taşları eritir. İshali keser. Gazı olan bebekler için; bir çay bardağı şekerli suya, iki damla elma yağı damlatılması mide gazını giderir.

Garden Sage

Collected Garden Sage and put them in a cup. Enable its nectar to mix in water by boiling. After this work, it drinks and uses against all illnesses are welded cold.

Quince

Quince leaf is good for cold. Boil the quince leafs. Then, its water is drunk.

Fish Meat/Oil

It is accepted as healing. It is good for eczema. It is noticed that it is good for paralysis and similar illnesses. The fish living in Eren (Saint) cemeteries pools and nearly brooks or rivers, are accepted as holy so it does not eat. Trout is rolled on the broken and luxation bones for recover quickly. Milk, Egg and Fish are consumed. It is thought that fish is very fruitful for mental development for the child.

Apple Oil

It is good for gastral and gastric winds. It clears up throat, tonsillar and gingiva inflammations. It clears up nauseation. It is good for asthma. It melts renal calculus and kidney gravel. It clears up runs. For gastric problems in the babies; Instillation of two drops of apple oil in a tea cup sugared water, removes gastric winds.

Defne yağı

Defne ağacının tohumu üzerinde toplanır. Su dolu bir kaba atıldıktan sonra iyice kaynatılır. Kaynadıktan sonra defne ağacının yağı suyun üstüne çıkar. Yağ kaşık yardımıyla toplanır. Bir kapın içine dinlenmesi için bırakılır. Daha sonra kişide görülen; ateş yüksekliği ve baş ağrısı gibi hastalıklarda hastanın vücuduna güzelce ovulmak kaydıyla sürülür. Defne yağı bu tür hastalıklarda etkisini hemen belli eder ve ağrıyı dindirir, ateşin düşmesini sağlar. Defne yağı yörede geçim kaynaklarından birisidir. Karın ağrılarında iyi geldiği bilinmektedir. Parfüm sanayinde de kullanılır.

Bay Oil

It is collected on seeds of the Bay trees. It put in a water-filled cup and then it is boiled thoroughly. As soon as the boiling is finished, the oil of bay trees goes on the water. It can collect with a spoon and put in a cup for relaxation. For fever and headaches; cold bay oil applies the patient's body. The bay oil effects on these illnesses immediately and relieves the pain. On the other hand the bay oil is one of source of income for residents. It is known that the bay oil is good for stomachache also it uses as a resource in Perfume Industry.

Deniz börülcesi:
İyotludur, guatra iyi gelir

Devedikeni:
Karaciğer hastalığını tedavi etmede kullanılır.

Dikenli çay (kızlan çayı)
Dikenli çay, su dolu bir kapta kaynatılır. Soğuk algınlığından kaynaklanan hastalıklara iyi gelir. En önemli özelliği insanın içine ferahlık verir ve nefesi açar.

Sea Beans
It is iodized and good for goiter.

Creeping Thistle
It uses for treatments of liver disease.

Siderities
Siderities is put in a water-filled cup and boil it. It is good for cold. The most significant importance is refreshed human body and ensures a fresh breath.

Günlük/sığla yağı

Günlük ağacını bu işlem için özel yapılmış bir bıçakla yontarlar. Yonttukları kabukları derin bir kabın (bu kap genellikle kazandır.) içine koyarlar. Kabın içindeki yongaları güzelce döverler. Bu işlemler kabuklar yumuşayana kadar devam eder. Kabuklar yumuşayınca kazanın içine yağ akar. Yağ bir kabın içine konur. Kazanın içinde geri kalan kabukları toplarlar. Bir poşet veya çuvalın içine koyarlar ve ayaklarıyla ezerler. Buradan da elde edilen yağı yine kabın içine dinlenmesi için bırakırlar. En son poşetin içinde kalan kabuklar hiçbir zaman atılmaz. Bu kabuklar dini günlerde, birisinin ölümünün ardından, mevlitlerde, ramazanda, bayram günlerinde, cuma akşamları, yani perşembe akşamı yakılır. Bu yakılma işlemine ve yakılan kabuğa "buğu" denilir. Bu ağaç dünyada bir Muğla'da bir de Amerika'da bulunmaktadır. Bu işlem sırasında ağaca zarar verildiği için günlük yağının çıkartılması yasaktır. Devlet kontrolünde gerçekleşmektedir.

- Sığla yağı (günlük ağacından) ağaca çizgi atılır. Suyu bir kaba çıkarılır. Bu su daha sonra kaynatılır. Simsiyah renkteki doğal olanıdır. Kaynayınca krem rengini alır. Kaynayınca daha sağlıklı, çünkü mikropları ölüyor. Gastrite, ülsere ve her türlü dâhili ve harici yaralara muazzam yardım eder. Kozmetik ve boya ürününde de kullanılır.
- Bu yörede yetişen günlük ağacının kabuğundan sığla yağı çıkartılır. Mide ülseri için yapılmaktadır. Dövülmüş leblebi ile karıştırılıp hap tarzında atılmaktadır.

Sweetgum Oil

-The sweetgum trees are hewed with a special knife. The hewn barks are put into a caldron and then the hewn barks are crushed finely. These operations are continues until the barks are soft. As soon as the barks are soft, oil flows in the caldron. The oil puts a cup. Rest barks in the caldron are collected and pressed again. At the end of operations, the oil puts a cup and leaves for relaxation again. The barks will burned in the Ramadan, Regional Festivals, Mevlits (Islamic Memorial Service), Thursday nights. This burn operations are called "buğu (Vapor)". The sweetgum trees are only grown in Muğla and America. The oil production methods are realized in control of the State.

-The sweetgum tress are scratched for sweetgum oil. Its water spills in a cup. Then its water is boiled. Black colored of it is natural. When it is boiled, it takes grey color. Due to microbes are died, boiled water is healthy. It is good for gastritis, ulcer and wounds. It is used as production resource in Cosmetic and Paint Industry.

-The sweetgum oil product from the barks of sweetgum trees in this region. It is produced for gastritis. It is consumed as a pill mixed with the powder of roasted chickpeas.

Isırgan otu/dalan

Mideye ve kansere iyi gelir.

Isırgan otu kaynatılır içilir. Her hastalığa faydalıdır. Mümkünse her gün bir bardak içilir. Bu otla börek de yapılır.

Kantaron çiçeği

Tarla ve yol kenarlarında çıkar. Yara tedavisinde merhem olarak kullanılır. Bir şişe içerisinde zeytinyağı ile karıştırılır. Güneşte iki ay bekletilerek zeytinyağı içinde eritilir. Yaranın çabuk kapatılmasında kullanılır. Bu metot hala kullanılmaktadır.

Kantaron otu zeytinyağı ile bir şişe içerisinde bir ay güneş altında bekletilir (emiştirilir). Daha sonra bu yağ yara berelerde (açık yaralarda), hayvanlarda uğur olduğunda (ağzı kabardığında), tavuklarda çiçek hastalığında kullanılır. Hücreleri yeniler ve kesikleri kapatır. Gastrit, ülser, kolit vb. mide rahatsızlıkları için de kullanılır. Ayrıca suda kaynatılıp suyu da içilir.

Dağlardan haziran ayında toplanıp, zeytinyağıyla kavanozlanır. Üç ay boyunca olgunlaşır.

Yaraların tedavisinde, mide ülserleri bağırsak ülserinde doğal tedavi yöntemi olarak kullanılan bir bitkidir.

Karagani otu

Çay olarak içilerek kalp damarlarına iyi gelir

Katran

Çam ağacından çıkartılır. Özellikle sarıçam olması gerekmektedir. Bunun için çamın çıra kısmı alınır, kıymıklanır. Her bir parçanın kalem büyüklüğünde ve genişliğinde olmasına dikkat edilir. Bir kap çukurun içine yerleştirilir. Ortasına çıralar konulur. Üzerine teneke yüz kapak (ters çevrilerek) kapatılır. Sonra tenekenin üstü toprak ile kapatılır. Bunların tam üstüne bir ateş yakılır. Çıraların yağı terleye terleye kabın içine akar. Akan bu maddeye katran denir. Katran yaraya, kabıza çok iyi gelir. Hayvanlar isal olduğunda katran kullanılır. Katran birçok hastalıkta da kullanılır. Yörede katran çıkartarak geçimini sağlayan insanlar vardır. Eskiden daha çoktu, bu kişiler, ama günümüzde bir iki kişiye geçmemektedir. Katran sanayide de yağ olarak kullanılır. Cıvatanın çok sıkışmamasını sağlar. Su motorunun kayışı için de yine katran kullanılır. Yörede katran çıkartıp geçimini bu işle sağlayan kimseler hala bulunmaktadır. Elmalı köyünde yaşamakta olan Kemal Mersinkaya bunlardan birisidir.

Kekik suyu/yağı

Kekik bitkisinin yağından başka suyundan da faydalanılır. Kekiğin çeşitleri vardır: yemiş kekiği ve eşek kekiği. Suyu çıkartılan ve soğuk algınlıklarına iyi gelen kekik eşek kekiğidir. Eşek kekiği su dolu bir kapta kaynatılır. Soğuk algınlığında kullanılır. Kekik suyunun içilmesi kabza da iyi gelir. Kazan içerisine konan kekik su ile birlikte kaynamaya başladığında ortasına derin bir kap konur ve kazanın kapağı kapatılır. Kaynama sırasında çıkan buhar kapakta soğuyunca kazanın ortasında bulunan kapta birleşir.Kazanın içine kekik dökülür. Orta kısmına dökülmesine dikkat edilir. Kazanın içinde orta kısmında bulunan kekiklerin üstüne düz bir şekilde bir kap konulur. Kazanın kapağı kapatılır ve içeriden hava olmaması için kozanın kapağının etrafı hamurla güzelce sıvanır. Kazanın altı güzelce yakılır. Kozanın içinde bulunan kekik terledikçe teri yani yağı kazanın içindeki kaba dolar. Sonra bu yağ güzelce dinlendirilir. Kekik yağı karın ağrısına, hazmetme zorluğu çekenlere ve bir nevi iç hastalıkların tümüne iyi gelmektedir. Bunlardan özellikle kara kekik

mideye iyi gelir. Kolesterolde, mide yanmasında, bulantıda, üşütmede faydalıdır.

Urtica Urens

It is good for stomach and cancer.

Firstly, the Urtica Urens is boiled and then drink. It is fruitful for treatments of every type of illnesses. If it possible, it should be drunk every day. Besides, it is used in Böreks (Traditional Turkish Pie).

Kantaron Flower (Herba Centaurii)

It grows on the fields and roadsides. It is mixed with olive oil in a bottle. It melts in the olive oil by waiting two months on the sunlight. It is used as ointment for wounds and ıt is still using.

Kantaron (Herba Centaurii) is waited with olive oil in a bottle during a month. Then, this oil is good for animals and humans wounds. It renews the cells and heals incisions. Furthermore, it is used for treatment of gastritis, ulcer and colitis. Besides, its tea can drink.

It is usually collected on the mountains on June and it keeps with olive oil in a bottle. After 3 months, it grows.

It is used as a natural treatment approach for wounds, stomach and intestine ulcers.

Karagani Herb

-It tea is good for cardiovascular diseases.

Tar

-It is taken in the pine tree. Especially, the tree should be yellow pine (Pinus sylvestris). For this operation, kindling part of tree is removed and slivered. Each part should be as a pen length and width. A case put in a hole. The kindling is put into its middle. Then tin-pot is put and its upper face is closed by land. A fire is started on its. The oil of the kindling is flowed in a cub slowly. This liquid material is explained as Tar and it is good for wound and constipation. It is used for animals in case of runs illnesses. The tar is beneficial for treatment of various illnesses. There are still several people who earn money from the tar. Kemal Mersinkaya living in Elmalı village, is one of them.

Thyme Water/Oil

Thyme's both water and oil are utilized. Thyme has two kinds, one of which called as "Thyme" and the other of which is called as "Marjoram". Marjoram's tea is good for cold.

Marjoram is boiled in a cup by water and its tea is used for cold. Its water is good for constipation.

When the thyme started to boil in the water-filled caldron, a deep cup put in middle of the caldron and it is closed with a lid. The vapor showed up during boiling, is united in the cup.

The Thyme should be emptied in middle of the caldron. Then a smooth lid is put on the thymes in the caldron. After that, a lid is used for close to the caldron and wrapped by dough for not enter the air its inside. The fire starts under the caldron. Due to the fire, the thymes that are in the caldron, the thyme oil is lapsed in the small cup that is in the caldron. The thyme oil is good for stomachache, indigestion illnesses moreover the thyme oil is good for internal diseases. Kara Kekik (Thymbra spicata) is good against stomach diseases. In conclusion, the thyme is been beneficial against cholesterol, heartburn, and nausea and cold.

Kına

Kına birtakım ağrılara iyi geliyor. Mesela karın ağrısı için devadır. Yumurta tavanın içine kırılır, üstüne bir yemek kaşığı kadar kına katılır. İyice kavrulduktan sonra bezin içine konulup ılıtılır. Hemen ardından karnın ağrılı bölgesine konularak ağrının kesilmesi sağlanır.
Balgam, baş ağrısı, nezle, çocuklarda çiçek hastalığı… vb.gibi hastalıklara iyi geleceğine inanılıyor. Mesela bir çocuk ateşlendiğinde suyun içine kına konulur, bezi bu suyla yıkayıp çocuğun başına koyarlar, bu da ateşi tamamen çeker.

Henna

Henna is good for some aches. For example; the stomachache. Crack an egg into a pan and a tablespoon of henna is put inside of the pan. After it is fried finely, the mixture is leaved to warm up by rolling a fabric its upper-side. It is put on the stomach in order to stop pains.
It is believed that the henna is good for expectoration, headache and cold and pox disease. For instance that; when a child is fevered, the henna is put in a water-filled cup, they put a fabric which is washed in water, on the child's head. This operation is suffered the fever.

Limon

Limonlar ortadan ikiye kesilir. Bir su dolu kabın içinde güzelce kaynatılır. Nezle, grip gibi hastalıklarda içilir.

Lemon

Lemons are cut as two equal parts. The lemon parts are boiled in a cup. Its water is drunk in case of cold.

Lök

Yumurtanın akı ile sabun rendelenir. Karıştırılarak çocuğun beline sarılır. Çocuk tuvaletini kaçırdığı zaman beli açıldığı için bu ilaç karışımı kullanılır.

Lök

The white of an egg and soap are grated. It is wrapped to kid's back by mixing. When the kid loss his/her toilet.

Maydanoz

Maydanoz suyu tansiyon ve böbrek taşı için çok faydalıdır.

Mersin (murt)

Mersin(murt) yaprağı kaynatılır, içilir. İshale ve mide rahatsızlıklarına faydalıdır.

Nane

Soğuk algınlığına iyi gelir. Hasta olunca 2-3 boyunca kahve otuyla kaynatılıp içilir.

Papatya

Yöre halkı için ekonomik bir değer arz etmez. Avrupa'da yaşayan insan için çok önemlidir. Çay olarak içer, iç hastalıklarının tedavisinde kullanılır.

Parsley

The water of parsley is beneficial against blood pressure and renal calculus illnesses.

Myrtle

The myrtle leaf is boiled and then drunk. It is beneficial against stomach illnesses and runs.

Mint

It is good for cold. 2-3 mint leafs are boiled with black sesames and drunk in case of an illness.

Daisy

It has not economic value for residents but it is very significant for people living in Europe. They consume the daisy as tea. It is good for internal diseases.

Reçine

Babam eskiden reçine çıkarırdı. Reçine karaçam ağacından çıkarılmaktadır. Devlet teşvikiyle çıkartılmaktadır. Reçinenin çıkartılması kanuni bir suçtur. Devlet izni gerektirmektedir. Reçine çıkartılırken karaçam ağacının gövdesindeki kabuktan yararlanılmaktadır. Bu kabuk kesilip kaynatılıyor, yağı alınıyor. Bu işlemler doğalıyla çam ağacına zarar vermekte, onun kuruyup çürümesine neden olabilmektedir. Reçine özellikle yaraya iyi gelmektedir. Bununla birlikte başka hastalıklar için de kullanıldığını duymuştum Ama en önemlisi yaraya iyi gelir. Dağlarda yaşayan hayvan türleri özellikle kuşlarda bu ilaçtan faydalanmaktadırlar. Gözümle şahit olduğum bir kuş bacağında oluşan bir yaraya gagasıyla reçine sürüyordu. Bu olaylarla tek karşılaşan ben değilim. Bütün köylü şahittir.

Resin

My father took resin in old times. The resin is put in black pine trees. It is taken by promotion of the state. Taking resin without legal allowance of the state, is a crime. The bark of the black pine trees are used for resin taking. Firstly, these barks are cut and they are boiled and then taken its oil. These operations are harmed the trees and caused to die the trees. Especially, the resin is beneficial against wounds. In an event that I witnessed, the resin was applied a bird's wounded leg and it get better. Besides, all of the village residents were witnessed this event.

Sülük
Sülük iltihaplı yaralar için kullanılır.
Sülük elde ve ayakta çıkan yaralar için kullanılır, sülük kirli kanı emerek yaranın iyileşmesini sağlar.
Çevre göllerde bulunan sülükleri elde ve ayakta çıkan iltihaplı yaralar için kullanırız.
Sülük çayırdan, sulak yerden toplanır. Sülüğü; işaret ve başparmakla kül yardımıyla bülüğünden aşağı doğru sağarak pis kanını çıkarırız. Sonra onu makattan veririz. Vücudumuzdan kopmadığı zamanlarda düşsün diye kekik kokuturuz. Sağdığımız sülüklerden kullanmadıklarımızı başka zaman kullanmak üzere içinde toprak olan bir bardağa koyarız ve sülük o toprakla beslenir.

Tarçın
Öksürük ve gribe iyi gelir.

Tarhana lapası
Bildiğimiz tarhana suda iyice kaynatılır. Lapa lapa olduktan sonra içilir. Boğaz ağrısına iyi gelir. Tarhana lapası vücudun bir bölgesi ağrıdığında bölgeye sürülerek ağrının geçirilmesi için de kullanılır.

Yakı
Kekik, narpız, yumurta, un, soğandan bir karışım hazırlanır. Mide ağrısı durumunda göbeğin üstüne, ayakaltına sarılır.

Zakkum çiçeği (patlangeç/kanağacı)
Akrep sokmasında kullanılmaktadır.

Zencefil
Öksürük ve gribe iyi gelir.

Zeytin yağı
Zeytin yağı kemiklere, soğuk algınlığı, mide, boğaz ağrısı, iç hastalıkları ve gribe iyi gelir.

Leech
Leech is used for treatments of inflammatory wounds.
-he leech is used for the wounds which are on hands and foots. The leech is provided to recovered wounds quickly by sucking dirty blood. The leeches are banded together in wetlands.

Cinnamon
It is good for the treatments of cough and cold.

Tarhana Mashes
Tarhana is boiled finely. After it is became the large mashes, it is drunk. It is good for throat ache. On the other hand, tarhana mashes is also used as ointment in case of illnesses.

Porous Plaster
A mixture which is includes thyme, Yarpuz (Mentha pulegium), egg, flour and onion, is dispensed. It is applied on navel and foot in case of a stomachache.

Oleander
It is good for scorpion sting.

Ginger
-It is good for cough and cold.

Olive Oil
Olive Oil is good for bones, cold, stomach and throat aches, internal diseases as well.

Çok bilinen türkünün bilinmeyen öyküsü
ŞU KÖYCEĞİZ YOLLARI…

Nadir Şahin
Ege Yolcusu Dergisi

Yöremizin anonim olarak bilinen "Şu Köyceğiz Yolları" adlı 9/8 ritimlik sevilen türküsünü 1968 yılında ilk kez radyo ve televizyonlarda duyuran Ahmet Bayatoğlu ile kızı Zehra Bayatoğlu' dur. Türkü, Hamdi Özbay tarafından notaya dökülür. Zehra Hanım "Şu Köyceğiz Yolları", "Ortaca' da Evimiz", "Gümüş cezve süremedim ocağa", "Ben bu işe mim koydum", "Çiçekler ekiliyor" gibi türkülerin okunduğu 45' lik plaklar yapar. Bu plaklarda Arif Sağ'da bağlama çalmıştır.

Söylendiği yıllardan beri Türkiye'de hiç kaleme alınmayan türkünün gizli kalan öyküsü ile söz ve bestesinin kime ait olduğunu ilk kez 2010 yılında EGE YOLCU DERGİSİ'nden Araştırmacı Yazar Nadir ŞAHİN ortaya çıkartmıştır. Olayın yaşandığı yıllarda Dalaman ve Ortaca, Köyceğiz ilçesine bağlı birer köydü. Yöre halkı tüm resmi işleri için Köyceğiz'e gelirdi.

The beloved ballad that has known as anonymous has the ritm of 9/8. The ballad has noticed by Ahmet Bayatoğlu and his daughter Zehra Bayatoğlu in 1968 as a first time. Hamdi Özbay notates the ballad. Zehra Bayatoğlu has recorded an album that includes 'Şu Köyceğiz Yolları', 'Ortaca'da Evimiz', 'Gümüş cezve süremedim ocağa', 'Ben bu işe mim koydum','Çiçekler ekiliyor' ballads. Arif Sağ has played 'bağlama' in this album.

The story of ballad and its composer have never been grinded out in Turkey. The investigative author Nadir Şahin from the Ege Yolcu Magazine found out the story and composer in 2010 for first time.

At the time of the incident, Dalaman and Ortaca were villages that attached to Köyceğiz. The countryside have been going to Köyceğiz for their official acts.

The Unknown story of the well-known ballad 'Şu Köyceğiz Yolları…'

22.01.2012 yılında "Köyceğiz Yolları" türküsü TRT Prodüktörü Fatih Aslan tarafından Ege Yolcu Dergisi kaynak gösterilerek belgesel film haline getirilip çekildi. Aynı yıl içerisinde TRT 1, TRT2 ve TRT Müzik televizyon kanallarında "Türküler ve Öykülerimiz" programında yayınlandı. 2013 yılında ise Fethiye Belediyesi tarafından hazırlanan "4.Uluslararası Türk Kültürü Kurultayı Türküler ve Öyküleri" adlı kitapta Ege Yolcu Dergisi Nadir ŞAHİN kaynak gösterilerek yayınlandı. 2011 yılında Köyceğiz, Ortaca, Dalaman ve Beyobası Belediye başkanları tarafından görevlendirilen Nadir ŞAHİN, "Şu Köyceğiz Yolları" türküsünün öyküsünü ilköğretim okullarında öğrencilere slayt sunumu eşliğinde anlattı.

1919 yılında Güzelyurt Köyü'nde doğan Hasan Ali Dalar, gençlik yıllarında heybetli cüssesiyle güreşe meraklı, yörenin ünlü pehlivanları arasında nam salmış bir gençtir. Belki de onun güçlü kuvvetli oluşu, henüz 15 yaşındayken Dalaman Çayı üzerinde bulunan tarihi Atatürk Köprüsü'nün yapımında (1934 -1935) çalışmış olmasındandı. Bu esmer genç, kol ve bacak kaslarında taşıdığı gücü, ata sporu olan güreşe yönlendirmiş ama yüreğindeki içsellikle parmaklarındaki hüneri, çalmış olduğu bağlamanın perdeleriyle birleştirmişti. Arkadaşları ona "Arap Hasan! Çal hele bir türkü de dinleyelim" dediklerinde o, kendi besteleri olan "Cangara Oğlu", "Kamçı" ve "Kezban" türküsünü çalıp söylermiş.

In 2012, 'Köyceğiz Yolları' ballad has shooted a documentary film with Ege Yolcu Magazine reference by producer Fatih Aslan from TRT. In same year, it featured on 'Türküler ve Öykülerimiz' show at TRT 1, TRT 2 and TRT Music channels. The ballad published in 2013 on '4. International Turkish Culture Congress Ballads and Stories' book with reference of Ege Yolcu Magazine Nadir Şahin. Nadir Şahin has tasked with present the story of 'Köyceğiz Yolları' ballad to primary school students by Köyceğiz, Ortaca, Dalaman and Beyobası mayors in 2011.

The protagonist is Hasan Ali Dalar who is locally famous with his imposing-looking and talent to wrestle was born in Güzelyurt village in 1919. His strapping appearance could be relative working on the constructing of Atatürk Bridge over the Dalaman River when he was 15. He has oriented to ancestor sport wrestle because of his appearance, but he compounded the talent of his powerful fingers and his internality on playing instrument 'bağlama'. When his friends say that 'Arap Hasan! Çal hele bir türkü de dinleyelim!' (Hasan! Let's play us a ballad to listen!), he plays and sings the 'Cangara Oğlu', 'Kamçı' and 'Kezban' ballads those are his own compositions.

Hasan Ali Dalar, gün gelir mavi gözlü sarışın bir kız olan Ayşe'ye vurulur. Ayşe de ona gönül verir, verir vermesine de varsıllı olan kızın babası bu işe razı gelmez. Hal böyle olunca sözleşen iki genç, bu diyarlardan gitmeye karar verirler. Arap Hasan Ali, biner atına ve aldığı gibi Ayşe'yi Burdur Gölhisar Çakmak Yaylası' nın yolunu tutar. Eşraflı olan kızın babası bir yandan, Ayşe'nin eniştesi bir yandan kızlarını ararlar. Dalaman Devlet Üretme Çiftliği içindeki Karameneviş mevkiinde baldızını arayan enişteye köylülerden biri sorar: "Hayrola hemşerim, ne arıyorsun bu ovada?" Eniştenin cevabı "Camızları kaybettim, onları arıyorum" olur.

Akrabalarının yurduna varmak üzere olan Arap Hasan Ali, bir ihtiyarın evine uğrayıp az ekmek ister. Yaşlı adam kızın hal ve hareketlerinden gençlerin kaçak olduğunu sezinler. Hasan Ali, atın terkisine aldığı Ayşe'yle yola koyulur. Katık istediği adam ise hemen jandarmaya haber uçurmuştur. Çakmak Yaylası'na vardıklarında askerler, kaçak gençlerin etrafını kuşatıp Arap Hasan'ı tutuklar. Çakallık (Dalaman) Köyü'ne haber tez ulaşır ve Ayşe, babasına teslim edilir. Arap Hasan mahkemeye gide-gele Köyceğiz yollarını aşındırır. Hakim, kendi rızasıyla kaçan kıza el sürülmediğine kanaat getirir ama yine de Arap Hasan, adam alıkoymaktan kısa süreliğine de olsa Muğla'da dama (Hapishane) düşer. Ayşe, babası tarafından bir başkasıyla evlendirilir. 1938 yılında Muğla Cezaevi'nde kaldığı süre içinde yaşadığı bu olayı kaleme döküp söz yazan Hasan Ali Dalar, ardından alır bağlamasını eline; yazdığı bu söze bir güzel beste yapar. Kısa süren tutukluluk döneminden sonra 1939 yılında asker olan Hasan Ali Dalar; terhisinden sonra Gürköy' e taşınıp Ayşe'yi unutmaya çalışır. Akköprü ve Bülüçlü madenlerinde çalışıp emekli olduktan sonra1983 yılında vefat eden Arap Hasan Ali Dalar' ın ardından geriye sonsuza dek söylenecek bir türkü kalır. İşte o türkü "Şu Köyceğiz Yolları, Kaldır Ayşem Kolları, Bizim İçin Yapılmış Şu Muğla'nın Damları" diye uzar gider. Anadolu'da her türkünün bir öyküsü, her ozanın bir hikâyesi vardır. Onlar, bizim kültürümüz, kültür değerlerimizdir. Diğer türkülerimizin çalınıp söylendiği gibi, "Şu Köyceğiz Yolları" türküsü de o gün bu gündür çalınıp söyleniyor ve sonsuza dek çalınıp söylenecek.

NOT: Bu türkünün geçmişi araştırılırken sekiz kişiden bilgi alınmıştır. Ancak bu kişiler, adlarının yazılmasını istememişlerdir. Çünkü bu türküde adı geçen kişilerin yakınları henüz hayattadırlar.

One day, Hasan Ali Dalar has fell in love with Ayşe who has blond hair and blue eyes. Ayşe has also same feeling to Hasan, but her wealthy father does not approve this relationship. Therefore, these two lovers decide on escape. Hasan Ali takes his horse and ride them to Burdur Gölhisar Çakmak plato. Ayşe's rich father and her uncle both looking for the young lovers. When the uncle looking for Ayşe in Karameneviş region at Dalaman State Hatchery, one of the villagers asks him to what he is looking for. The uncle's response is 'Camızlarımı kaybettim, onları arıyorum.' (I lost my bovines. I am looking for them.)

When Hasan was about to reach his relatives place, he stops by the house of an oldster and demands little piece of bread. The oldster recognizes that they were escaper because of their attitudes. After they have gone, the old man inform the gendarmerie. When Hasan Ali and Ayşe arrive the Çakmak Plato, the gendarmerie catch them and arrest Hasan Ali. Ayşe delivered to his father by the gendarmerie. Hasan begins to go regularly to court. The judge decided to there is no harm to girl who escape with her own will, but still Hasan is receiving into Muğla prison for a while because of keep someone captive. Ayşe marry someone else with force of her father. In 1938, Hasan Ali Dalar wrote the story of escape during the time of prison. Then, he compose a ballad with this story. After the short time of imprisonment, Hasan Ali joint the army 1939. In order to forget Ayşe, he moved to Gürköy after he completed his military service. He worked in Akköprü and Bülüçlü mines and he retired from there. The 'Köyceğiz Yolları' ballad is the only thing to say after he died in 1983. Therefore, the ballad continues that 'Şu Köyceğiz yolları, kaldır Ayşem kolları, bizim için yapılmış şu Muğla'nın damları…' (Here is the road of Köyceğiz, Ayşe. The prisons of Muğla have constructed for us…)

Every ballad of Anatolia has a fiction, and every poet has a story. They are our culture and cultural values. As other ballads, 'Şu Köyceğiz Yolları' ballads still playing and singing from this day and will be continued.

NOTE: during the investigation process of ballad's history, eight people gave information. However, these people did not want to their name has given. Because, the relatives of protagonists are still exist.

TÜRKÜNÜN SÖZLERİ
LYRICS

Şu Köyceğiz yolları
Kaldır Ayşem kolları
Bizim için yapılmış
Şu Muğla'nın yolları
Oldu mu Ayşem Oldu mu
Enişten camızlarını buldu mu
Bir kerecik öpmeynen
Gül benzin Ayşem soldu mu
Su gelir akmak ister,
Top zülüf yaşmak ister
Şu benim deli gönlüm
Yare kavuşmak ister
Oldu mu Ayşem oldu mu
Seninlen karayerler doldumu
Bir kerecik öpmeynen
Gül benzin Ayşem soldu mu
Ay akşamdır varamam
Dillere destan olamam
Ay buluta girince
Bağlasalar duramam
Oldu mu Ayşem oldu mu
Bu nazlar yakışık aldı mı
Bir kerecik öpmeynen
Gül benzin Ayşem soldu mu
Olamam ben olamam
Ben Ayşem'siz olamam
Ay buluta girince
Bağlasalar duramam

Söz Müzik: Hasan Ali Dalar

1957 depremi Marmaris'te bir dönemin de başlangıcı oldu;

"MARMARİS'TE TURİZM DEPREM EVLERİYLE BAŞLADI"

Marmaris'in turizm tarihine ışık tutan önemli isimlerden birisi Cengiz Tuğrul. Zamanında bir süngerci kasabası olan Marmaris'e turizmin gelişini, kilometre taşlarını, önemli olayları anlatırken çok yönlü anlatıyor. O dönemlerin siyasi, toplumsal ve ekonomik yapısına da dikkat çekiyor.
Marmaris'te turizm hareketinin başlayışını Cengiz Tuğrul anlatıyor;

Turizm, deprem evleriyle başladı
Turizm burada "Deprem Evleri"nin yapımıyla başladı. Tabi deprem evleri turizm düşünülerek yapılmamıştı. Yapıldığı zaman merkeze yakın olan 10-15 eve yerleşildi, diğerleri boş kaldı. Marmaris'in yol yapımı tamamlandıktan sonra babam gibi emekli olanlar buraya gelmeye başladılar ve o evlere yerleştiler. Sonra onların eşleri-dostları derken turizm başlamış oldu.
O zamanlar Marmaris'in ekonomisi çok bozuktu, bir tek süngercilik vardı. Balıkçılıkta var derler ama balığı satacak kimse yoktu ki. O yüzden insanlar dışarıya çalışmaya giderlerdi.

Karayolu yapılmadan önce gemiyle ulaşım sağlanırdı
Eskiden Marmaris'e bir tek gemi uğrardı. Bütün seyahat onbeş günde bir gelen bu gemiyle yapılırdı. Üç günde İzmir'e, beş günde İstanbul'a varılırdı.
O yıllarda vapurla gitmek çok daha sağlıklıydı. İzmir'e karayoluyla da, vapurla da üç günde varılırdı ama karayoluyla gittiğinizde Aydın'da treni kaçırırsanız, bir gece orada kalmanız gerekiyordu. Aydın'da 1-2 otel vardı, onlar da genelde dolu olurdu. O yüzden hamamda kaldığım günler oldu. Karayolları Genel Müdürlüğü kurulduktan sonra çok iyi çalıştılar, tabi bu çalışmalar turizm düşünülerek değil ulaşımın daha hızlı ve rahat olması içindi.

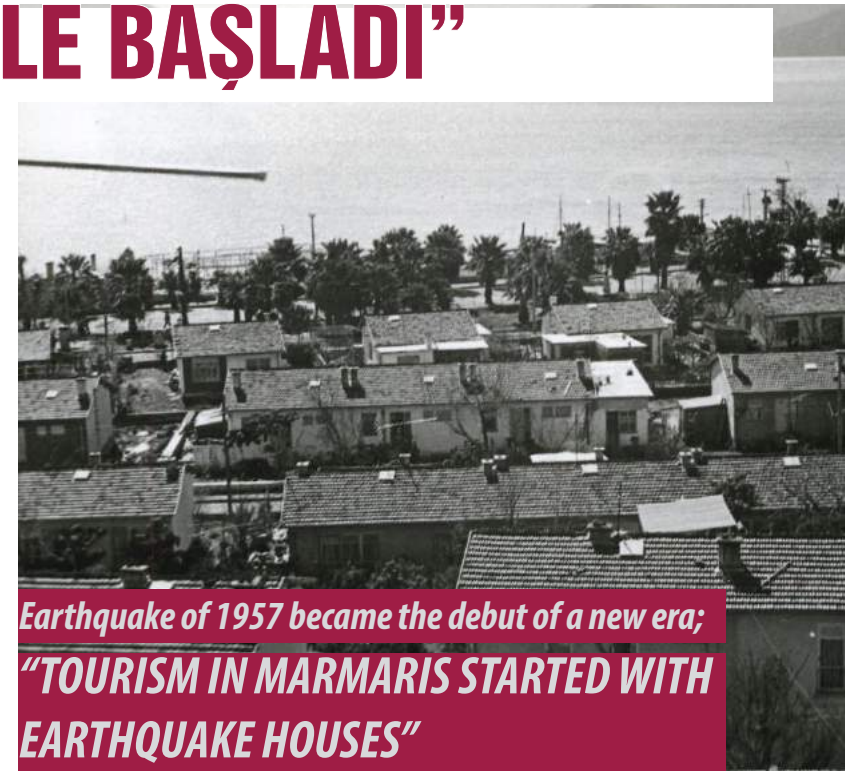

Earthquake of 1957 became the debut of a new era;

"TOURISM IN MARMARIS STARTED WITH EARTHQUAKE HOUSES"

Cengiz Tuğrul is one of the important people who shed light to Marmaris' tourism history. He tells stories of development of tourism in Marmaris, milestones and highlights in a versatile way. He stresses political, social and economic structure of the era, as well.
Cengiz Tuğrul narrates beginning of the tourism movement in Marmaris;
Tourism started with earthquake houses
Tourism started with "Earthquake houses" in here. Of course, those houses were not built for tourism. Only 10-15 of them used and the others rested empty. Aftermath of Marmaris road's completion, the retired people such as my father came and settled in those houses. Then their relatives and friends began to visit and tourism started. Those days economy was bad in Marmaris, sponge fishing was the only thing. It is said that fishing existed, as well, but there was no one to sell those fishes. Hence, the locals were leaving the town for work.
Before the highway, ship was the only means of transport
Before, only one ship was passing by Marmaris. A ship coming once in every 15 days conducted all the travel. İzmir would take 3 days and İstanbul would take 5 days.
Using the ship was the best option. İzmir took 3 days both by land and by boat but if you miss the train in Aydın, you had to stay over. There were only a couple of hotels in Aydın, which were usually full. Hence, I had to stay in the hammam (Turkish bath) some nights. When General Directorate of Highways was established, they worked very well; of course, their purpose was not tourism, it was quick and comfortable transport.

Marmaris'e herkesden önce "Bade" geldi.

Sanırım 1960 yılıydı. Ünlü Alman tanıtım uzmanı Bade Marmaris'e geldi. Bu adam Marmaris için çok şeyler önerdi, tabi bunların tamamıyla tersi yapıldı. Zamanında Bade'nin bahsettiği en önemli konu; her yerin turizm yapılaşmasının farklı farklı olduğuydu. "Marmaris turizminde ağırlık deniz, yeşil ve güneştir" demişti. Bunları kaybederseniz buraya turist gelmez demişti. Yeşilin, denizin bozulmadan kalması, boğucu yatırımların yapılmaması gerektiğini söylemişti. Ama biz ne yaptık, tam tersini…

Vehbi Koç arsaları önce aldı, sonra sattı

Bakın, (Vehbi) Koç bu turizmi hissetti, birçok koy satın aldı. Peki nasıl satın aldı? O zamanlarda zeytincilik başlamıştı. Orman Bakanlığı zeytin alanlarını insanlara verip, bu alanları geliştirmelerini istiyordu. Birçok kişi aldı, sonra Koç bu alanları yavaş yavaş toplamaya başladı. Sonra buraları ikinci üçüncü şahıslara sattılar.

Lidya Oteli; Ziya Tezmen ve Mustafa Deliveli

Ama buralardan turizme ilk bilinçli adım Ziya Tezmen tarafından Lidya Otel'in yapılışıdır. Lidya oteli turizmi düşünerek yapılmış olan Marmaris'teki ilk tesis olması açısından önemlidir. Bu kişi Marmaris'in geleceğini görerek, halkı da buna zorlayarak bu oteli yapmıştır. Fakat daha sonraki yatırımları için parası yetmedi. Kendisi Demokrat Parti'den isyan hareketi ile ayrılmıştı, parti geri dönmesi koşulu ile kredi vereceğini söyledi, bu şekilde siyasete geri dönmüştü. Oteli bir süre işletti, ancak iş yürümüyordu. Sezon kısaydı ve o dönemde Marmaris'te pansiyonculuk vardı. Buraya gelenler de genellikle pansiyonda kalıyordu. (İşte Marmaris burada birşeyler kaçırdı. Küçük küçük otellerin yerine sistemli bir pansiyonculuğa gidilecek, bunların yanında da 3 bin-5 bin yataklı büyük kompleksler yapılacaktı. Bunlar yapılsaydı Marmaris turizmi çok farklı yerlerde olurdu diye düşünüyorum.) Ardından oteli bir bankaya satacağı sırada, sanırım Ziraat Bankasıydı, Mustafa Deliveli oteli aldı. Mustafa Bey oteli aldıktan sonra iki sene daha bekledi, ardından turizm patladı tabi…

Mavi yolculuk, deniz turizmi

Zaten büyük tekne yoktu. Yat turizmini, mavi yolculuğu Bodrum'da esasında başlatan Halikarnas Balıkçısı, Bedri Rahmi, Azra Erhat olmuştur. Marmaris'te de Mustafa Eroğlu'nun kayınpederi Ali Fuat başlatmıştır. Onların küçük bir teknesi vardı. Önce bu tekneyi büyüttüler ardından da ikinci tekneyi yaptırdılar. Bodrum ve İzmir'den müşteriler gelirdi. Marmaris'te asıl deniz turizmi Rodos'tan gelen gemilerle başladı.60'lı yılların ortalarında başlayan bu seferler 74 Kıbrıs harekatına kadar devam etti. Haftada 4-5 gemi geliyordu. Ancak bu gemiler şimdikiler gibi yolcu tekneleri değil 30-35 metrelik feribotlardı. Rodos'a gitmek isteyen önce Marmaris'e geldi, böylece Marmaris tanınmaya başladı. Bu Rodos seferleri ciddi bir turizm etkinliği yarattı. Şükrü Kaptanlar bu işi ele aldılar. Ondan sonra küçük tekneler Rodos'a gitmeye başladı, zamanla onların yerini daha büyük tekneler almaya başladı. Yolların açılması ve Marmaris'in Rodos'a olan yakınlığı turizm hareketini başlattı.

"Bade" arrived Marmaris before everyone

I guess it was 1960. Bade, famous German advertisement expert came to Marmaris. That man suggested many things for Marmaris, but just the contrary was practiced. The most important notion that Bade underlined was everywhere had a different tourism structuring. He said, "Sea, green and sun are the focuses of the tourism in Marmaris. If you lose them no tourists would come here." He said green and the sea should be protected and airless investments should not be allowed. However, what we have done, exact opposite…

Vehbi Koç bought the lands first and then sold

(Vehbi) Koç felt that tourism and purchased many coves. Well, how did he buy them? Olive cultivation started in those days. Ministry of Forestry was giving the olive cultivation lands to the citizens and asking them to develop those areas. Many people took them and Koç started to collect those lands to sell the second or third parties.

Lidya Hotel; Ziya Tezmen and Mustafa Deliveli

However, the first conscious tourism move is the construction of Lidya Hotel by Ziya Tezmen. Liya Hotel is important for being the first touristic facility in Marmaris. This person constructed this hotel by seeing future in the tourism and pushing the public. However, he could not afford the subsequent investments. He had left Democrat Party with a revolution movement; party declared that they would give him financial credit on condition of his return to the party. Thus, he reentered into politics. He ran the hotel for a while but it was not going well. The season was short and there were hostels. Usually the visitors were using hostels. (Marmaris missed some opportunities, then. Instead of many little hotels, a systemic hostel management should have been done and big complex hotels with 3.000 – 5.000-bed should have been constructed. I guess tourism in Marmaris would be quite different like that.)

Afterwards, when he was about the sell the hotel to a bank –Ziraat Bank, I suppose, Mustafa Deliveli bought it. Mr. Deliveli waited for 2 years and then tourism boom occurred.

Blue Voyage, Sea Tourism

Anyway, there were no big boats. Fisherman of Halicarnassus, Bedri Rahmi, Azra Erhat initiated blue voyage, yacht tourism and in Marmaris Mustafa Eroğlu's father-in-law Ali Fuat did it. They had a little boat. They bought a bigger boat first and then had the second made. There were customers coming from Bodrum and İzmir. Actual sea tourism in Marmaris started with the boats coming from Rhodes. The expeditions continued from 60s to '74 Cyprus Peace Operation.

4-5 boats were coming per week. But those were not like current passenger boats, they were 30-35m long ferries. The ones who want to go to Rhodes would come to Marmaris first; hence, Marmaris came to be known. Those Rhodes expeditions created an important tourism activity in Marmaris.

Captain Şükrü and the others went about this. Afterwards, little boats started to go to Rhodes and bigger ones took their place over time. New roads and Marmaris' proximity to Rhodes initiated the tourism movement.

Ev Pansiyonculuğu

Bir yaz günüydü, şantiye evlerinde kalıyorduk. Kapı çaldı, dışarıda bir aile, kalacak yer arıyorlarmış. Konya'dan gelmişler. Çok iyi insanlardı. Yere yatak serdik bizde kaldılar. Giderken para bırakmışlar. Para tatlı geldi, herkes evini pansiyona açtı. Bu arada gelenlerle öyle güzel arkadaşlıklar kuruluyordu ki, hala devam eden dostluklarım var. Bütün Ankara buraya gelmeye başladı, hafta sonları Marmaris dolmaya başlamıştı artık.

Bir de Turban Tatil Köyü açıldı. Lidya Otel ve Turban Tatil Köyü artık turizmin motor konaklama tesislerini oluşturdular. Buralara üst düzey insanlar konaklamak için gelmeye başladılar. Marmaris daha da hareketlenmeye başladı. Yolların açılması ve Dalaman'a hava limanının yapılması turizmin canlanmasına kesinlikle büyük katkılar sağlamıştır.

Buranın yerlileri Marmaris'e geri döndüler, ardından tanıdıklarını buraya çektiler.

Arsa spekülasyonları yatırımı engelledi

Uzun zaman Marmaris'te arsa spekülasyonları oldu, çok ciddi paralar kazanıldı. 1'e alıyorsunuz, 100'e satıyorsunuz. Bu spekülasyonlar yatırımı engelledi, yatırım olmadı..

Yerli turizmi yabancı turizminin önünü açtı. O dönemde bir hakim Marmaris'e geliyor ve 1 ay kadar kalıyordu. Şimdi nasıl kalınacak? O dönemde ekonomi bütün yerli turistlere daha uygundu.

İçmeler'de Altınışık Motel

İçmeler'de eski Altınışık Motel'in sahibi Hasan Bey memlekete çok faydalı işler yaptı, ancak Maliye burayı adamların elinden aldı. Şimdiki Maliye Kampı'ndan bahsediyorum.

Ziya Bey ve Hasan Bey; bu şahıslar bence birer kahramanlar. Bunlar, oraların çilelerini çektiler, şimdi diğer yatırımcılar kaymağını yemekte. Bu adamları anmak lazım. Onlar da satabilecekleri halde öyle yapmadılar, yatırım yaptılar.

Guesthouse Houses

It was a summer day; we were staying at worksite houses. The doorbell rang, a family was there, and they were looking for a place to stay. They had come from Konya. They were very nice people. We laid beds; they stayed in our place. They had left money when they left. That was lovely; everyone made his or her house guesthouse. By the way, we were making such a good friendships with the guests that I have ongoing friendships. Whole Ankara started to come here, Marmaris was full during the weekends. In addition, Turban Holiday Camp was established. Lidya Hotel and Turban Holiday Camp became the motor accommodation facilities of the tourism. High-level people began to come those places. Marmaris became livelier. New roads and Dalaman Airport surely contributed to generation of the tourism. The natives came back to Marmaris and brought their acquaintance.

Land speculations prevented investments

Land speculations rested for a long time and a pile of money was made. You were buying for 1 and selling for 100. Those speculations prevented investment. Domestic tourism paved the way for international tourism. Then, a judge would come to Marmaris and stay for a month. How is it possible now? Then, the economy was better for all the domestic tourists.

Altınışık Motel in İçmeler

Former owner of Altınışık Motel in İçmeler, Hasan Bey made many useful works for the country however; The Treasury took that place from him. I am talking about the current Treasury Camping Area. I think Ziya Bey and Hasan Bey are heroes. They suffered a lot and now the other investors are enjoying. These men should be remembered. They invested instead of selling.

SİVRİSİNEK İLE MÜCADELEMİZE SİZ DE KATKIDA BULUNUN!

SİVRİSİNEKLER: Dişi sivrisinek yumurtlamak için kan emer, yumurtalarını sulak alanlara bırakır, yumurta,larva ve pupa dönemini suda geçirir ve uçkun haline gelirler.

FOSSEPTİKLER

Çevre ve sıcaklık faktörlerinden çok az etkilenmeleri ve uygun ortam nedeniyle, sivrisineklerin en sevdiği üreme kaynağıdır. Mümkünse fosseptikler düzenli aralıklarla vidanjörler yardımı ile temizlenmelidir. En önemlisi, üzeri istenildiğinde açılabilecek şekilde kapaklar ile kapatılmalıdır. Kullanılmayan fosseptikler, boşaltılıp kireçlendikten sonra boşluk kalmayacak şekilde kum/toprak ile doldurulmalıdır.

ATIK LASTİKLER

Kullanılmayan lastikler ve içinde su birikebilecek her türlü kap ve malzeme sivrisinekler için üreme noktasıdır. Su birikmesine izin vermeyiniz, Lastiklerin üzeri örtülü veya kapalı ortamda muhafaza ediniz.

SULAMA HAVUZLARI

Sulama havuzlarının üstleri mümkünse kapatılmalı veya örtülmeleri, kullanılmadığı dönemlerde ise içerisinde su bırakılmamalı ya da belirli aralıklarla sirküle edilmelidir.

T.C. MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ 2014

Sevgili Muğlalılar,
Bildiğiniz gibi hastalık taşıyan haşereler, canlılar halk sağlığı açısından büyük önem taşımaktadır. Muğla Büyükşehir Belediyesi olarak, insan ve çevre sağlığının sürekliliğini sağlamaya çalışmakla birlikte vatandaşlarımızın bu tehlikelerden korunmasına önem vermekteyiz. Afişte yer alan hususları önemle okumanızı mücadelemizde bizlere destek olmanızı beklemekteyiz.

HedefimizBir Muğla1Bir

Sevgi, Hoşgörü, Güleryüzle Hizmet

Dr. Osman GÜRÜN
Muğla Büyükşehir Belediye Başkanı

ÇEVRE İLAÇ MAKİNA | roksan İlaç San. ve Tic. Ltd. Şti.

www.mugla.bel.tr | info@mugla.bel.tr | 444 48 01

KARABAĞLAR YAYLASI

Beyaz badanalı, kırmızı kiremitli evleri ile Karabağlar Yaylası, soğuk kaynak suyu, ulu çınarları, bol meyve ağaçları ile yazın sıcak günlerinde halkın sayfiye (yazlık ev) yeridir. Menteşe ilçe şehir merkezine sadece 3 kilometre mesafesi olan Karabağlar Yaylası, Saburhane Mahallesinde korumaya alınmış tarihi evler ile aynı özellikleri taşır. Türkiye'de yaylaların her zaman yukarıda olduğunun bilinmesinin aksine, Karabağlar Yaylası aşağıda yer alması ile Türkiye'de tek olma özelliğini taşır. Normalde yayla tabirinin denizden yüksek düzlük yerler için kullanıldığı düşünülürse, eski dönemlerde Karabağlar'a bu isim Gökova Körfezi'nden daha yüksekte olduğu için verildiği söylenmektedir. Karabağlar Yaylası toplu yerleşimden çok, büyük bahçeler içindeki eski yazlık Muğla evleriyle sakin bir görünümü vardır. Yayla korumaya alınmış, çirkin yapılaşmaya izin verilmemiştir. Yaşayanlar (yurt) denilen evlerine ve çevrelerine sahip çıkmaktadır. Yayla mevkiinde bulunan Narlı Kahvesi'nde Menteşe Belediyesi'ne ait bir de bitki üretim merkezi bulunmaktadır. Karabağlar Yaylasına gelenleri bir sürpriz de beklemektedir. Yayladaki lokantalarda nefis "kuyu büryanı" ve lezzetli Muğla yemekleri Yaylada keyifli bir akşam geçirmek isteyen misafirlerin, beğenisine sunulmaktadır. İlkbahar aylarında Yaylaya göçen halk yaz boyunca tarla, bağ bahçe işleri ile meşgul olurken, pekmez, sucuk, salça, reçel, tarhana, ev makarnası ve turşu yaparak kış ayına hazırlık yaparlar. Yayladakiler, yaz ayının sona ermesi sonbaharın habercisi göç göç çiçeğinin çıkmasıyla kente göç ederler.

Evliya Çelebi, 1670'de Muğla'ya gelmiş ve Karabağlar için Seyahatnâme'de şöyle yazmıştır:

...Garip bir adem bu Karabağlar'a girse yolunu kaybeder. Bağ yollarında asla güneş yoktur...Osmanlı ülkesinde benzeri Malatya'nın Aspuzi yahut Konya'nın Meram'ı ola...

Karabağlar Plateau

Karabağlar Plateau is the summer residence place of locals with its whitewashed, red tile roofed houses, cool spring water, giant plane trees and lots of fruit trees in summers. Houses in Karabağlar Plateau that is 3 km far from Menteşe district, have the same architectural specialties of the historical houses are located in Saburhane neighborhood. Although the plateaus are located in higher levels, Karabağlar Plateau is the only plateau of Turkey, which is located in a lower level. Since the plateau term is used for the plane locations above the sea level, it is said that Karabağlar took its name for being located in a higher level than the Gökova Gulf.

Karabağlar Plateau has a peaceful view with its big gardened and traditional Muğla houses. The plateau is preserved and not allowed irregular urbanization. The residents protect their houses called "Yurt" and their environment.

There is a plant producing center of Menteşe Municipality in Narlı coffee house of Yayla location. A surprise is also waiting for visitors in Karabağlar Plateau. Delicious local foods of Muğla's cuisine as well as "Kuyu Büryanı" are served to the visitors who want to spend a good night in the plateau.

People migrate to the plateau in springs and work on agriculture, vineyards and orchards during summers besides preparing pekmez, sucuk, gravy, jam, tarhana, pasta and pickle for winter. The residents in the plateau migrate to the city when the flower of migration blossoms.

Evliya Çelebi visited Muğla in 1670 and stated in Seyahatname about Karabağlar;

...One who enters Karabağlar roads may lose his way. There is never the sunlight on the ways... It can only be compared to Malatya Aspuzu or Konya – Meram....

Evliya Çelebi'nin sözünü ettiği bu yoğun yeşillik 1950'li yıllara kadar mevcutken, bu yıldan sonra yaylanın bir yazlık ikamet yerinden çok tarım alanı olarak kullanılmaya başlanması nedeniyle artık kaybolmuştur.

Karabağlar'ın veya yaygın ismiyle 'Yayla' Kent kültürü içindeki yeri eskilere dayanır. Bir dönem Muğla Belediye Başkanlığı görevinde bulunmuş Erman Şahin, Muğla Yazıları isimli kitabında 1900'lü yılların ortalarındaki Muğla'yı anlatırken Karabağlar'a özel bir yer vermiştir; Yayla çok eski zamanlardan beri Muğla şehrinde yaşayanların yaz aylarını geçirdiği yazlık bir semt olmuştur. İlkbahar aylarında yaylaya göçülür ve yaz boyunca tarla, bağ-bahçe işleriyle meşgul olunur. Elektriğin olmadığı bu zamanlarda insanlar kahvelerde vakit geçirirmiş ki bu da yayla kültürünün en önemli parçasıdır. Günümüzde hala dolmuş durakları ve yayladaki önemli mevkiler bu kahvehanelerin ismiyle anılır.

Kahveler ve önemli mevkiler

Yayla'da günümüzde kimi faal kimi atıl vaziyette yer alan kahveler, Muğla ve Yayla kültürünün önemli bir parçası. Kahveler şimdilerde Menteşe belediyesi ve sivil kuruluşlar tarafından yaşatılmaya çalışılmaktadır.

Keyifoturağı Kahvesi; İçerisi mescit, kahve ve lokantadan oluşmaktadır. Mescit dikdörtgen planlı, alaturka kremitli olup diğer kahvelerde bulunan mescitlerden farklı olarak tavanı ahşaptır. Bahçesinde 10 adet anıtsal çınar ağacı ve sizleri bekleyen yöre yemeklerinin yapıldığı 2 adet "büryan kuyusu" bulunan Keyfoturağı Kahvesi, 1871 yılında yapılmıştır. Keyfoturağı lokanta ve Kahve bölümü aslına uygun olarak 2007 yılında Muğla Belediyesi tarafından yenilenmiştir. Muğla yöresel yemeklerinin sunulduğu Keyfoturağı Kahvesinin bahçesinde içeceğiniz bir fincan kahve, 40 yıllık hatıra sözüne atıfta yaparcasına tüm yorgunluğunuzu alır. Hafta sonları ise ailecek kahvaltı yapabileceğiniz keyfoturağı, bisiklet ve yürüyüş sporu ile ilgilenenler için de alternatif bir rota olarak birebirdir.

Süpüroğlu kahvesi: Muğla şehir merkezinden Ortaköy'e giden yayla yolu üzerinde önemli bir mevkidedir. Süpüroğlu mevkiine 1800'lü yılların başında ilk olarak yörükler konaklamak için gelmişler daha sonra yerleşik hayata geçerek bura da ziraat ile uğraşmaya başlamışlardır.

Kahve yapısı tek katlı ve taştan yapılmıştır. Avlusunda bulunan altı çınar ağacının çok yaşlı olduğu bilinmektedir. İlk olarak yörüklerin konak yeri olan kahvenin şimdiki yeri zamanla gelişmiş ve yaylada önemli bir merkez olmuştur. Pazar günleri Muğla'dan gelen çeşitli esnaf, ulaşım imkanlarının gelişmediği yıllarda Süpüroğlu'ndaki göçerlere hizmet verirmiş.

Karabağlar Yaylasında bulunan diğer kahveler;

- Kadı kahvesi
- Vakıf kahvesi
- Cihanbeğendi kahvesi
- Gökkıble kahvesi
- Bakkallar kahvesi
- Hacı Ahmet kahvesi
- Kozlu Kahvesi
- Narlı kahvesi
- Kır Kahvesi
- Elmalı kahvesi
- Tozlu kahvesi
- Ayvalı kahvesi
- Berberler kahvesi

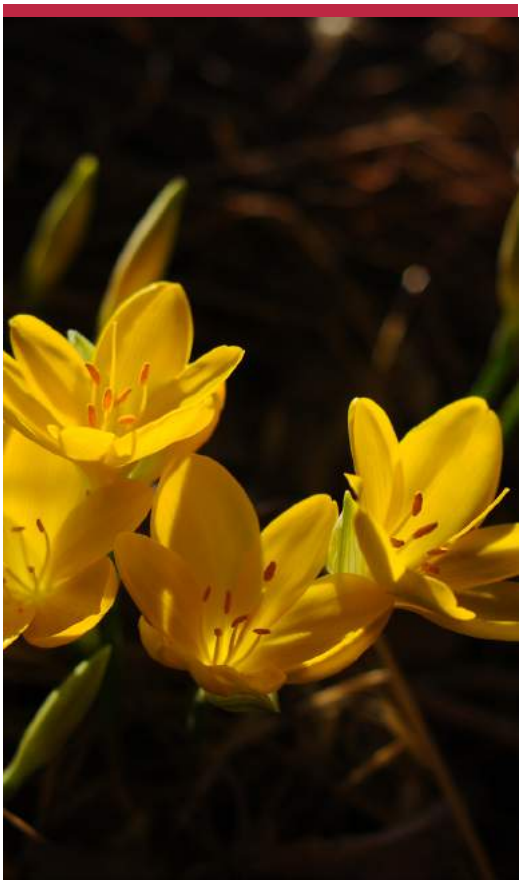

These fully green fields mentioned by Evliya Çelebi, was protected until 1950s but after this date the plateau lost its fully green fields due to agricultural activities.

The place of Karabağlar or commonly known as "Yayla" in the city culture goes long way back. Prior Mayor of Muğla, Erman Şahin gave Karabağlar a special place in his book named "Muğla Yazıları" while he was telling Muğla in mid-1900s Mr. Şahin states; "The plateau has been used by locals of Muğla as the summer district for a long time. People migrate the plateau in springs and they work on agriculture, vineyards and orchards during summers. Before the electricity, people used to spend their time in coffee houses hence coffee houses became the most important part of the plateau culture. Bus stops and important locations in the plateau are still called with the coffee houses' names."

Coffee houses and Important Locations

The coffee houses, are the important part of Muğla and plateau culture. Menteşe Municipality and Non-Governmental Organizations have been protecting the coffee houses.

Keyfoturağı Coffee House: It contains masjid, coffeehouse and restaurant. Masjid has rectangle plan and a la turca tiled roof. Unlike the other coffeehouses, this one's masjid has wooden ceiling. In the garden of Keyfoturağı Coffee House built in 1871, there are 10 monumental plane trees and 2 "Büryan Kuyusu". Muğla Municipality renovated its restaurant and coffee house in 2007.

A cup of coffee you may drink in the yard of Keyfoturağı Coffee House where serves traditional Muğla tastes, as well, will relieve your tiredness.

You may have your family breakfasts there on the weekends and it is a good alternative route for the cyclists and joggers.

Süpüroğlu Coffee House: It is situated in an important location on the plateau way from Menteşe to Ortaköy. The Yuruks had came to Süpüroğlu location in the early 1800s for accommodation and then they adopted a sedentary life and started to produce agricultural productions.

The coffee house constructed with stone as a single-floor.

The six plane trees in its garden are known to be very old.

The current place of the coffee house where used to be the accommodation place of the Yuruks developed over time and became an important center in the plateau. Various tradesmen of Muğla would serve to the nomads in Süpüroğlu on Sundays during the years transportation was insufficient.

Another coffee houses in Karabağlar Plateau;

- *Kadı Coffee House*
- *Vakıf Coffee House*
- *Cihanbeğendi Coffee House*
- *Bakkalar Coffee House*
- *Hacı Ahmet Coffee House*
- *Kozlu Coffee House*
- *Narlı Coffee House*
- *Kır Coffee House*
- *Elmalı Coffee House*
- *Tozlu Coffee House*
- *Ayvalı Coffee House*
- *Berberler Coffee House*

MİLAS TARİHÇESİ

Milas Muğla ilinin ikinci büyük yerleşim bölgesidir. Sodra Dağının eteklerinde kendi adıyla anılan ova üzerinde kurulmuştur. Arkeolojik araştırmalara göre kentin kuruluşu İ.Ö 1.bine kadar uzanmaktadır. Adını rüzgarlar tanrısı Ailos´un soyundan gelen Mylasos´dan alan Milas, önce Karia´nın sonra Menteşe Beyliği´nin başkentliğini yapmıştır.

Milas´ın antik ismi Mylasos ya da Mylasa´dır. Tüm Karia´nın ulusal tanrısı Zeus Karios Mabedi´nin yer aldığı Milas, Kariaların haç yeri durumunda idi . Her yanı mermerlerle kaplı olan kent, haklı olarak "Mabetler Şehri" adını almı?tır Kesintisiz 3 bin yıllık kültür birikiminin izlerini Milas´ın her yerinde görmek mümkündür. Milas´ın sınırları içinde 27 antik kentin kalıntıları vardır.

Bunlardan İasos, Labrabda, Euromos ve Heraklia ziyaret edebilecek olanlarıdır. Ayrıca Milas başka tarihi değerlere de sahiptir. Milas sırasıyla Karia, Bizans, Selçuklu, Menteşe Beyliği ve Osmanlı Uygarlıklarını yaşamıştır. Milas Ege Deniz´inin iki önemli körfezi olan Gökova ve Mandalya Körfezi´ndeki kıyılarıyla yat turizmi açısından önemli bir konuma sahiptir. Kaptan Cousteau buraları gördükten sonra "Dünyada cennet arayan Gökova´da bulur" demiştir. Uluslar arası Milas Havaalanı Milas´a ulaşmanın en kolay yoludur.

History

Milas is the second largest settlement region of Muğla province. It was established on the Plain of Sodra Mountain. According to the archeological searches, the city dated back to 10th Century B.C. Milas takes its name from Mylasos son of the Aeolus God of the Wind, was capital of Caria and then was capital of Menteşe Principality.

The antique name of Milas should be Mylasos or Mylasa. Due to Zeus Karios Temple, Milas was the holly place of Caria. The city was surrounded by Marbles and took "The city of Sanctuaries" name rightfully. It is possible to see the signs of three thousand years old cultural accumulation in Milas. There is 27 antique cities within Milas.

Iasos, Labranda, Euromos and Heraklia are the worth-seeing antique cities. Besides, Milas has other historical values. Milas experienced many civilizations in order of Caria, Byzantium, Seljuk, Menteşe Principality and Ottoman Empire. Milas is important for yacht tourism with beautiful bays located between Gökova and Mandalya Gulfs of Aegean Sea. After Captain Cousteau (RIP) had seen these places, he said that "Searching for Heaven on Earth Find in Gökova". Using Milas International Airport is the easiest way to arrive Milas.

BAFA-HERAKLİA

Milas-İzmir karayolu üzerindedir. Heraklia Antik Kenti ile kucaklaşmış Bafa Gölü'nün muhteşem birlikteliğine, 208 tür kuşun seremonisi eşlik eder. Bafa Gölü ve çevresi Milli Park kapsamında olup, civarda doğal yapıya uygun konaklama tesisleri ve restaurantlar bulunmaktadır. Belde ekonomisinde önemli bir yeri olan zeytin ve zeytinyağı, üretimden satışa kadar Bafa'da bulabileceğiniz ürünlerdendir.

Bafa Beldesi'nin Kapıkırı Köyü'nde yer alan Herakleia, gizemli Latmos Dağı'nın eteklerinde yayılmaktadır. İS. 1. yüzyıla kadar liman özelliğini koruyan kent, Bafa Gölü'nün muhteşem güzelliklerini bünyesinde barındırmaktadır. Kent, Athena ve Endymion Tapınağı, agorası, hamamı, tiyatrosu, meclis binası, muhteşem surları ve Yediler Manastırı ile halen görkemini korumaktadır.

It is located on the Milas-İzmir highway. 208 different bird species visit Bafa Lake integrated with Heraklia Antique city. Bafa Lake and its environment are in the scope of Natural Park and environment friendly Accommodation Facilities and Restaurants are located. It is possible to find Olive and Olive Oil easily in the region. Heraklia located in Kapıkırı village of Bafa sub-district, and it spreads towards to foothills of mysterious Latmos Mountain. The city had reserved its harbor until 1th Century B.C. and it contains the gorgeous beauties of Bafa Lake within itself. The city is reserved its glory with Athena and Endmion Temples, Agora, Bathhouse, Theater, Bouleuterion, Well Preserved City Walls and Yediler Monastery.

ARASTA

Hisarbaşı Mahallesi'nde tarihi Çöllüoğlu Hanı'nı çevreleyen dükkanların bulunduğu bölge Milas Arastası'dır. Çöllüoğlu Hanı'nın 1719 yılındaki inşasından sonra kurulmaya başlandığı tahmin edilmektedir.

Yüzlerce yıldır Milas ticaretinde önemli bir yeri olan Arasta'da, bugün de terziler, tenekeciler, esnaf lokantaları, ayakkabıcılar ticari faaliyetlerine devam etmektedir.

Geleneksel Türk mimarisinin özelliklerini taşıyan Arasta dükkanları tek yada iki katlıdır, çatıları kiremittir. Sıralı dizin şeklinde konumlanmışlardır. Ön cepheleri dar fakat derinlikleri genelde daha fazladır. Arasta cadde ve sokakları birbirini yatay ve dikey olarak kesmektedir. Sokaklar isimlerini Kunduracı, Demirci, Eskici gibi meslek guruplarından alırlar.

1960'lı yılların başına kadar Arastada ticari yaşama kültürleriyle renk katan Yahudi ve Rum esnafının izlerini bugün de görebilmek mümkün. Pek çok özelliğini bozulmadan koruyan Milas Arasta'sı yerli-yabancı turistin de uğrak noktasıdır. Özellikle Salı Pazarının kurulduğu gün Arasta da yoğun ilgiden payını alır. Köftecilerde, et ve ciğer kavuran lokantalarda yer bulmak zordur.

The region including historical Çöllüoğlu Inn and shops in Hisarbaşı neighborhood, is the Arasta of Milas. It is estimated that Arasta constructed after the Çöllüoğlu Inn in 1719.

At the president, tailors, tinsmiths, tradesmen restaurants and shoe-dealers have been countering commercial activities in Arasta has a very significant role in Milas's Commerce for hundreds of years.

Arasta shops carrying the specialties of traditional Turkish architecture, were constructed as single or two-storied. Its roofs are tiled and located rankly. The frontage of the shops are narrow but generally its depth are more. Arasta intercepts avenues and streets horizontally and vertically. The streets are taken its names from some craftsmanship such as the Shoe-Dealers, Blacksmith, and Rag-And-Bone Men.

It possible to see, Greek and Jewish tradesmen signs, contributed the commercial life of Arasta with their cultures, at the president. Due to these reserved specialties, Arasta is the visiting point of many domestic and foreign tourists. Especially, when the city market (Salı Pazarı) established, Arasta also gets its share to the city market. It is difficult to find the sitting places in the meatball, meat and liver restaurants.

BALTALI KAPI

Antik dönemde Zeus Labrandos Festivali'nin geçtiği güzergah üzerinde yapılan Baltalı Kapı, kentin kuzey kapısıdır. Kemerli bir geçiş sağlayan kapının kilit taşı üzerinde yer alan çift ağızlı balt

"Labrys" kapıya ismini vermektedir. Hayıtlı Mahallesi'nde bulunan kapının üzerinde yer alan palmet motifleri ve mimari bezemeleri, kapının MS 2. yüzyıla ait olduğunu göstermektedir.

Baltalı Kapı, düzgün kesilmiş Sodra dağının beyaz mermerlerinden inşa edilmiştir. Batıdaki destek duvarının üst tarafında akanthus yaprak süslemeleri Gümüşkesen Mezar Anıtı ile büyük benzerlik gösterir.

Milas'a su taşımak amacıyla yapılmış su kemerleriyle iç içe olan Baltalı Kapı, antik dönemden günümüze ulaşabilmiş en önemli kalıntılardan birisidir.

The Ax-Door constructed on Zeus-Labrandos Festival route in antique ages, is the northern entrance door of the city. "Labrys" (Double-Head Axe) keystone of the door and also ensures an arched passing, is given its name to the door.

Palmetto Motifs and Architectural Grooves on the door in Hayatlı neighborhood, are demonstrated that the door should be constructed in 2 Century A.C.

The Ax-Door was constructed with white marble of Sondra Mountain. Acanthus Leaf decorations on the wall in the Western side, are similar with Gümüşkesen Monumental.

The Ax-Door connected to the aqueducts aimed to transport water to Milas, is one of the most significant historical artifacts that reached from Antique ages to Present.

Ax-Door

BEÇİN

Milas'ın 3 km. güneyindedir. Ortaçağ İtalyan kaynaklarında "Pezona", Türk kaynaklarında ise "Barçın", "Peçin" gibi adlarla anılan Beçin beldesinin tarihi İÖ. 2000 yıllarına kadar uzanmaktadır. 13. yüzyılın ikinci yarısında bölgeyi fetheden Menteşeoğulları,
14. yüzyıl başlarında hükümet merkezini Milas'tan Beçin'e taşımışlardır. Kent 1391 yılına kadar Menteşe Beyliği'nin başkenti olarak kalmıştır.
Kentte günümüze ulaşan yapı kalıntıları Milas Ovası'na bakan iç kalede, sur içinde ve sur dışındaki Kepez ve Seğmen mevkilerinde yoğunlaşmaktadır. İç Kale, Ahmet Gazi Medresesi, Büyük hamam, Bey Konağı, Kızıl Han, Yelli Cami ve Karapaşa Medresesi önemli yapılardandır.

Beçin is located 3 km South of Milas. The history of Beçin, mentioned as "Pezona" in Mediaeval Italian Sources and mentioned as "Barçın" or "Peçin" in Turkish Sources, goes back to 20th Century B.C. Menteşe Principality conquered the city in the beginning of 13rd Century A.C. and they carried to the capital from Milas to Beçin in 14rd Century A.C. The city was existed as the Capital of Menteşe Principality by the year 1391. The ruins reached present, are condensed in the interior of the castle overlooking the Milas Plain and, inside and outside of the walls in Kepez and Seğmen locations. Ahmet Ghazi Madrasa, The Great Hamman, Bey Konağı, Kızıl Han, Yelli Mosque and Karapaşa Madrasa are the most significant historical buildings.

Boğaziçi Köyü-Bargylia-Tuzla Sulak Alanı

Boğaziçi Village-Bargylia- Tuzla Wetland

Milas-Bodrum yolunun 25. km'sinden sağa dönüp 2 km. gittikten sonra Boğaziçi Köyü'ne ulaşılır. Boğaziçi Köyü'nün mitolojideki adı Bargylia'dır. Bizanslı Stephanus'un bildirdiği efsaneye göre yiğit Bellerofo, sahibi olduğu kanatlı atı Pagasos'un çiftesiyle ölen arkadaşı Bargylos'un adını kente vermiştir. 17. yüzyılda çevre il ve ilçelere tuz sağlayan bölge, bugün bu özelliğini Varvil Çayı'nın getirdiği alüvyonlar nedeniyle kaybetmiştir.
Boğaziçi Köyü Tuzla sulak alanı kış aylarında göçmen kuşlara ev sahipliği yapar. 380 hektarlık alanda beslenen kuş türleri arasında başta pelikanlar gelir. Boz ördek, yeşilbaş, sakarca, macar ördeği, sakarmeke, balıkçıl, flamingo, kaz, su tavuğu da sıklıkla rastlanan kuş türleridir.
Balıkçılıkla geçinen Boğaziçi Köyü, Milas'ın eşsiz doğası ve denizi ile yaz turizminin revaçta olduğu beldelerinden biridir.

It possible to arrive Boğaziçi village by turning right to 25rd km of Milas-Bodrum highway and after go to 2 km.
Boğaziçi village name is Bargylia in mythology. According to the legend mentioned by Stephanues from Byzantine; Valiant Bellerophon gave to his friend's name to the city as Bargylos who was died owing to Bellerophon's Pegasus kick. The region ensured salt to the nearby provinces and districts in 17rd Century, and lost this specialty due to alluvial deposits carried by Varvil Brook.
Boğaziçi Village Tuzla Wetland hosts migratory birds in winter seasons. Pelicans are the primary bird species in the 360 decread area. Gadwalls, Mallards, Anser Albifrons, Red-Crested Pochard, Sarımeke (An Endemic Kind), Ardeidae, Flamingo, Goose, and Gallinule are the most famous bird kinds in the wetland.
Economy of Boğaziçi village is not only based on fishing but also tourism because of nature and sea sides of Milas.

Yörük kültürünün bir parçası olan deve güreşleri, ikiyüz yılı aşkın süreden beri yalnızca "Tülü" adı verilen erkek develerle, Ocak-Şubat aylarında geleneksel bir festival havasında ve onbinlerce izleyicinin katılımı ile gerçekleşir. İlçe merkezimizde deve güreşlerinin yapıldığı özel bir alan bulunmaktadır. Deve güreşleri, tek hörgüçlü dişi "yoz" develer ile "buhur" adı verilen çift hörgüçlü erkek develerin çiftleşmesinden meydana gelen ve "Tülü" adı verilen erkek develer arasında yapılır. Bu develer yalnızca güreş için "Savran" denilen deve bakıcıları tarafından yetiştirilir. Güreş develeri soya dayalı seçilir.

Milas ve beldelerinde her yıl Aralık ve Mart ayları arasında düzenlenen deve güreşleri yerli yabancı turistler tarafından da ilgiyle izlenmektedir.

Camel wrestling is one part of the Yuruk Culture, realizes in a festival atmosphere with male camels called as "Tülü" more than 200 years in every January- February by participating tens of thousands followers. There is a special area in order to hold Camel Wrestling in the district-center.

The Camel Wrestling realizes with male camels called as "Tülü" which is formed by the mating of one-humped female camels called as "Yoz" with two humped male camels called as "Buhur". These camels raise for only wrestling by "Savran (Camel Breeders)". The wrestling camels are selected based on its breed.

The camel wrestling held in every December-March in Milas, are followed by foreign and domestic visitors.

Camel Wrestling
DEVE GÜREŞİ

ÇOMAKDAĞ

Milas'ın 15 km. kadar kuzeyinde bulunan başta Kızılağaç olmak üzere İkiztaş, Sarıkaya, Ketendere köylerinin bulunduğu bölgeye Çomakdağ adı verilir.

Zeytincilik ve ipekböcekçiliği başlıca geçim kaynağıdır. Sıvasız taş evleri, bu evlerin üzerinde yükselen karakteristik bacaları, ustalıkla işlenmiş ahşap tavan süslemeleri Çomakdağ'ın önemli özelliklerindendir. Bugün de geleneklere uygun olarak yapılan Çomakdağ düğünleri yerli yabancı turistlerin ilgi odağıdır. Kadınlar da giyim kuşamlarıyla bu bölgeye ayrıcalık katarlar. Rengarenk giyisileri, alınlarına dizdikleri altın süslemeler, başlarındaki örtüye sıkıştırdıkları taze çiçeklerle sihirli bir ortam yaratırlar.

Çomakdağ'ın yüzyıllardır süren geleneksel yaşam tarzı, Milas'ın zengin kültür mozayiğine önemli katkılar sağlar.

The region locating 15 km Northern of Milas and including Kızılağaç, Sarıkaya, Ketendere villages, has been called as "Çomakdağ".

Its economy based on olive cultivation and silkworm-breeding production. Unplastered houses, original flues raised on the houses and wooden coffers are the most significant specialties of Çomakdağ.

Çomakdağ weddings which had been realizing in accordance with the traditions, are spotlighted by foreign and domestic tourists. The local women add distinction to the region with traditional dresses. These colorful dresses are caused a magical atmosphere.

The traditional life style of Çomakdağ that has been existing for centuries, makes a great contribution to the Milas Culture.

ÇÖKERTME

Gökbel Köyü'ne bağlı irili ufaklı, tertemiz koyların oluşturduğu bölge olan Çökertme, Mavi Yolculuk tutkunlarının önemli uğrak noktalarından birisidir.

Yöre halkının zeytincilik, halıcılık gibi geleneksel uğraşlarına ek olarak, son yıllarda doğayı tercih eden turistlere hizmet veren sektörel bir gelişme gözlenmektedir.

Çökertme'ye gelen turistler için denize girmek, çevre köyleri gezerek yöresel yemekler yemek, geleneksel Milas halısı dokuyan çalışkan insanları izlemek keyiflidir. Bir başka keyif de Gökbel Köyü'ne kadar araçlarla gidip, yarım saatlik tırmanmayı göze alarak, sık ağaçlarla kaplı "Sivri Kümes" tepesine tırmanmaktır. Tepeye ulaşıldığında dantel gibi uzanan Çökertme koyları tüm güzelliğiyle karşınızdadır.

Çökertme region created by large and small, very clean bays of Gökbel village, is one of the most important frequent destinations for blue voyage lovers.

Locals usually not only product traditional carpets and olive but also work on tourism sector in recent years.

Swimming, travelling nearby villages, tasting local cuisine and fallowing the locals while they are weaving the traditional Milas Carpets are been a great pressure for tourists. The other pleasure is taking the change of half-hour hardly climbing to "Sivri Kümes" Hill surrounded by tress, from Gökbel village. At the end of the climbing, the lacy bays of Çökertme are welcomed the visitors.

ÇÖLLÜOĞLU HANI

Gökbel Köyü'ne bağlı irili ufaklı, tertemiz koyların oluşturduğu bölge olan Çökertme, Mavi Yolculuk tutkunlarının önemli uğrak noktalarından birisidir.

Yöre halkının zeytincilik, halıcılık gibi geleneksel uğraşlarına ek olarak, son yıllarda doğayı tercih eden turistlere hizmet veren sektörel bir gelişme gözlenmektedir.

Çökertme'ye gelen turistler için denize girmek, çevre köyleri gezerek yöresel yemekler yemek, geleneksel Milas halısı dokuyan çalışkan insanları izlemek keyiflidir. Bir başka keyif de Gökbel Köyü'ne kadar araçlarla gidip, yarım saatlik tırmanmayı göze alarak, sık ağaçlarla kaplı "Sivri Kümes" tepesine tırmanmaktır. Tepeye ulaşıldığında dantel gibi uzanan Çökertme koyları tüm güzelliğiyle karşınızdadır.

Çöllüoğlu Inn

It was constructed by Abdülaziz Ağa in 1719-1720. The Inn is on Hisarbaşı Hill where the main service building of Milas Municipality is been too, and placed in the historical Arasta (Ottoman Bazaar) which was linked by narrow vertical and parallel streets and directed the historical commercial life of Milas. At the president, various tradesman have been working in the Inn. The arched door is on the Northern side, allows to enter the Inn. It was planned as two-storied, backyard, and rectangle. The ground floor of the Inn was used as stable and the upstairs of the Inn was also used for accommodation. The Inn is one of the rarest buildings of the 18th Century Ottoman Architecture.

The Restoration Project of the Çöllüoğlu Inn has been started by Milas Municipality in 2010.

GÖKÇELER KÖYÜ - UYKU VADİSİ

Derelerden geçerek yürüyüş yapmak, fotoğraf çekmek, İncirli Mağara'yı görmek, doğayla başbaşa bir gün geçirmek isterseniz, Milas-Bodrum yolunun 15. km'sinden sola dönerek Gökçeler Köyü'ne ulaşmalısınız. Uyku Vadisi ise Gökçeler Köyü'nden sonra yaklaşık 1 km. mesafededir.

Vadiye giriş için iki seçenek mevcut. Birincisi, alabalık çiftliğinden yürümeye başlanıp dere boyu izleniyor ve yaklaşık 1 saat sonra mağara için yukarıya yöneliniyor. Sık sık dereyi aşmayı gerektiren bu yol, yaz aylarında daha fazla tercih ediliyor. Diğer bir yol 2 kilometrelik araç yolunu izlemeyi ve 300 metrelik inişi gerektiriyor.

Gökçeler Village-Sleeping Valley

If you would like to spend a day in touch with nature, you should turn left to the 15th km of Milas-Bodrum highway and then should arrive to Gökçeler village. It is possible to take pictures, walk in the nature, and discover İncirli Cave during the trip in the valley. The Sleeping Valley is located 1 km away to Gökçeler village.

There are two roads to arrive the valley. One of which starts from the trout production farm, follows the creek and steers up an hour later for the cave. This way, requires probably pass to the creek, is favored in summer seasons. The other way requires to follow 2 km road and go 300 meters down.

GÜLLÜK-İASOS

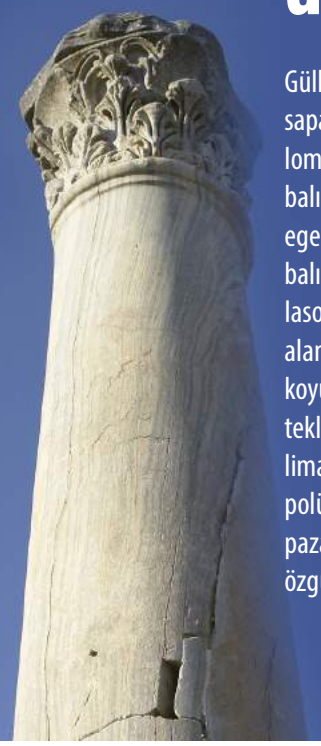

Güllük: Milas- Bodrum karayolunun havalimanı sapağından sonra ilk kavşaktan sağa dönerek, 8 kilometrelik bir yolun sonundadır. Sahil boyunca şirin balıkçı restaurantları, konaklama tesisleri ile tipik bir ege kasabasıdır. Güllük "Heraklia ve Yunus" efsanesi, balık ve denizi ile ünlüdür.

Iasos: Güllük Beldesi'nin Kıyıkışlacık Köyü'nde yer alan Iasos antik kenti, muhteşem bir koyun içerisinde lokalize edilmiştir. Kulelerle desteklenmiş surlarla çevrelenmiş kent, liman kent niteliği taşımaktadır. Merkezde bir akropolü, tiyatrosu, agorası ve surların dışındaki "Balıkpazarı" olarak tanımlanan mezar anıtı ile özgünlüğünü korumuş nadir kentler arasındadır.

Güllük is placed at the end of 8 km long road after turn right to the first intersection of airport on Milas-Bodrum highway. It is a typical Aegean town with its pretty fish restaurants and accommodation facilities placed along the coast. Güllük is famous with "Heraklia and Dolphin" legend and sea products.

Iasos antique city is in Kıyıkışlacık village of Güllük sub-district, was localized in a wonderful bay. The city surrounded by city walls and supported by towers, carries harbor qualification. With its acropolis, theater, agora and mausoleum called "BalıkPazarı", the city is among the rarely cities reserved originality.

GÜMÜŞKESEN ANITI

Gümüşkesen mahallesi'nde yer alan anıt, antik dünyanın yedi harikasından birisi olan Halikarnassos Mausoleionu'nun Roma Dönemi kopyasıdır. Roma nekropolünün en gösterişli yerine yapılan anıt, ancak kente büyük hizmetleri geçen bir şahıs, soylu veya yönetici bir aileye ait olmalıdır. Mezar anıtı; muhteşem taş işçiliği ve plan şeması ile Roma'nın Antoninler Sülalesi'nin hükümdarlık dönemi olan MS 2. yüzyılda yapılmıştır.

Gömü odası olan alt kat, peristilli ikinci kat ve piramidal çatı olmak üzere üç bölümden oluşur. Alt katın duvarları düzgün yontulmuş büyük mermer bloklarla inşa edilmiştir. Duvar örgüsü Baltalı Kapı'nın duvar örgü tekniğiyle aynıdır.

Anıtın çatısı baştan sona kabartma bitkisel ve geometrik motiflerle süslenmiştir.

Roma dönemi eseri olan Gümüşkesen Mezar Anıtı, UNESCO'nun "Dünya Kültür Mirası" listesine alınması için girişimler yapılmaktadır.

Gümüşkesen Mausoleum

The Mausoleum is in Gümüşkesen neighborhood, was constructed as the copy of Halicarnassus Mausoleum one of the Seven Wonders of the World, in Rome Era. The Mausoleum constructed in the most beautiful place of Rome necropolis, should be constructed for the powerful family or person. The Mausoleum with its brilliant stonemasonry, was built in 2th Century B.C. when the Antoninus family ruled the region.

It consists three sections, funerary chamber in ground floor is the first, cloister is the second and the pyramid typed roof is the third. The walls of the ground floor was constructed by marble. Its wall format is the similar with walls of the Axed-Door.

The Mausoleum's roof was decorated with botanical and geometrical motifs.

There is enterprises to join the Gümüşkesen Mausoleum work of Rome Era, in UNESCO World Heritage list.

HACI ALİ AĞA KONAĞI

Hacı Ali Ağa Mansıon

Hisarbaşı Mahallesi'nde yer alan Hacı Ali Ağa Konağı, Milas'ın 19. yüzyıl Türk sivil mimarisinin en güzel örneklerinden biridir. Konak, 1868 yılında Milas eşrafından Hacı Ali Ağa tarafından yaptırılmıştır. Dörtgen planlı ve iki katlı olarak inşa edilmiş yapının, alt katı zahire ambarı ve zeytinyağı deposu, üst katı ise yaşam odaları olarak kullanılmıştır. 2005 yılında Milas Belediyesi'nce aslına uygun olarak restore edilen konağın, birinci katı, günümüzde Türk karikatürünün büyük ustası, Milas doğumlu Turhan SELÇUK anısına, "Turhan Selçuk Karikatürlü Evi" olarak hizmet vermeye başlamıştır. Evin ikinci katı ise geleneksel Milas ev yaşamını ortaya koyan anlayışla tefriş edilmiş ve ziyarete açılmıştır.

Hacı Ali Ağa Mansion is placed in Hisarbaşı neighborhood, is one of the most beautiful examples of 19th Century Turkish Civil Architecture. The Mansion was constructed as rectangular and two-storied plan in 1868 by Hacı Ali Ağa. The ground floor was used for storage olive oil and foods, the upstairs was used as living area. The Mansion was restored in 2005 by Milas Municipality, and the ground floor has been rendering service as "Carton House of Turhan Selçuk" in memory of Turhan Selçuk RIP, Great Cartoonist. The upstairs of the mansion were donated with traditional Milas properties and has been opened to visit.

HEKATOMNOS

Halk arasında "Uzunyuva" olarak adlandırılan sütun, aslen Roma Dönemi'nde Menandros adına dikilmiş bir onur sütunudur. Korinth düzeninde bir başlığa sahip olan sütun, antik Mylasa'nın en güzide eserleri arasında yer alır.

Hekatomnos Lahti: Karia Kralı Hekatomnos'a ait olduğu öne sürülen 2400 yıllık mezar, Anadolu'da 100 yılın arkeolojik buluşu olarak tanımlanmaktadır.

Kral; mezarda masif dört tarafı yüksek kabartmalarla süslenmiş sanat şahaseri bir lahte tüm kişisel eşyalarıyla birlikte gömülmüştür.

The column called as "Uzunyuva" by locals, was constructed in behalf of Menander in Rome Era. The column had a Corinthian plan, is one of the most eximious historical artifacts of Antique Mylasa.

Hekatomnos Sarcophagus; 2400 years old sarcophagus alleged belong to Hekatomnos, King of Caria, has been defined as archeologic discover of 100 years.

King was buried with his properties in the sarcophagus adorned stone rubbings on all sides.

LABRANDA

Yaklaşık 3 binyıllık bir geçmişe sahip olan Kutsal Alan, Milas'ın 14 km. kuzeydoğusunda bulunan Kargıcak Köyü'nde yer alır. Mistik havasıyla, tanrı ve tanrıçaların kutsal mekanı olan Labranda, ismini Amazonların kraliçesi Hippolyte'ye ait olan "Labrys" ten almaktadır. Antik dönemde Labranda, Beçin'den başlayan ve ardından Mylasa Baltalı Kapı ile Alabanda'ya kadar uzanan kutsal yol üzerinde bulunur. Kutsal alanın tepesinde yer alan kaya kültü ile ana tanrıça "Kybele" tapınımı gören alan, daha sonra "Zeus Labrayndios" kutsal alanına dönüşmüştür. Kutsal Alan; Zeus Tapınağı, rahipler sınıfının konutları olan "Oikoi", konuk evleri olan "Andronlar", çeşme binası "Nympheum" , anıtsal girişi "Propylon", kilisesi, kutsal suyu, kutsal havuzu ve anıt mezarları ile tüm ihtişamını korumaktadır.

The sanctuary has approximately 3000 years old history, is placed in Kargacık village that is 14 km in Northeast of Milas. Labraunda the sanctuary of the Gods and Goddess with mystic atmosphere, took its name from the "Labrys" belonged to Hippoltya, Queen of Amazons. In the Antique Era, Labraunda was located on the holly way started from Beçin and ended Axed-Door of Mylasa. The areas placed on the top of the sanctuary and viewed "Kybele" (Goddess of the Holly Zone) Temple, later it was converted into "Zeus Labrayndios" sanctuary. The sanctuary protects its magnificence with Zeus Temple, "Oikio", "Androns", "Proplyon", church, holly water and pool, and Mausoleum.

MACAR EVLERİ

Atatürk Bulvarı'nde yer alan, halk arasında "Macar Evleri" olarak adlandırılan dört büyük ev, 1920 - 1932 yılları arasında inşa edilmiştir.
Dönemin kaymakamı Fevzi Beler tarafından Milas'a davet edilen Macar ustalara yaptırılan bu evler, dik çatıları, çatıların altına gizlenmiş ahşap panjurlu odaları, şık balkonları ile mutfak ve tuvaletlerin içerde olması gibi özellikler taşır.
Çocukları tarafından Milas Belediyesi'ne bağışlanan Fevzi Beler evi, belediyece Nedime Beler Kız Öğrenci Yurdu olarak tahsis edilmiştir. yüzyıl Türk sivil mimari örneklerinden olan Milas evleri; iki katlı, cumbalı, avlulu ve sofalı olarak yapılmıştır. Evlerde, taş - yığma karkas ve bağdadi tekniği kullanılmıştır. Kapı ve tavanların ahşap işçiliğinde kullanılan kabartma motifleri tam anlamıyla sanat eseridir. Geleneksel sokak dokularını da koruyan Milas, 19.yy Osmanlı kent kimliğini taşımaktadır.
Cumbalı ahşap evlerin çatılarını süsleyen bacalar; çevresi tamamen kabartmalarla bezenmiş yuvarlak, dörtgen ve ikiz kuleli olarak baca ustalarınca yapılmıştır. Bacalarda, Gümüşkesen Mezar Anıtı'ndan esinlenmeler görülür.

Macar Houses

4 big houses are in Atatürk Boulevard called as "Macar Evleri" by locals, were constructed in 1920-1932.
Fevzi Beler, Prior Qaimaqam of Milas invited Hungarian house masters to Milas for built these houses. These houses are special with mansard roof, louvered doors, and elegant balconies.
Fevzi Beler house donated to Milas Municipality by his children, was allocated as "Nedime Beler Dormitory for Girls" by Milas Municipality.

MİLAS HOUSES

Milas houses one of the best examples of Turkish Architecture, are built two-storied, bay window and long room. Stone masonry and "Karkaş-Bağdadi" architectural techniques are used in the houses. The embossed motives on the doors and ceilings are work of art. Milas preserves traditional streets, carries the 19rd Century Ottoman identity.
The flues ornamented the roof of bay windowed houses, were constructed as round, quadrilateral and twin towers by master. It is possible to see the signs of Gümüşkesen Mausoleum on the flues

MİLAS HALISI

Milas Halıcılığı'nın17. yüzyılın sonlarından ittibaren geliştiği, 18. ve 19. yüzyıl boyunca bu gelişimini devam ettirdiği bilinmektedir. Milas halıları kendine özgü renk desen ve de oldukça zengin örneklere sahiptir. Halıcılık Genellikle Milas'ın dağ köylerinde yapılmaktadır. Karacahisar, Bozalan, Gökbel, Kayaönü, Alatepe, vb. gibi pek çok köyde halıcılık devam etmektedir. Milas halılarında pek çok halı, Yanış (motif) yada desen adıyla bilinmektedir. "Ada Milas", "kabuksuz", "caferli Milas" "cıngıllı cafer", "gem sulu(gemici suyu)", "anahtarlı su", "Karacahisar göbeklisi" gibi. Milas Halıları %100 yündür. Her bir çift çözgü (arış) ipliğine çift düğüm atılmaktadır. Bu nedenle sağlam halılardır.T.S.E (Türk Satandartları Enstitüsü) belirlediği kaliteye göre Milas halılarının desimetrekaresinde 26x40 düğüm bulunmaktadır. Bügün pek çok Milas halısı ülkemizde ve dünyadaki önemli müzelerde sergilenmektedir.

Milas Carpet

It is known that Milas Carpeting has been started to develop since at the end 17th Century, and continued its development in 18-19th Century. Milas Carpets have original colors, designs and examples. Carpeting usually makes in mountain villages of Milas such as Karacahisar, Bozalan, Gökbel, Kayaönü and Alatepe. Lots of Milas Carpets are called as "Yanış "(Motive) or "Desen" (Design). On the other hand, "AdaMilas", "Kabuksuz", "Caferli Milas", "Gem Sulu (Gemici Suyu)", "Anahtarlı Su", "Karacahisar Göbeklisi" names are also common. Milas carpets are %100 wool. Each dual "Çözgü (Warping)" is sutured two times hence, the carpets are strong. According to Turkish Standards Institution (T.S.E.), there are 26x40 node in Milas carpets. Today, lots of Milas carpets have being exhibited in the important museums.

MİLAS MUTFAĞI

Mutfağımız zeytinyağının hakim olduğu ve birçok ot çeşidinin sofraları süslediği sağlıklı, leziz bir mutfaktır. Özellikle düğünlerimizin vazgeçilmezi olan keşkek, ekşili köfte, vekilharç gibi özel tatların yanında, kabak çiçeği dolması, göce tarhanası, çıntar kavurması, tilkişen gibi yemekleri ile ünlüdür. İlçede yöresel yemeklerin, Milas Köftesi'nin denenebileceği çeşitli lokantalar vardır.
Karışık otlarla ve zeytinyağı kullanılarak yapılan tepsi böreğinin de Milas mutfağında
özel bir yeri vardır

Milas Cuisine

Our Cuisine dominated olive oil and garnished with various herb dishes, is a delicious and healthy cuisine. Beyond the "Keşkek", "Ekşili Köfte" and "Vekilharç", Kabak Çiçeği Dolması (Stuffed Squash Blossoms) dishes; "Göce Tarhanası", "Çıntar Kavurması" and "Tilkişen" are also famous dishes of Milas. It is available to eat traditional dishes and Milas meatball in the restaurants.
"Tepsi Böreği (Traditional Patty)" make by using different kinds of herbs and olive oil, has a special part in Milas Cuisine.

MİLAS MÜZESİ

Milas Müzesi 1987 yılında ziyarete açılmıştır. Müze teşhir salonundaki toplam 11 adet vitrinde Stratonikeia kazılarında bulunan altın eserler, İasos kazılarında bulunan pişmiş toprak kandil örnekleri, Milas merkezi ve çevresindeki kurtarma kazılarında bulunan eserler, mermer heykeler, mermer heykel başları ile vatandaşlardan satın alınan diğer eserler kronolojik bir sıra içerisinde yer almaktadır. Milas'a yakışan büyük bir müze yapımı için Kültür Bakanlığı'nca çalışmalara başlanılmıştır.

Milas İlçe merkezi ve çevresindeki antik yerleşim alanlarında bulunan taşınabilir mermer kültür varlıkları müze bahçesinde sergilenmektedir.

Milas Museum

Milas Museum was opened to visit in 1987. Eleven golden historical works from Stratonikeia, Terra-Cotta Candles from Iasos and the historical works found from Milas and nearby locations, the marble sculptures and the other historical works bought from the citizens are exhibited at the museum chronologically. Ministry of Culture and Tourism has started to construct the new great museum project that Milas deserves.

Portable marble cultural properties found in the antique settlements of Milas district, have being been exhibited at the garden of the Museum.

ÖREN-KEREMOS

Ören: Beçin Beldesinden güneye doğru 37 km.'lik yolculuğun sonunda Gökova Körfezi kıyısındadır. Ören, Keramos Antik Kenti üzerinde kurulmuştur. Çömlekçilik sanatının üstadı kabul edilen Keramos'un adıyla bilinen antik kentin kalıntılarına belde merkezinde gezerken rastlamak mümkündür. Ören, özellikle mandalina üretiminde haklı bir üne sahiptir. Denizi, doğası ve yamaç paraşütü yapma imkanı sunan tesisi ile şirin bir beldedir.

Keramos: Ören Belde merkezinde bulunan, üçbin yıllık geçmişe sahip Keramos kenti, antik dönemde adını Kerme(Gökova) körfezine vermiş önemli liman kentlerinden birisidir. Bakacak tepesindeki Zeus Tapınağı, Çeşme Binası "Nympheum", Kurşunlu Yapı olarak adlandırılan Roma Tapınağı, Kubbeli anıt mezarı ve büyük hamam günümüze kadar korunmuştur.

Ören is placed on coastline of Gökova Gulf at the end 37 km long journey toward south from Beçin sub-district and settled on the Keramos Antique City. It is possible to run across ruins of the antique city accepted master age of pottery art and known with "Keramos", in the center of sub-district. Especially, Ören has an important role of mandarin production. Ören is a pretty sub-district with its sea, nature and touristic facilities ensuring an opportunity to paraglide.

Keramos: Keramos Antique City is located in the center of Ören and dated back to 3000 years, is one of the important port cities in the Kerme (Gökova) Gulf. Zeus Temple on the Bakacak Hill, Fountain "Nymphaeum", and Rome Temple named as lead-covered building, Mausoleum and the Great Bath have been reserved so, far.

TARİHİ CAMİLER

Firuzbey Camii: Muğla yöresinin en ünlü camisidir. Sultan Beyazıt'ın Menteşe Valisi Hoca Firuz Bey tarafından 1394 yılında yaptırılmıştır. Caminin batı tarafındaki yapılar medrese odalarıdır. Üzeri kurşunla kaplı olduğu için halk tarafından "Kurşunlu Cami" olarak da bilinir.

Hacı İlyas Camii: Menteşe Beyliği döneminden kalan iki camiden biridir. Menteşe Beyi Şucaaddin Orhan Bey döneminde, 1330 yılında inşa edilmiştir. Batı Anadolu'nun en eski camilerindendir.

Ulu Camii: Hoca Bedrettin Mahallesinde ve Balavca deresinin kenarında yer alır. Son Menteşe Beyi Ahmet Gazi tarafından 1378 yılında yaptırılmıştır. Kapısı Selçuklu mimarisine uygun olarak yapılmıştır.

Ağa Camii: Hacı Apti Mahallesinde, Balcava deresinin yanında yer alır. 1734 yılında Abülaziz Ağa tarafından inşa ettirilmiştir.

Belen Camii: Hisarbaşı Mahallesinde, Çöllüoğlu Hanı yanındadır. 1750 yılında Mehmet Sait Ağa tarafından onarımdan geçirilmiştir.

Historical Mosques

Firuzbey Mosque: It is the most famous mosque in the region and was constructed in 1394 by Firuz Bey who was the governor of Sultan Bayezid the First. The buildings of the Eastern side, are madrasa rooms. Due to lead covered its top, locals called the mosque as "Kurşunlu Cami."

Hacı İlyas Mosque: It is one of the two mosques from Menteşe Principality Period. It was constructed in 1330 by Şucaaddin Orhan Bey, Prince of Menteşe Principality. It is one of the oldest mosques in the Western Anatolia.

Ulu Mosque: It is located in Hoca Bedrettin neighborhood and along with the Balavca Brook. It was constructed in 1378 by Ahmet Gazi who was the last prince of Menteşe Principality. Its door was constructed in accordance with Seljuk Architecture.

Ağa Mosque: It is located in Hacı Apti neighborhood and near the Balavca Brook. It was constructed in 1734 by Abdülaziz Ağa.

Belen Mosque: It is located in Hisarbaşı neighborhood and near the Çöllüoğlu Inn. It was restored in 1750 by Mehmet Sait Ağa.

SU KEMERLERİ

Bugün bazı bölümleri ayakta kalmış olan Su Kemerleri antik çağda Mylasa'ya su taşıma amacıyla inşa edilmişti.
Kentin kuzeydoğusunda, Milas çevre yolunun doğu-batı doğrultusunda 2,5 km. boyunca izlenebilen Su Kemerleri şehre doğu yönünden girmektedir.
Kentteki Topbaşı mevkiinde iki kola ayrılarak, bir kol kuzeye, diğer kol güneye yönelir.
Kemerlerdeki taş işçiliği geç Roma döneminde yapıldığını ortaya koymaktadır.

Aqueducts

The Aqueducts some of its parts are reached the present, were constructed to carry water to Mylasa in Antique Era.
In Northeast of the city, the Aqueducts can be seen 2.5 km throughout in the direction of the east-west on Milas belt highway, enter towards the city.
It splits into two arms in Topbaşı location and one of which goes on the north the other of which goes on the south.
The Aqueducts were construed in earlier Rome Age.

SELİMİYE-EUROMOS

Selimiye, Milas-İzmir karayolunun 16. km'sinde yer alır. Sığla ağaçlarının görülebileceği nadir yerlerden birisidir. Doğası içerisinde çok sayıda şifalı bitkiyi barındırır. Zeytin, pamuk ve narenciye başlıca geçim kaynağıdır. Belde içindeki Şahinağa Konağı girişindeki Kemerli Kapı, 1798 yılında inşa edilen Selimiye Abdülfettah Ağa Camii ile 1795 yılına ait Hamam görülebilir.
Euromos antik kenti Milas-Selimiye karayolunun 12. km'sinde yer alır. Antik çağda Mylasa'dan sonra yörenin en önemli kentiydi. Kentin adı M.Ö. 5. yüzyılda "Kyramos" yada "Hyramos" biçiminde karşımıza çıkıyor. Grekçe'de güçlü anlamına gelen Euromos, Mausolos'un Hellenleştirme politikas sonucu kullanılmaya başlanmış olmalıdır. Kent kalıntıları çok yıpranmış olmalarına karşın Asya'nın en iyi korunmuş tapınaklarından birisi Euromos'da bulunmaktadır. M.S. 2. yüzyıldan kalma Zeus tapınağı cephelerinde 6, yanlarında 9 sütunlu ve Korinth düzeninde yapılmıştır.

Selimiye is located on 16th km of Milas-İzmir highway. It is one of the special places that sweetgum tress can be seen. There is many medicinal herbs within its nature. Olive, Cotton and Citrus fruits are primary sources of city's wealth. The curved door located entrance of Şahinağa Mansion in sub-district, Abdülfettah Ağa Mosque constructed in 1798 and the bath constructed in 1795 can be seen.
Euromus Antique City is placed on 12th km of Milas-Selimiye road. After Mylasa, it was an important city of the region in Antic Era. The name of the city could be "Kyramos" or "Hyramos" in 5th Century B.C. Euromus name is "Strong" in Greek. This name should be used as a result of Hellenistic policies of Mausolos. In spite of the ruins of city are frayed, one of the most preserved temples of Asia is placed in Euromus. The Zeus Temple dated back the 2th Century B.C., was constructed with 6 columns in its frontage and 9 columns in lateral facade.

SU KEMERLERİ

Beypınarı: Milas-Muğla karayolu üzerinde, Milas'tan yaklaşık 20 km. mesafededir. Alabalık, ızgara et ve yöresel salataları usatlıkla yapan restaurantların yanında ailecek piknik yaparak doğayla iç içe zaman geçirmek isteyenlere hizmet verebilecek bir bölge.
Beçin Dedesi: Ahmet Gazi Medresesi ve türbesi yanında yer alır. Doğal bir kaynak suyunun da bulunduğu bu nokta, Milas'a hakim bir tepe üzerinde olması nedeniyle tercih edilebilir.
Karacahisar Suçıkan Mevkii: Zengin bitki örtisüne sahip, buz gibi kaynak sularının bulunduğu bu bölgede stresten uzak saatler geçirebilirsiniz.
Şeyh Köy Dedesi: Geyik Barajı yolu üzerinde Milas'a 3 km. uzaklıktadır.
Geyik Barajı: Balık avlama ve piknik yeri olarak caziptir. Milas'a 30 km. uzaklıktadır.
Kaymakkavağı: Menteş Köyü yakınıdadır. Asırlık ağaçlar ve doğal ortam sizi büyüler.
Bafa Gölü: Yılan balığı lezzeti, mitoljik atmosfer ve doğa yürüyüşleri ile tercih edilebilir.

Picnic Areas

Beypınarı; It is located 20 km away to Milas on Milas-Muğla highway. Beyond the restaurants cooking ably fish, meat, local foods and salads, ensures families an opportunity to make picnic within nature.
Beçin Dedesi is settled near side of Ahmet Gazi Madrassa. Due to its location and spring water, it is preferred.
Karacahisar Suçıkan Location; It possible to spent peaceful times in there which has a rich flora and cold spring waters.
Şeyh Köy Dedesi; It is placed on Geyikli Dam and 3 km away to Milas.
Geyikli Dam: Because of fishing and picnic areas, it is an attractive and 30 km away to Milas.
Kaymakkavağı is near to Menteş village. Secular trees and nature are enthralled you.
Bafa Lake may be preferred because of delicious snakefish, mythological atmosphere and trekking activities.

Araştırma: Nadir ŞAHİN- EGE YOLCU DERGİSİ
Researcher: Nadir Şahin- Ege Yolcu Magazine.

DALYAN'DA ÇAKIRCALI MEHMET EFE

Çakırcalı Mehmet , Efe was in Dalyan

İran kökenli ve İttihat Terakki yanlısı Kel Hüseyin Ağa 1870' li yıllarda Aydın' a göç eder. 1872' de Ödemiş' in Türkönü köyünde doğan Çakırcalı Mehmet Efe' nin akrabasıyla evlenen Kel Hüseyin 1875' te Dalaman Ovası'na gelip 1880 yılında Ortaca'nın Dalyan Marmarlı mahallesine yerleşir.

Ödemişli Çakırcalı Mehmet Efe' nin babası Çakırcalı Ahmet Efe çıkan bir kavgada Ödemiş' in Kaymakçı Köyü'nde Hasan isminde Jandarma Çavuşu tarafından vurulur. Ahmet Efenin 19 yaşındaki oğlu Mehmet ise komşularına sataşan Çerkezoğlu Hüseyin' i yaralar. Babasını öldüren Jandarma Hasan Çavuş, Mehmet' i tutuklar ve 3 yıl hapse mahkum olur.

Kel Hüseyin Ağa from Iran and pro-İttihat ve Terakki Cemiyeti (Committee of Union and Progress), moved to Aydın in 1870s. Kel Hüseyin married a relative of Çakırcalı Mehmet Efe who was born in Türkönü village of Ödemiş in 1872, had come to Dalaman plain in 1875 and settled in Marmarlı neighborhood of Dalyan within Ortaca in 1880.
Çakırcalı Ahmet Efe, father of Çakırcalı Mehmet Efe was shouted in a fighting by Gendarme Hasan Çavuş and died in Kaymakçı village of Ödemiş. When Mehmet was 19 years old, he shouted Çerkezoğlu Hüseyin and injured him. Gendarme Hasan Çavuş arrested Mehmet and he was sentenced to three years.

Hapisten çıkan Mehmet anasıyla helalleşip "Babamın ve kendimin intikamını alacağım, varsıllardan alıp fakirlere dağıtıp mazlumlara yardım edeceğim" diyerek silahını kuşanıp 1893 yılında dağa çıkar. Böylece babasının namını alıp "Çakırcalı Mehmet Efe" olarak ün salmaya başlar. Arkadaşı Çakan Mehmet ve amcaoğlu Hacı Mustafa da ona katılır. Çakırcalı o günden sonra haksızlığa dur demek için, zalimin zulmüne karşı mazlumun hakkını korumak için yedi dağın efesi olur.

Ödemiş' te Hacı Ahmet Ağa' yı Bozdağ' a kaldırıp 2000 altın alan Çakırcalı' nın peşine yine Hasan Çavuş düşer. Kaymakçı Köyündeki vadide çatışmaya giren Hasan Çavuş, Çakırcalı' nın kurşunlarıyla can verir. Korgeneral Tevfik Paşa üç bölük askerle Çakırcalı' nın peşine düşer ama her kuşatmadan Mehmet Efe kurtulur.

Hükümet, Kamalı Mustafa Zeybek ve Kara Ali' ye 40 asker, para, silah gibi mühimmat verip Çakırcalı' yı yakalamasını ister. Kamalı Mustafa, 300 askeriyle Ovakent Köyü'nde Mehmet Efe ile çatışmaya girer ama Çakırcalı bu kuşatmadan da kurtulur. Daha sonra Osmanlı yönetimi Çakırcalı' nın üstüne 500 Arnavut askerini yollar. Çakırcalı ve arkadaşları birçok Arnavut askerini öldürürken kayın biraderi Çoban Mehmet ve birkaç arkadaşını kaybeder.

Çemberin hızla daraldığını fark eden Çakırcalı, bir süre bölgeden uzaklaşma kararı alır. Ortaca'nın Dalyan beldesindeki Marmarlı mevkiinde yaşayan eniştesi Kel Hüseyin Ağa'nın yanına gelmek üzere Ödemiş' ten yola çıkan efe, 1908 yılında Ortaca' ya geldiğin de Çaylı Mahallesinde Pircilerin evinde kalır. Pirci Mehmet ve hanımı Gülsüm, Efeyi birkaç gün ağırladıktan sonra, Hüseyin Ağa'nın konağına yolcu ederler. Hüseyin Ağa, herhangi bir tehlike anında Çakırcalı' yı saklamak için; konağın doğusundaki dağda bulunan gizli bir ini, Mehmet Efe için işçilerine sığınma yeri haline getirtir.

When Mehmet exited the prison, he said his mother "I will take revenge of my father, I will help to innocent people by taking the rich people and distributing the poor people" and then he girded on his weapons and took to the mountains in 1893. He started to become famous as Çakırcalı Mehmet Efe by taking his father's reputation. Both his friend Çakan Ahmet and his cousin Hacı Mustafa joined to him. After this day, Çakırcalı became the Efe of Seven Mountains in order to stand injustice and protect right of the oppressed people. Because of Çakırcalı Mehmet Efe abducted Hacı Ahmet Ağa to Bozdağ Mountain in Ödemiş by taking his 2000 golds, Hasan Çavuş followed him again. Hasan Çavuş gone into combat in a valley of Kaymakçı village, was killed by Çakırcalı. Lieutenant General, Tevfik Pasha followed Çakırcalı with 3 troop of soldiers but Mehmet Efe escaped.
The government supported Kamalı Mustafa Zeybek and Kara Ali by donating 40 soldiers, money, and weapons in order to catch Çakırcalı. Kamalı Mustafa and his 300 soldiers, went in combat with Çakırcalı in Ovakent, but Çakırcalı escaped again. After that Ottoman Empire sent 500 Albanian soldiers to Çakırcalı for arrest him. Çakırcalı escaped again however, he lost his friends and his brother-in-law Çoban Mehmet. ,
Çakırcalı distinguished that the circle was narrowing rapidly. He took decision to be away from the region. Efe departed from Ödemiş in order to come to Kel Hüseyin Ağa lived in Marmarlı location of Dalyan within Ortaca. When he arrived Ortaca, he stayed Pirciler's house in Çaylı neighborhood in 1908. After Pirci Mehmet and his wife Gülsün hosted Çakırcalı a few days, they send off Çakırcalı. Hüseyin Ağa regulated a hidden cave which was located south eastern of his mansion on the mountain, as an asylum place for Çakırcalı Mehmet Efe in order to hide him in case of a danger.

Bugün "Çakırcalı İni" olarak bilinen bu küçük mağara yaklaşık 50 metre yüksekliktedir. Ormanlık alandaki bu gizlenme yeri oldukça iyi kamuflaj edilmiş, oyuğun hemen girişindeki büyük defne ve meşe ağacı, bu ini çok iyi bir şekilde gizlemektedir. Dışarıdan bakıldığında sadece dikenli çalıları görebiliyorsunuz. İn, zor çıkılabilen ve kesinlikle yoldan görünmeyen bir konuma sahiptir. İçerisi Çakırcalı için özel olarak genişletilip, zemini düzlenip barınılabilecek hale getirilmiştir.

Hem hasımlarınca hem de Osmanlı askerlerince aranan Efe' nin Marmarlı' da olduğu tespit edilir. Jandarmalar Marmarlı' da Hüseyin Ağa'nın konağına baskına gelir. Çakırcalı kendisi için hazırlanan mağaraya kaçar. İz süren askerler efenin gizlendiği yeri tespit edince, mağaraya ateş açarlar. Hüseyin Ağa ve adamları da Çakırcalı' nın kaçması için askerlerin arkasından havaya ateş ederek askerleri yanıltıp başka yöne çekerler. Çakırcalı bu şekilde yara almadan kurtulup kaçar.

Bugün bile hala bu mağara çevresinde askerlerin silahlarından çıkan kurşun izleri mevcuttur.

Çakırcalı arkadaşlarıyla Ödemiş Kayaköy' de Hacı Ahmet Ağa'nın konağına yerleşir. Sürekli aranmakta olan Çakırcalı, 1909' da Manisa' da askerlerle çatışmaya girer ve Manisa Alay Komutanını vurup yine dağa kaçar. İzmir Valisi Mahmut Muhtar Paşa, Çakırcalı ile mücadeleye girişir. Bölgede sıkıyönetim ilan edilip yeni karakollar kurulur. Arnavut ve Çerkezlerden oluşan kalabalık bir birlik Çakırcalı' nın peşine düşer. Çakırcalı Mehmet Efe ve ekibi Nazilli Karınca Dağları'nda kuşatılır. Üç gün süren çatışmada 10 Aralık 1911 yılında Çakırcalı Mehmet Efe vurulur. Onun ölümüne inanamayan mazlumlar, onu yıllarca öykülerinde yaşatıp; türküler söyleyip ağıtlar yaktılar.

Çakırcalı, yalnız Türkiye de değil; yurt dışında da tanınmaktadır. Araştırmacılar onun hakkında tezler hazırlamış, varılan ortak nokta onun bir eşkıya olmadığı; zulme karşı direnen, halkın sığındığı, adaleti sağlayan ama merkezi hükümetle çatışmamayı göze alan bir yerel halk otoritesi olduğuna not düşmüşlerdir. Bugün Çakırcalı' nın Ödemiş, Aydın, Çine gibi birçok yerde köprüler yaptırdığı bilinir. Bu köprülerden biri Karabörtlen eski yolundaki çay üzerindedir.

Çakırcalı' nın ardından "İzmir'in Kavakları" türküsü onun için yakılmış bir zeybek havasıdır.

This little cave known as "Çakırcalı İni", is approximately 50 meters height. This hidey-hole in the forest was camouflaged very well with the great trees. Looking from the outside, it is possible to see only thorny shrubs. The cave has a position that is harder to climb and unseen from the road. Its inside was enlarged and its floor regulated and became a habitability place for Çakırcalı Mehmet Efe.

His enemies and Ottoman soldiers determined him in Marmarlı. The Gendarmes made a surprise attack to Hüseyin Ağa's mansion in Marmarlı and Çakırcalı Mehmet Efe escaped to the cave. The Gendarmes traced his signs. They found him in the cave and they commenced fire to Çakırcalı. Hüseyin Ağa and his men belied the soldiers and directed wrong way by shouting their guns in the air. Therefore, Çakırca Mehmet Efe escaped without taking any harm. It is possible to see bullet marks around the cave even today.

Çakırcalı Mehmet Efe and his men moved to Hacı Ahmet Ağa's Mansion in Köyaköy village of Ödemiş. Çakırcalı wanted in everywhere, went into combat in Ödemiş in 1909 and he killed Manisa Regiment Commander. He escaped to the mountains again. Mahmut Muhtar Pasha, Governor of İzmir started to battle against Çakırcalı Mehmet Efe. Authoritarianism was announced in the region and the new military guard posts were established. A great troop created by Albanians and Cherkess chased to him. Çakırcalı Mehmet Efe and his troops were encircled in the Karınca Mountain of Nazilli. In the gun battles taken 3 days, Çakırcalı Mehmet Efe was shot on 11 December 1911. The poor people had not believed, embalmed him in the stories and lamented for the dead of Çakırcalıby singing folk songs.

Çakırcalı Mehmet Efe was not only famous in Turkey but also famous in the foreign countries. The researchers wrote many thesis about him. As result of the researches, he was not a bandit, he was thought to be a public hero. Today, there are many bridges which were constructed by Çakırcalı Mehmet Efe, in Ödemiş, Aydın, Çine and Muğla. One of these bridges is on river in the Karabörtlen.

After the dead of Çakırcalı, "Izmir Kavakları" folk song is made for him.

ÇÖVMENLER

Çerçi Gediğinden Denizli sınırına sallanıp, koskoca vadinin kiremit rengi tozlu yollarında yol almak… Ardıç ve pırnal ağaçlarının içinden geçip uçurumların eşiğinde ve ıssızlığın tam ortasında ilerlemek… Kızıla boyanmış kırçıllı kayaların arasındaki kalem gibi upuzun çamların bulutlara değercesine göğe fışkırmış olmasını görmek. Gök gürültüsüyle gelen yıldırımdan yarılan dev karaçamları seyreylemek. 1300 yıllık yüzlerce "Anıt Karaçam Ormanları" arasında kaybolmak diyebilirim. Bitmedi. 2294 m. yükseklikte Ağustos ayında ayazı solumak. Buzul çağından mı kalmadır, bir gök taşının düşmesiyle mi oluşmuştur bilinmez ama; Sandıras' ın bir yamacında oluşan Kartal Gölünün gizemi, diğer yakasında kim olduğu, nerden gelip ne ettiği belli olmayan 30 m. uzunluğunda bir yerde yattığı söylenen efsane Çiçek Baba beni oralara çeker. Onlarca taştan örülmüş ocak yerleri, peri bacalarını andırır Eren' in çevresinde.

Muğla' nın en yüksek tepesinde bir yanım Eskere ovasında, bir yanım Toros dağlarının uzantısında… Her defasında yürürken ayaklarım beni gayri ihtiyari çövmenlere götürür. Keçi çobanlarının evidir, barınağıdır "Çövmen". Sanki ayrı bir dili vardır onların; "Çekti" dedikleri sırık, "pardı" dedikleri çürümüş karaçam ağacının parçalarıdır. Kıldan yapılma çula da "Turluk" der Sandıras'ın çobanları. İşte çekti, pardı, yırtma tahta, turluk dedikleri malzemeden yaparlar çövmenlerini, kendi deyimleriyle yurtlarını.

Şairin dediği gibi: Çıngırakların tınısında çövmenlerin kapısında, nümelerin kokusunda geçen yaşamlar… Subaşlarında, tepelerin güney yamaçlarında yurtlanan, gülmekle ağlamayı, gitmekle gelmeyi aynı gören yaşamlar. Mutlulukları oğlak doğumu, evlilikleri keçi kırımı, göçleri kış sonu zemheri başı olan yaşamlar. Zamanı; keçi govumu, oğlak yarımı, kıl kırkımı zamanı diye tanımlayan yaşamlar. Yurtluklarını ağaçlara, yollarını yıldızlara bakarak kurup- bulan, mutluluklarını "Gırtlak havalarıyla" dışa vuran yaşamlar.

Onlar zamanın son demini yaşamaktalar şimdi. Belki de yaşayıp bitirdiler de biz farkında değiliz!

Going Denizli province borders from Çerçi Valley and travelling on the tile powdery road of the huge valley… Passing in the juniper and holy oak forests, walking in the middle of loneliness... Watching the Pine trees rising in the sky between on the red rocks... Watching the giant pine trees cracking by the thunder bolts of thunder… Walking in the 1300 years old "Forests of Monumental Pine Trees". Breathing the cold air in 2294 mt. high on August… Remaining from ice age, established by meteor it doesn't know but Kartal Lake's mystery created on a foothill of Sandıras Mountain and legendary Çiçek Baba (Islamic Saint) 's 30 meters long cemetery built by rocks, take me there. The cooking places built by tens of stones are resembled Fairy Chimneys around the Eren (Islamic Saint). On the highest top of Muğla, one of my part is on Eskere Plain, another of which is on Toros Mountains… Every time when I walk, my legs take me to Çövmenler. "Çövmen" is the house of shepherds. They have another language and they say pole as "Çekti," and nurse log of pine trees as "Pardı". Furthermore, they say Çula as "Turluk" built by hair of goat. The shepherds of Sandıras Mountains build their Çövmen (A kind of Tent) with these equipment.

As the poet said that lives passing in the Çövemen's doors, smell of Nüme flavors with traditional Rattle's sound… The lives settled on water fountains and the Southern side of the hills… The lives seen at same crying-smiling and smiling-crying… The lives that were their happiness was Oğlak Doğumu, their marriage was Keçi Kırpımı and their immigration was in the coldest time in winter… The lives descried the time as "Keçi Govumu, Oğşak Yarımı and Kıl Kırkımı"… The lives built their homes on the trees, found their way looking to stars, share their happiness with "Gırtlak Havaları (Kömey)" sounds…

Now, they are living their last times. Maybe they have lived and finished. We do not know!

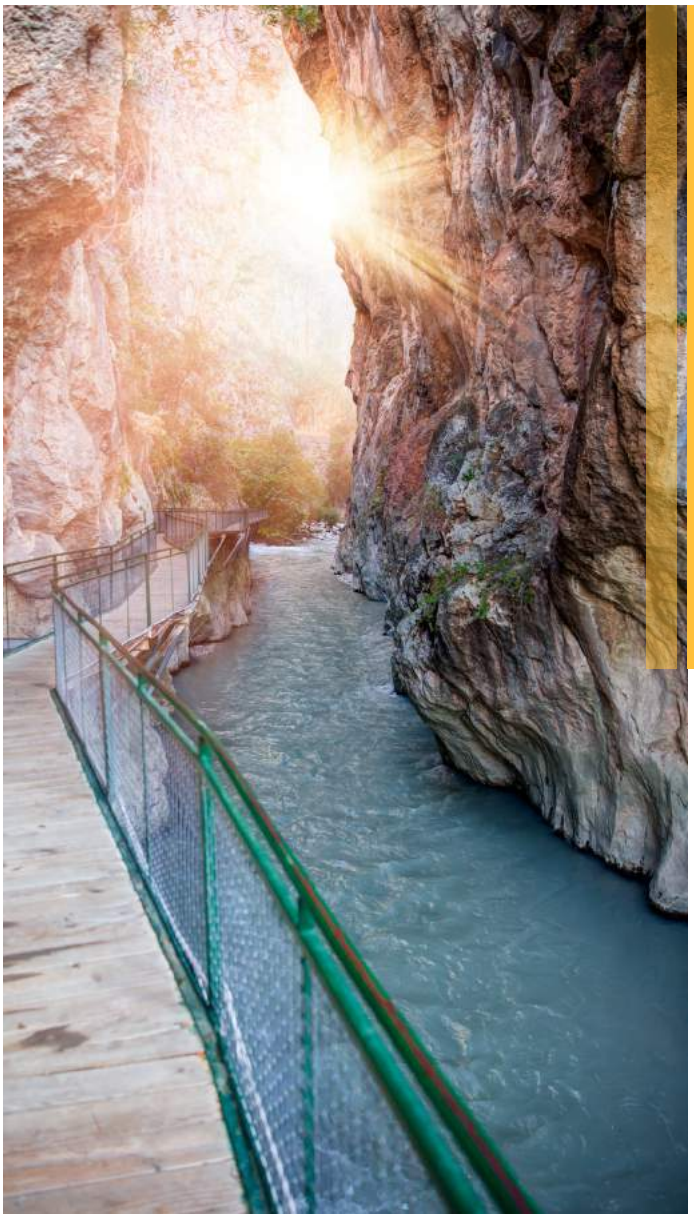

SAKLIKENT KANYON

Saklıkent Canyon

Antalya-Muğla sınırını çizen Eşen Çayının kolu olan Karaçay'ın oluşturduğu Saklıkent kanyonu Muğla ili Seydikemer ilçesi sınırları içerisinde kalmakta olup 1988 yılında 6 adet varil birleştirilerek yapılan sal ile kayaları delip, çakılan demirlerin üzerinden oluşturulan köprü ile giriş sağlandı.

Saklikent Canyon established by Karaçay Brook of Eşen River determining borders of Antalya-Muğla highway, is located within Seydikemer district of Muğla province. Entrance of the canyon is ensured by a bridge which was constructed in 1988 by compounding six barrels.

NEDEN BURAYA SAKLIKENT DENİLDİ?

İsmini, kanyon içerisinde bulunan 7 adet mağaradan almaktadır. Bu mağaraların ulaşılması gezilmesi günümüzde gerekli ve yeterli çalışmaların yapılmamasından dolayı imkânsızdır. Saklıkent, 1989 yılında yörede yaşayan Çoban Ekrem isimli bir köylü tarafından keşfedilmiştir. Çoban Ekrem bu mağaralarda yaşam kalıntılarının izlerinin bulunduğunu belirtmektedir.

WHY DO WE CALL HERE SAKLIKENT?

Canyon takes its name from 7 caves located within the canyon. In today, it is not possible to go these caves due to insufficient works and projects. A villager called Çoban Ekrem discovered Saklıkent in 1989. He indicates that there were living signs in the caves.

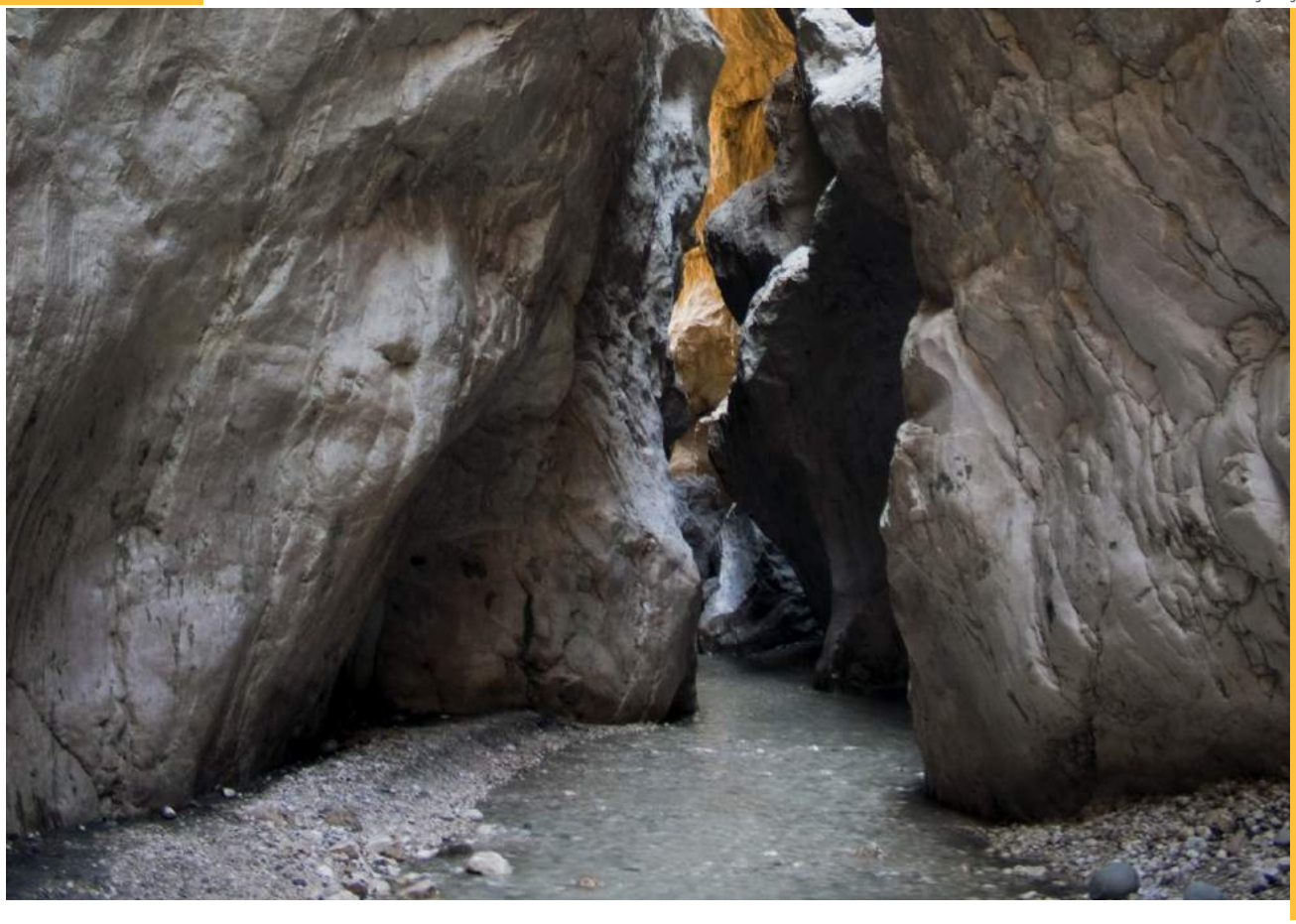

Bir rivayete göre kanyonun girişinin hemen üzerindeki mağaralarda yaşayanların Saklıkent köprüsünden geçenleri vurduğu, bu durumdan kurtulmak için mağaraların arı kovanları atılarak temizlendiği dilden dile dolaşmaktadır. Burayı en güzel anlatabilecek ismin Saklıkent olduğunu fikri oluşmuştur.

Saklıkent 18 Km uzunluğundadır. 50 ila 200 metre yüksekliğindeki kayalar içerisinde bulunmaktadır. Binlerce yıl önce jeolojik yer hareketleri ve devamında suyun hareketleri ile oluştuğu tahmin edilen kanyonun yukarı kısımlarında genişlik yer yer 2 metreye kadar daralır.

1989 yılında hizmete başlayan Saklıkent, 1990 yılına kadar sadece çevre köyler tarafından bilinen bir yerdi, 1990 yılında TRT televizyonunda yayınlanan kısa bir tanıtım filminden sonra Saklıkent dünyaca tanına bir turizm cenneti olmuştur.

1998 yılında Muğla Valiliği ve şimdiki adı Orman ve Su İşleri Bakanlığı tarafından tek taraflı Ekrem Uçar'ın Sözleşmesi fes edilip Saklıkent kanyonunun işletmesi Kayadibi köy muhtarlığına devredildi

1996 tarihli Resmi Gazeteyle Kanyonun çevresinde Saklıkent Milli Parkı ilan edilerek korumaya alınmıştır. 2003 yılında kanyonun işletmesi Muğla valiliği tarafından MELSA şirketine ihale edilmiştir. 2008 yılında Fethiye Turizm Altyapı Birliğine ihale edilmiştir.

Kanyonun üst kısımlarından akan su, Haziran Ayı ile birlikte etkisini yitirirken, demir iskelenin bittiği noktadan çıkan kaynak suları, adeta bir nehre dönüşüyor. Kanyon çıkışında düz bir arazide hareket eden ve Eşen Çayı ile birleşen Karaçay'da rafting keyfi ve çamur banyosu ise Saklıkent'te başka aktiviteleri de ziyaretçilerine sunuyor.

Günümüzde Saklıkent kanyonunda gelen ziyaretçilere işletmecisi olan Seydikemer Belediyesi tarafından her türlü kolaylıklar sağlanmaktadır. Saklıkent kanyonuna yılda yaklaşık olarak 500 bin ziyaretçi giriş yapmaktadır. Yerli ve yabancı ziyaretçilerin uğrak yeri olan Saklıkent Kanyonu doğa harikası diye tabir edilen bir yerdir.

A rumour has it that, livers in the caves just above the entrance of the Canyon, shoot people who pass on Saklıkent Bridge. In order to rescue this situation, the caves were cleaned by putting bee hives. Saklıkent name can introduce that place in the best way.

Saklıkent is 18 km long. It has 50-200 meters long vertical rocks. The canyon was created by geologic formations and water erosions thousands years ago. Its narrows up two meters in upper-sides.

Saklıkent has started to render service in 1989. It is a place that has just known by residents as far as 1990. After a short-length film was featured in TRT (Television Channel) in 1990, Saklıkent has become worldwide known tourism place.

In 1998, Ekrem Uçar's commercial agreement was cancelled unilaterally by Governorship of Muğla and Ministry of Forestry and Water Affairs. And then, the right to run of Saklıkent was transferred Kayadibi Muhtar.

Due to the official gazette dated 1996, Saklıkent was announced as National Park in 1996. The right to run of Saklıkent was transferred MELSA Company in 2003 by Governorship of Muğla. In 2008, it was transferred Fethiye Turizm Altyapı Union.

Seydikemer Municipality has been running the Canyon for 3 years, it has been showed positive effects in every part of the canyon. After the iron pier edge of the rocks in the canyon, visitors can able to walk throughout 2 kms inside of the canyon with equipment distributed by Seydikemer Municipality. On the other hand professionals can walk more than 2 km.

While the flowing water on the canyon, loses its efficient with June, the spring waters from the point where iron pier ends, become a river. Rafting in Karaçay and mud bath offer another activities to the visitors of Saklıkent. At the present time, Seydikemer Municipality provides every type of conveniences to the visitors. Approximately 500 thousands of foreign and domestic tourists visit Saklıkent per year. Saklıkent is a natural wonder.

İdyma

Idyma

İdyma İlk Çağ kenti Muğla-Antalya yolu üzerinde Sakar Geçit'inin hemen güneyinde Küçük Asar Tepe üzerinde ve ya¬maçlarında yer almaktadır. Sakar Geçiti'nin virajlı yollarından inerken bir mola verilip aşağı güneye bakıldığında İdyma kentinin akropolisi ve üzerindeki yıkıntılar fark edilebilir. Asar Tepe'nin hemen güney bitiminde Gökova Köyü (Kozlukuyu) başlar. Eğer İdyma'nın akropolisine çıkılmak isteniyorsa ilk önce Muğla-Antalya yolundan Marmaris'e ayrılan Dörtyol göbeğinden Gökova köyüne sapılmalı ve ertesinde Gökova'- dan evlerin arasından başlayan oldukça dik ve zorlu bir tır¬manış göze alınmalıdır. Öte yandan bugün kurumuş Çaydere (İlk Çağ'da İdymos deresi) köprüsünün yanında kuzeye doğ¬ru bakıldığında kentin tapınak tipi (ya da Lykia) kaya mezar¬ları kolaylıkla fark edilir. Kuvvetli bir göz tepeye doğru kentin teras duvarlarını görebilir. Karia'daki birçok şehir gibi bir dağ yerleşimi izlenimini ver¬mektedir; ancak denizden ve güneyinden geçen Çaydere'den uzak olmaması onun çevresini de kontrol altına almasını sağ¬lamış, hatta zorunlu kılmış olmalıdır. İdyma ismi büyük olası¬lıkla Didyma ve Sidyma isimlerinde olduğu gibi Yunanca değil yerli bir kelimeden Yunancalaştırılmıştır. Bu anlamda Hitit- Luvi adı İtuma İdyma ile tam bir çağrıştırma içindedir. İlk Çağ yazarları şehirden fazlaca bahsetmemektedir.

Idyma Antique City is located on the Küçük Asar Hill and its slopes in the South of Sakar Pass on Muğla-Antalya road. While passing from the Sakar Pass' curved roads, the acropolis and ruins on it can be seen when looked down to the South. Gökova (Kozlukuyu) village starts in the southern end of Asar Hill. In order to go to Idyma acropolis, one should take the crossroad towards Gökova village from the Marmaris turning on Muğla-Antalya highway and venture a steep and tough climbing through Gökova Houses. In addition, when looked to the North near Çaydere (Idymos Broke in First Age) Bridge, which is a donga currently, temple-typed (or Lycian) rock tombs can be detected easily. A good eye may also see the terrace walls of the city on the hill. The city has a look of a mountain settlement as many Carian cities; however, it is not far from the sea and Çaydere Brook passing its south and thoese should have caused, even forced, to take control over its surrounding. The name of Idyma is probably not Greek but Greekalized from a local word as happened with Didyma and Sidyma. In this sense, Ituma, Hitite-Luwian name, evokes Idyma.

Tarihi kaynaklarda adı az anıldığı için İdyma'nın tarihçesine ilişkin, şimdilik fazla bir şey bilinmemektedir. Tarihi kay-naklar ondan ilk defa M.Ö. 5. yy.'ın ortalarında bahseder-ler. Attika-Delos Deniz Birliği vergi listelerinde M.Ö. 452 yılında ödemesi gereken tutar 1 Talent 890 Drahmi olarak tespit edilmiştir. Atinallların bu yılda İdyma çevresindeki şehirlere küçük bir filo göndererek, bu şehirleri zoraki birli-ğe ve dolayısıyla vergiye dâhil etmiş oldukları kabul edil-mektedir. Atina M.Ö. 440 civarlarında, 40 kadar Karia ken-tini birlikten çıkarır. Bunların içinde İdyma da vardır. Ger-çekten de M.Ö. 442/1 yılından sonra İdyma adına, listede M.Ö. 425/4 yılında son kez okunana dek rastlan ma makta¬dır. Bu vergi listelerinde İdyma'nın adı ilk zamanlar Paktyes adlı bir tiran ile birlikte anılır. M.Ö. 5. yüzyılın ikinci yarısın¬dan itibaren, İdyma gümüş ve tunç sikkeleri, şehrin kültü¬rel varlığının kanıtı olarak karşımıza çıkmaktadır. Sikkelerin üzerinde yer alan boynuzlu erkek başı tanrı Pan olarak algılanmıştır. Son yapılan araştırmalar bunun Anadolu kül¬türüne oldukça yabancı olan tanrı Pan değil İdymos deresi¬nin kişileştirilmesi olduğunu ortaya koymuştur. Sikke darbı M.Ö. 4. yy ve Hellenistik Devir'de (M.Ö. 334- 31) de devam etmiştir. Gümüş sikkeler Rodos sistemine göre basılmıştır. Bu kez ön yüzlerinde açıkça Rodos Apollon'nun başı, arkada ise incir yaprağı görülmektedir . Hellenistik Devirde Büyük İskender'in eline geçen şehrin M.Ö. 3. ve 2. yy.'da Rodos Peraiasına dâhil olması gerektiği düşünülmektedir. Peraia Yunanca karşı yaka demektir. Hellenisitik devir boyunca devam eden Rodos Peraiası Rodos 'un Karia kıyılarındaki siyasi yönden hakim olduğu alanları tanımlar. Bu dönemde İdyma, içinde başka yerleşimleri ve savunma, merkezlerini barındıran bir alana hükmediyordu. Ancak bu nun ne zaman başladığı ve ne zaman sona erdiği tam olarak bilinmemektedir. Kesin olan bu alanda oturan insanların ken dilerini Hellenistik Devir ile Vespasianus Dönemi (M.S. 69 79) arasında İdyma Konfederasyonunun bir parçası olarak adlandırmalarıdır. Bu kuşkusuz pek siyasi yönü olmayan daha çok ekonomik bir örgütlenmedir.

First Age authors do not mention the city very much. Since Idyma was not mentioned very much in historical sources, we do not know much about its history, yet. The historical sources mention it in mid-5th century B.C. According to Attica-Delos Sea League tax lists, they needed to pay 1 talent (890 Drahmis) for 452 B.C. It is considered as Athenians sent little fleets to the cities near Idyma and made them to adhere to the League and the tax. Athene takes approximately 40 Carian cities off the League circa 440 B.C. Idyma is one of them. Indeed, Idyma is not registered to the tax list after 442/1 B.C until being pronounced in 425/4 B.C. for the last time. Idyma is associated with a tyrant named Paktyes. Starting from the second half of 5th century B.C., silver and bronze coins of Idyma are considered as the evidences of the cultural assets. The horned male head on the coins were perceived as Pan. However, the last researches revealed that it is not Pan, which is strange to the Anatolian culture but the personalized form of Idyma Brook. The coinage continues in 4th century B.C and Hellenistic Age (334-31 B.C). Rhodian system is used in the silver coins. They have Rhodes Apollo's head on obverse and fig leaf on its reverse.

The city that is conquered by Alexander the Great in the Hellenistic Period is considered to be in Rhodes Peraia in 2nd and 3rd centuries B.C. Peraia means opposite shore in Greek. Rhodes Peraia that lasts during the Hellenistic Period describes the areas on the Carian shores that Rhodes rules politically.

During this period, Idyma was ruling an area that contains other settlements and defense centers. However, starting and ending dates are still unknown. What is certain is that the residents of this area define themselves as a part of Idyma Confederation between Hellenistic-Vespasianus Era (69-79 A.D.). Undoubtedly this is more like an economic organization rather than politic.

Olasılıkla M.Ö. 201 yılında kısa bir süre Makedonia kralı V, Philippos'un eline geçen şehir, Rodoslu komutan Nikagoras tarafından 198 ya da 197 yılında tekrar geri kazanılmış olma¬lıdır.

Bundan sonra Karia'da bulunan politik güçlerin, yani Rodosluların, Seleukosların, Ptolemaiosların, etkileri bölge üzerinde süreklilik göstermemiştir. Şehirler sık sık el değiştirmiş ve sınır kavramı neredeyse yok olmuştur. Bu süre zarfında böl- geye müdahil olan Roma'nın baskısıyla M. Ö. 167 yılında Rodos bölgedeki en eski sınırlarına geri çekilmiş ve ilerleyen yıllarda toprak kaybetmeyi sürdürmüştür.

M. Ö. 129 yılında Karia, Roma'nın Asia eyaletinin bir parçası olmuştur. Yine de Rodos'un bir miktar toprağını Roma İmpa¬ratorluk dönemine (M.Ö. 31-M.S. 395) dek koruduğu düşünülebilir. Bütün bunların İdyma'yı nasıl etkilediği tam olarak açık değildir. Ancak İdyma'daki bir yazıta bakılarak Rodos'un M.Ö. 1 yy.'da hâlâ buraya hâkim olduğunu düşünebiliriz.

Roma devrinde İdyma taVihtö.bir,-rol oynamaz. Ancak kentin yaşamına bir Roma şehri olarak ta devam ettiğini ve en azın¬dan bir süre daha konfederatif alanını koruduğunu epigrafik ve arkeolojik buluntulardan anlıyoruz.

Probably the city entered into the domination of King of Macedonia, Philippos V for a short time in 201 B.C and regained by Rhodian Commander Nikagoras in 198 or 197.

After this date, the impact of the political powers of Caria, namely Rhodians, Seleucids, Ptolemaics is rather temporary. The cities change hands quite frequently and the frontiers nearly disappeared. Rhodes retreats to its oldest borders in 167 B.C as a result of Romanian pressure and keeps on losing land in the subsequent years. Caria becomes a part of Roma's Asia states in 129 B.C. Nevertheless, one may assume that Rhodes protected some of its lands during The Roman Empire. (31 B.C and 395 A.D) Yet, it is not clear how this influenced Idyma. However, we may think that Rhodes was ruling there in 1st century B.C according to an epitaph in Idyma.

Idyma do not have an important historical role in Roman Era. However, we do understand that the city keep on living as a Roman city and protected its confederative area at least for a while.

Tarcan Oğuz
Yatağan Belediye Başkan Yrd.
Araşt.Yazar -Halk bilimci
Deputy Mayor of Yatağan Municipality
Folklorist and Researcher Author

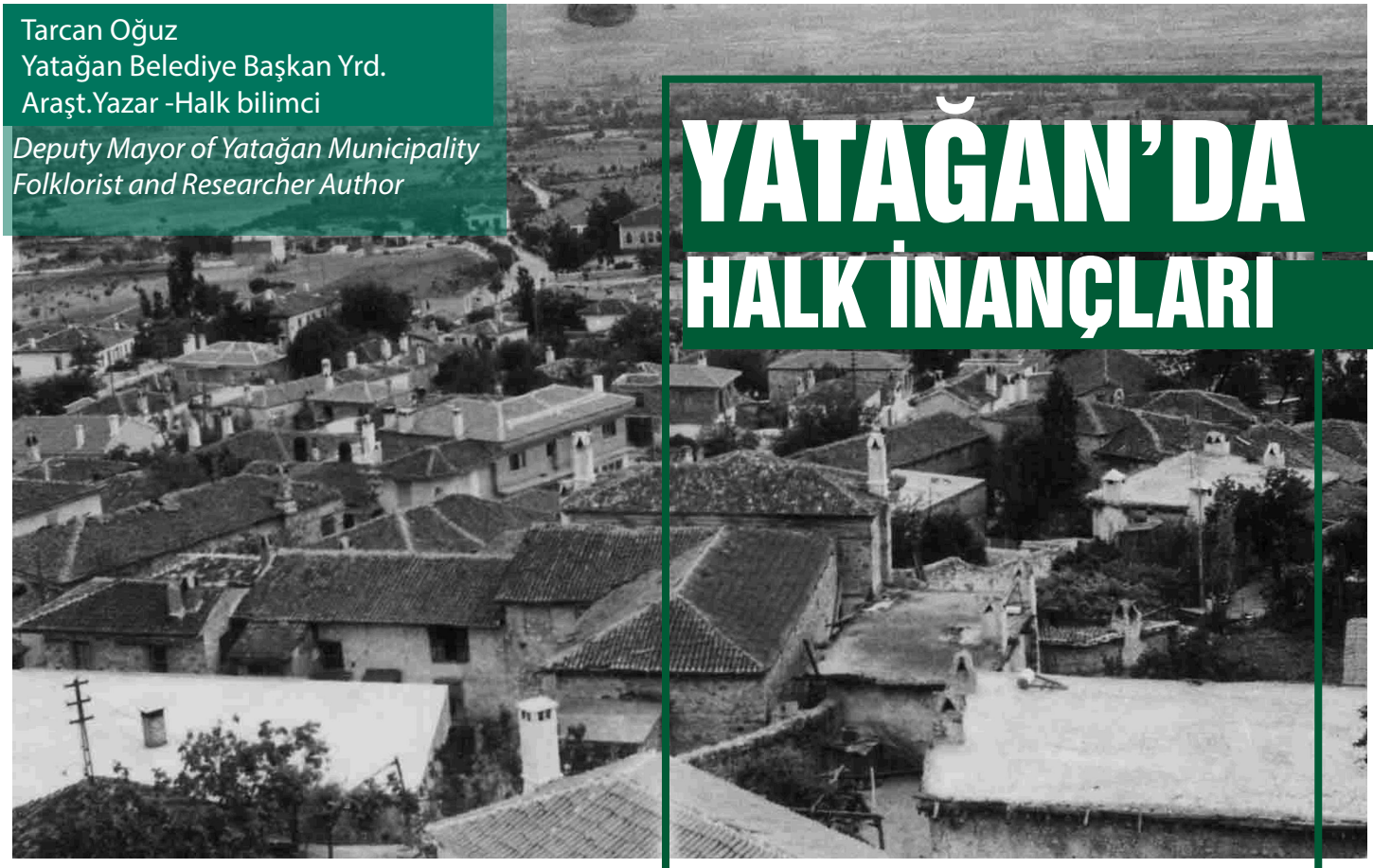

YATAĞAN'DA HALK İNANÇLARI

Public Beliefs in Yatağan

Halk inançlarımız, Orta Asya kültürünün ürünüdür. Halkımız bu kültür mirasımızı, İslam Dini'nin
kabulünden sonrada günümüze kadar çeşitli değişiklikler, yeni katkılar yapılarak taşımışlardır.

Bu inançların bazılarının mantıklı bir açıklaması bulunamazken, bazılarının akla ve mantığa uygun
olduğu görülmektedir. Genç kuşak, bu inanışlara inanmamakla birlikte, inananlara saygılı davranmaktadırlar.. Yöremizde yaşatılmaya çalışılan inanışlarımızdan bazıları şunlardır:

Dini bayramlarda mezarlık ziyaretleri, mersin, çiçek götürmek, mezar başında dua okumak, kurban kesip
fakir ve fukaraya et dağıtmak, ev ziyaretleri yapıp yaşlı kişilerin ellerine öperek hayır dualarına almak. Türbelere
ziyaret edip, kurban veya adak kesmek, dileklerde bulunmak, bez bağlamak kandil günlerinde veya aileden ölenin
adına, yedinci ve elli ikinci günlerde mevlit okutmak, lokma, katmer yapmak konum-komşuya dağıtmak. "Muharrem
Günü"nde (Aşure Günü) aşure pişirip yakınlarına ikram etmek. Üç aylar girince oruç tutmak gibi.

Mezarlar üzerine mersin dalı dikmek, "kabir azabını" hafifletir, ölünün üzerinde "salavat" getirir,
İnancı vardır.

Köyde, 70 kişi üzerinde yapılan ankete göre :
Kurban Bayramında Kurban Keser misiniz ?

Public beliefs are products of Central-Asia culture. After our nation had embraced Islam, they have protected and conserved these cultural heritages by making some changes and contributing until today.

Even though some of the beliefs have logical explanations, some of them do not. Despite the new generation do not believe in those beliefs, they do show respect to the believers.

Some of the beliefs are the followings;

Visiting cemeteries, bringing flowers or myrtles, praying on the graves, sacrificing animals and handing out the meat to the people in need and visiting the elders, kiss their hands in religious festivals.

Visiting shrines, sacrificing animals, making wishes, tying fabrics. Organizing a special Islamic ceremony known as "Mevlit", making "lokma" and "katmer" (must-taste traditional desserts) to deliver to the neighborhood in Holy Nights an, seventh and fifty-second day of loss of a family member.

Cooking Noah's pudding (pronounced as "ashure" in Turkish) in Muharram Day (Ashure Day) and serve acquaintances. Fasting when Holy Months come.

It is believed that planting myrtles would palliate and bring "salawat" to the suffering of the dead.

According to a survey applied on 70 people in the village;

Do you sacrifice animal on Greater Eid?

Köyde, 70 kişi üzerinde yapılan ankete göre :
Kurban Bayramında Kurban Keser misiniz ?

	Freuency (frekans sayısı)	Percent (yüzde)	ValidPercent (gerçek yüzde)	Kümilatif yüzde
Evet	66	94,3	94,3	94,3
Hayır	4	5,7	5,7	100,0
Toplam	70	100,0	100,0	

Kurban Derilerinizi Hangi Kurumlara Verirsiniz?

	Freuency (frekans sayısı)	Percent (yüzde)	ValidPercent (gerçek yüzde)	Kümilatif yüzde)
THK	51	72,9	77,3	77,3
Eğitim için	3	4,3	4,5	81,8
Camiye	2	2,9	3,0	84,8
Diğerleri	10	14,3	15,2	100,0
Toplam	66	94,3	100,0	
Cevap vermeyen	4	5,7		
Toplam	70	100,0		

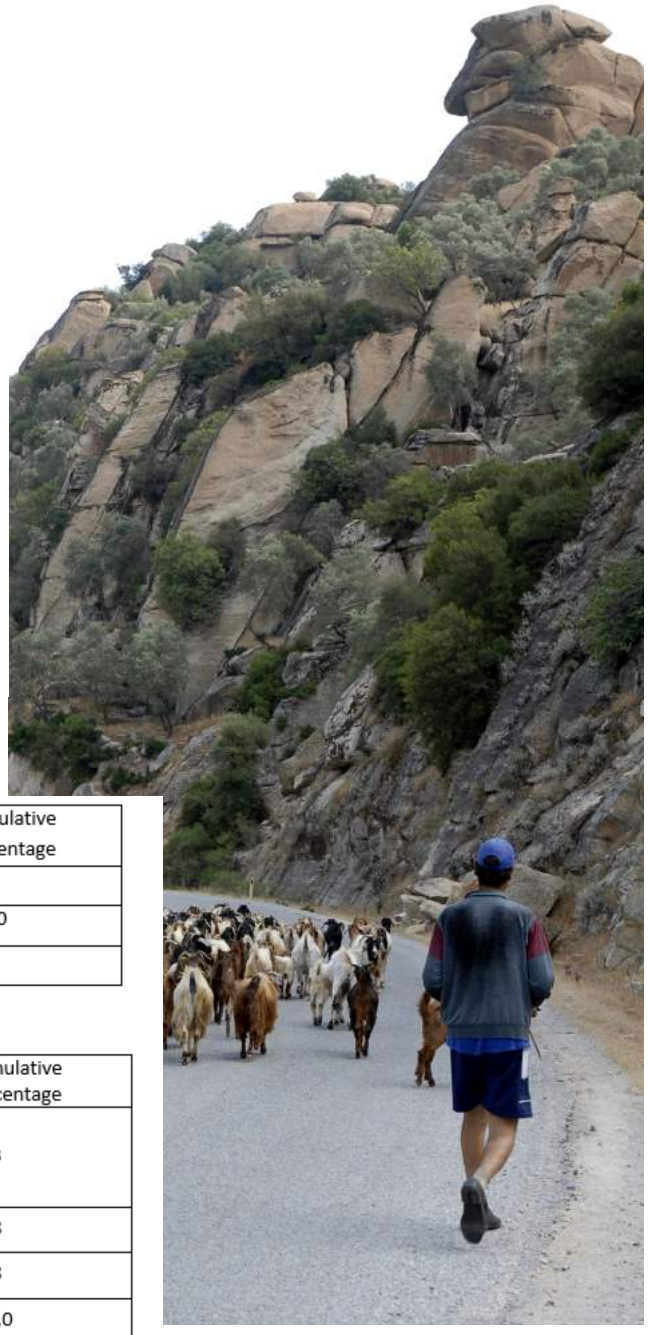

According to a survey applied on 70 people in the village;
Do you sacrifice animal on Greater Eid?

	Frequency	Percentage	Valid Percentage	Cumulative Percentage
Yes	66	94,3	94,3	94,3
No	4	5,7	5,7	100,0
Total	70	100,0	100,0	

Which institution do you donate your sacrificial animal's skin?

	Frequency	Percentage	Valid Percentage	Cumulative Percentage
THK (Turkish Aeronautical Association)	51	72,9	77,3	77,3
For Education	3	4,3	4,5	81,8
To Mosque	2	2,9	3,0	84,8
Others	10	41,3	15,2	100,0
Total	66	94,3	100,0	
Non-responsive	4	5,7		
Total	70	100,0		

MEVSİM- AY ve GÜNLERİN YÖRESEL ADLARI

a-Mevsimler;

MİLADİ	**YÖRESEL**
Kış	Gış (Hazır, zengin ayları)
İlkbahar	Bahar (Gül açımı zamanı)
Sonbahar	Güz (Çardak yıkımı-Gazal Dökümü-Hasılat-Göç dönüşü zamanı)
Yaz	Yaz (Fakir-fukara ayı)

b-Aylar;

MİLADİ	**YÖRESEL**
Ocak	Zehmeri
Şubat	Lale açımı
Mart	Ağaç uyanımı
Nisan	Mor zambak açımı
Mayıs	Hıdırellez, gül açımı
Haziran	Gün dönümü
Temmuz	Orak biçimi
Ağustos	15 yaz - 15 kış
Eylül	Bolluk-bereket, ilkgüz
Ekim	Sarı zambak açımı, hasılat
Kasım	Songüz
Aralık	Karakış

c-Günler ve Günlerin bölümü;

MİLADİ	**Yöresel**
Pazar	BözükBazarı (Bozüyük Pazarı) –Eski bazar
Pazartesi	Bazaretesi (Pazartesi)
Salı	Meles Bazarı (Milas Pazarı)-Sali (Salı)
Çarşamba	YatıganBazarı (Yatağan Pazarı) –Denek (Dernek)
Perşembe	MulaBazarı (Muğla Pazarı)
Cuma	İlene,DurgutBazarı (Leyne-Turgut Pazarı)
Cumartesi	EssarBazarı (Eskihisar Pazarı)

Not: Gün isimleri özellikle pazar isimleriyle söylenir. Yatağan, Muğla, Milas pazarı gibi.

SABAH (Güneşin doğuş anı)

Şafak (Seher vakti): Güneş doğmak üzere iken havanın yavaş yavaş ağarmaya başladığı an.

Sabah Namazı: Şafakla gün doğumu arasınadaki süre.

Kuşluk (Tavukların gak-gı-lama vakti) Güneşin doğuşundan sonra geçen 2-3 saatlik zaman.

ÖĞLEN (Öğle zamanı)

Öğlen: Güneşin yükseldiği zaman.

İkindi: Öğle ve akşam arasındaki zaman.

Akşam üstü: Gün batımına yakın an, dar ikindi de denir.

AKŞAM (Güneşin kaybolma anı)

Yatsı (Yatsı ezan vakti): Akşamdan sonraki vakit.

Yatsı sonrası: Yatsı ezanından sonraki zaman.

GECE

Gece: Yatsıdan şafağa kadar geçen zaman.

Gece yarısı: Saatin on ikiye gösterdiği zaman.

Local names of Seasons- Months- Days;

a-) Seasons

The Gregorian Calendar	***Local***
Winter	*Gış (Prepared, months of rich persons)*
Spring	*Bahar (time of rose blossoming)*
Autumn	*Güz (vine-harvest- Gazal (Leaf) cast - Revenue- Immigrate)*
Summer	*Yaz (Poor persons' mouth)*

b-) Months

The Gregorian Calendar	*Local*
January	*Zehmeri*
February	*Lale açımı*
March	*Ağaç uyanımı*
April	*Mor zambak açımı*
May	*Hıdırellez, gül açımı*
June	*Gün dönümü*
July	*Orak biçimi*
August	*15- yaz- 15 kış*
September	*Bolluk-bereket, ilkgüz*
October	*Sarı zambak açımı, hasılat*
November	*Songüz*
December	*Karakış*

c-) Days and their parts

The Gregorian Calendar	*Local*
Sunday	*Bözük Bazaar (Bazaar of Bozüyük) - Eski Bazaar*
Monday	*Bazartesi*
Tuesday	*Meles Bazaar Bazaar of Milas)- Sali*
Wednesday	*YatıganBazaar Bazar of Yatağan)- Denek*
Thursday	*MulaBazarı (Bazaar of Muğla)*
Friday	*İlene, DurgutBazarı (Bazaar of Leyne-Turgut)*
Saturday	*EssarBazarı (Bazaar of Eskihisar)*

Note: Name of the days are specially called with the Bazaar days. i.e: Yatağan, Muğla, Milas bazaars

Sabah-Morning (Sunrise moment)

Şafak (Twilight): the moment when sun is about to rise, dawn.

Sabah Namazı (Islamic Dawn Prayer): the time between twilight and sunrise.

Kuşluk (Mid-morning): 2-3 hours period after sunrise.

Öğlen-Noon

Noon: the period when the sun climbs.

İkindi (Mid-afternoon): the period between noon and evening.

Akşamüstü (Late-afternoon): the moment near to the sunset, also said narrow mid-afternoon.

Akşam-Evening (Sunset moment)

Yatsı: *the period after evening.*

Yatsı Sonrası: *the period after evening Azan.*

Gece (Night)

Gece (Night): the period between Yatsı and Morning.

Gece Yarısı (Midnight): twelve o'clock

UÇAĞINIZ KAÇMASIN

ALWAYS ON TIME

HedefimizBir Muğla1Bir

Sevgi, Hoşgörü, Güleryüzle Hizmet

www.mugla.bel.tr | info@mugla.bel.tr | 444 48 01

TALEP VE ÖNERİLER İÇİN: 0252 212 48 50 - info@muttas.com.tr

SEFER SAATLERİNİ WEB SAYFASINDAN TAKİP EDEBİLİRSİNİZ.

For the schedule of airport shuttle bus times, please visit our web-site.

Sivrisinek ile Mücadelemize Siz de Katkıda Bulunun!

T.C. MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ 2014

HedefimizBir Muğla1Bir

Sevgi, Hoşgörü, Güleryüzle Hizmet

www.mugla.bel.tr | info@mugla.bel.tr | 444 48 01

✓ Fosseptikler doğal düşmanlarının bulunmaması, güneş ve rüzgar gibi dış etkenlere karşı güvenilir olması ve larvalarının gelişimi açısından ideal ortamlardan olmaları nedeni ile sivrisinekler için en önemli üreme alanlarındandır.

✓ Sivrisinekler fosseptik kapakları kenarlarındaki çok küçük deliklerden, havalandırma borularından hatta böceklerin kazdıkları küçük yollardan dahi fosseptikler içerisine girebilmektedirler. Bu nedenle fosseptiklerin ekiplerimizin kontrol etmesine imkan verecek şekilde kapatılması ve havalandırmalarının sinek telleri ile örtülmesi gerekmektedir.

✓ Fosseptiklerin altlarına sünger koymak suretiyle demir kapaklar ile kapatılması kontrol çalışmaları sırasında süngerin zarar görmesi, kapakların tamamen toprak ile kapatılması ya da tamamen betonlanmasının kontrol şansını ortadan kaldırması nedeni ile uygun kapatma yöntemleri olmadığı görülmektedir.

✓ **Yapılan çalışmalarda en uygun kapatma yönteminin yan taraftaki örnekte gibi olduğu görülmektedir. Böylece ekiplerimiz düzenli kontrollerini yapacak ve gerektiğinde ilaç uygulamalarını yapabilecektir.**

Dr. Osman GÜRÜN
Muğla Büyükşehir Belediye Başkanı

ÇEVRE İLAÇ MAKİNA | roksan İlaç San. ve Tic.Ltd.Şti.

MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER DAİRE BAŞKANLIĞI

Paylaşarak Sevindir

Evinizde bulunan ihtiyaç fazlası giysi ve ev eşyalarınızı evinizden alıp ihtiyaç sahiplerine ulaştırmaktayız.

Bağışlarınız ve talepleriniz için müracaatlarınız;
Sağlık ve Sosyal Hizmetler Şubesi 0 (252) 212 05 66 telefona yapabilirsiniz.

Teslimat Adresi:
Emirbeyazıt Mah. Bayram Çetinkaya Caddesi
Stad Apt. No:18 MENTEŞE

HedefimizBir
Muğla1Bir
Sevgi, Hoşgörü, Güleryüzle Hizmet

www.mugla.bel.tr | info@mugla.bel.tr | 444 48 01/7

T.C. MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Engelli Ailelerine Kısa Mola

- Muğla ili içerisinde ikamet eden 5 yaş üstü engelli yakını olan tüm engelli ailelerinin kendilerine vakit ayırabileceği, özel işlerini yapabileceği, bu süre içinde de engelli bireylerin eğlenceli vakit geçirebilmelerine yönelik bir mekan uygulamasıdır.

OYUNLARIMIZ

X Box, Langırt, Satranç ,Puzzle
Boyama, Basketbool Oynama Alanı
Top Havuzu, Zeka Oyunları
Lego, Masal Kitapları
Ve Daha Birçok Oyun

- Hizmetimizden yararlanmak için en az bir gün önceden 444 48 01/7 veya 212 93 49 nolu telefonları arayarak randevu almaları gerekmektedir.
- Hizmetimiz ÜCRETSİZ olup vatandaşlarımız ister kendi araçları ile isterlerse engelli nakil araçları ile merkezimize gelebilirler"

HedefimizBir Muğla1Bir
Sevgi, Hoşgörü, Güleryüzle Hizmet

www.mugla.bel.tr | info@mugla.bel.tr | 444 48 01

T.C. MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ